A-000106

Issued on 23 2 '62

Volume. VI

No. 1

27th March, 1961
(Monday)

6th Chaitra 1883 S.E.

Andhra Pradesh Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

Part II — Proceedings other than Questions and Answers

CONTENTS

	Pages
Privilege Motion re Inclusion of Sugarcane Cess in the General Fund of the State (Disallowed)	1 5
Calling attention to matters of urgent public importance re Law Ministers' Conference	5- 7
Motion re Extension of time for the presentation of the report of the Select Committee on the Cows and She-buffaloes Slaughter Prohibition Bill, 1956 —Adopted	7-10
Two-hour discussion on assignment of Banjar Lands to Harijans	11-47
Business of the House	47
Annual Financial Statement (Budget) for 1961-62 Voting of Demands for Grants	
Demand No. IX - Irrigation Rs. 6,56,49,100 Demand No. XXXIX - Capital Outlay on Irrigation Rs. 6,74,03,300 Demand No XLIII - Capital Outlay on Multipurpose River Schemes Rs. 9,47,37,000 (Not concluded)	48-91

NOTE *at the commencement of the speech denotes confirmation from the Member not received in time.

Printed by Ajanta Printers, Secunderabad,
for the Director, Government Printing Press, Hyderabad-A.P

THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

[Part II-Proceedings other than Questions and Answers]

OFFICIAL REPORT

Thirty-eighth day of the Eleventh Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

---

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, the 27th March, 1961

The House met at Half Past Eight of the Clock

[Mr Speaker in the Chair]

QUESTIONS AND ANSWERS

(SEE PART I)

PRIVILEGE MOTION

re: Inclusion of Sugarcane Cess in the General Fund of the State

మిస్టర్ స్పీకర్   ఇదివరలో మంత్రిగారు Sugarcane Cess Act అనేది చేశారు

That is to levy cess for the purposes of development and improvement of the cultivation, growth and marketing of sugarcane and other irrigated crops for the development of sugar industries and for the improvement and development of agriculture in general

దానికి ఒక బిల్లు ఏర్పాటు చేశారు అపుడు అదీ Money Bill అవునా కాదా అనే సమస్య వచ్చింది Money Bill అయినట్లయితే council కు పంప నక్కరలేదు Money Bill కాకపోతే Joint Select Committee కి పోవాలి అనే point అప్పుడు వచ్చింది Cess గనుక అయితే, అది Money Bill కాదని నేను ఒక రూలింగు ఇచ్చాను Cess or fee రెండింటికి ఒకటేనని చెప్పాను ఇక దాంట్లో మళ్ళీ వెనుకపోయేదేమీ లేదు Tax మాత్రం general purposes కు వేసుకొనేది Cess or fee అనేది, it must be used for the purposes mentioned in the Act Specific purposes కు వేసింది గనుక it is not a Money Bill అని అపుడు చెప్పాను సరే, ఏది ఎట్లా వున్నా, అది Council కు పోయింది. ఉభయసభలవారు పాస్ చేశారు

గవర్నరు assent ఇచ్చింది అందువల్ల ఇప్పుడు Money Bill అనుకొన్నా, నష్టమేమీ లేదు అసెంబ్లీ కౌన్సిలు రెండూ pass చేశాయి గవర్నరు assent కూడా వచ్చింది ఇపుడు ultra vires question ఏమీలేదు

శ్రీ కె యల్ నరసింహారావు (ఇల్లెందు జనరల్) ఆనాడు దీనిని Money Bill అన్నప్పుడు, ఈ cess ద్వారా వచ్చేటటువంటి డబ్బును ఎక్కడ credit చేస్తారు అని గవర్నమెంటును స్పష్టంగా question చేస్తే దానిని మేము general funds లో ఉంచుతామని చెప్పారు దానిని ఆధారం చేసుకొని మీరు ఆనాడు ruling ఇచ్చారు గవర్నమెంటు general funds లో జమ చేసుకొని ఏదో అక్కడ roads కు గాని, దేనికైనగాని ఇవ్వమిచ్చినట్లుగా 20 లక్షలు, 30 లక్షలు ఇస్తూంటారు ఆనాడు గవర్నమెంటు ఒక wrong information ఇచ్చింది గనుకనే మీరు ఆ విధంగా ruling ఇవ్వడం జరిగింది కాని, ఆనాడు correct information ఇచ్చి ఉండినట్లయితే అటువంటి ruling వచ్చి ఉండేది కాదని నా అభిప్రాయం

మిస్టర్ స్పీకర్ నేను చెప్తున్నాను వినండి గవర్నమెంటును అడగడం మొదలుపెట్టినాను అడగడం మొదలుపెడితే డబ్బులు ... ఎట్లా జరిగింది అంటే, నేను వాళ్ళను ఏమీ అడగనివ్వకుండా, ఎందుకు దీనిని sugar cane cess అన్నారో, అది tax కాదని ruling ఇచ్చాను నాకు బాగా జ్ఞాపకం ఉన్నది దానిమీద వాళ్లు press చేయలేదు. అందువల్ల అప్పుడొక మాట, ఇప్పుడొకమాట అంటే అర్థం కావటంలేదు Is it not so ?

శ్రీ కె ఎల్ నరసింహారావు ఆనాడు ఆ విషయం మీరు స్పష్టంగా అడిగారు, స్పష్టంగా మినిస్టరుగారు అడిగారు

మిస్టర్ స్పీకర్ అదంతా tape recording లోకి వస్తుంది కావాలంటే దానిని తెప్పిద్దాము నాకు జ్ఞాపకం ఉన్నంతవరకు ఆయన ఏమీ చెప్పలేదు ఆయనను మాట్లాడనివ్వకుండా కూర్చోమన్నాను ఆ రోజు జరిగిన proceedings చూడండి తెలుస్తుంది

అందువల్ల ఆ రోజున జరిగిన proceedings లో ఏమి కనపడుతున్నదంటే పట్టాభిరామారావుగారు గవర్నమెంటు తరపున చెబుతూ యిది సెపరేట్ సెస్ క్రింద అర్థము అయ్యేట్లు చెప్పారు Agriculture Minister మాట్లాడకుండ కూర్చున్నారు ఇప్పుడు Agriculture Minister, యిది జనరల్‌గా ఉండాలని చెబుతున్నారు. అందువల్ల గవర్నమెంటు ఏమీ స్పష్టముగా తెలియకుండా confusion లో ఉన్నదని అర్థము చేసుకొంటున్నాను. అప్పుడు ఒక మంత్రి

గారు ఒకటి చెప్పారు ఇప్పుడు ఒక మంత్రిగారు యింకొకటి చెబుతున్నారు అప్పుడు పట్టాభిరామారావుగారు argue చేస్తూ యిది Education cess వంటి దని particular purposes కు ఉన్నదని చెప్పారు ఇది Privilege Motion మొత్తంమీద గవర్నమెంటు examine యిప్పుడు ఒకటి చెప్పారు అనేది రాక పోయినా, క్రింద, అప్పుడు ఒకటి చెప్పారు, చేయవలసియున్నది

'An Act to levy cess for the purpose of development and improvement of the cultivation, growth and marketing of sugarcane "

యిది చాల vague గా ఉన్నది ఏమైనా యిది Sugarcane కు సంబంధం ఉన్నది

"and other irrigated crop for the development of sugar industry and for the improvement and development of agriculture in general "

కనుక యీ మొత్తరుగాఉన్న సెస్ యిది

"To provide for the levy of cess for the development and improvement of cultivation, growth and marketing of sugarcane and other irrigated crops and for the development of sugar industry and for the improvement and development of agriculture in general in the State of Hyderabad "

అది తీసుకువచ్చి మనకు extend చేశారు కాబోలు So it is a very big one and vague one Supreme Court వారు ఏదో కొన్ని యితర కారణాలవల్ల *ultra vires* అన్నారు U P Act was declared *ultra vires* Similar Act was declared as *ultra vires* ఇవన్నీ Complications ఉన్నవి కాబట్టి privilege motion లేదు

I dismiss the privelege motion but I call upon the Government to examine the whole thing carefully in the light

నేను ఒకటి చెబుతున్నాను. Cess does not come under 'tax', Tax అని అనుకోమంటే ఒప్పుకోను My ruling is still even to-day that cess or fee does not come under tax

(శ్రీ) పట్టాభి రామారావుగారు అప్పుడు వాదించింది కరెక్ట్ Road cess Education cess, Library cess వంటిదే యిది అన్నారు, అది సరైనది

Purposes ఎంత wide గా ఉన్నప్పటికి ఏదో ఒకదానిక్రింద రావాలి It must come under one or the other of the purposes అక్కడ కొట్టేశారనేది చూచినప్పుడు స్పష్టంగా బిల్లును ప్రభుత్వం తీసుకురావాలి The Government must clearly bring in a new Bill or make the necessary amendments ప్రస్తుతం యీ Privilege motion ను disallow చేస్తున్నాను I disallow it I dismiss it

*శ్రీ పి రాజగోపాలనాయుడు (తవనంపల్లి) రోడ్ సెస్ అనేది జిల్లా పరిషత్తులలో ఇర్రిగేషన్ క్రింద ఖర్చు పెడుతున్నారు. చిత్తూరు జిల్లాలో గూడ్సే road cess irrigation క్రింద ఖర్చుపెడుతున్నారు ఆ విషయంలో రూలింగ్ యివ్వాలని కోరుతున్నాను

మిస్టర్ స్పీకర్ అది వచ్చినప్పుడు చూస్తాను

*శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) ఈబిల్లుకు సంబంధించి Financial Memorandum యిచ్చారు దానిలో—

"Assuming that 25% of the proceeds of the cess collected under this Act in a factory zone will be set apart towards the grant of the fund of the cane development council of that zone "

అని చెప్పటలో గవర్నమెంటు యిత్తం వసూలు చేసుకొని తమవద్ద ఉంచుకొని, 25% మాత్రం cess fund కు యిస్తామనిఉన్నది అది appropriation fund కు పోతుందని బిల్లులో కూడ ఉన్నది Financial Memorandum లో స్పష్టముగా చెప్పారు దానిలోతీసి 25% దీనికి యిస్తామని చెప్పారు ఎప్పుడైతే appropriation fund లోకి పోతుందో, దానిలోనుంచి మళ్ళీ దానిలోనుంచి కదల్చాలంటే money Bill అవుతుంది ఆ విషయం కూడ తమరు ఆలోచించాలి

మిస్టర్ స్పీకర్ మొదట చెప్పాను Governor's assent వచ్చిన తరువాత *ultra vires* అంటే ఆలోచించవచ్చును. ఒకటి ఏమంటే అందులో చెప్పిన purposes కు ఉపయోగించాలి Let the Government examine again

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : మొత్తాన్ని అంతా దానికే ఉపయోగించాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ Agriculture roads, Sugarcane, Commercial crops, connected with sugarcane కు తప్ప, తక్కిన education మొదలైన వాటికి ఉపయోగించకూడదు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య ఇప్పుడు బిల్లు సెలెక్టు కమిటీ స్టేజిలో ఉన్నది రీజియనల్ కమిటీకి పోనవసరం లేదు

మిస్టర్ స్పీకర్ సరే We shall see when it comes జాయింట్ సెలెక్ట్ కమిటీకి పోయినంతమాత్రాన నష్టం లేదు వచ్చిన తరువాత చూద్దాము అప్పుడు Money Bill అని తోస్తే పైకి పంపనక్కరలేదు లేకపోతే పంపుతాము

శ్రీ కె యల్ నరసింహారావు ఏదైనా టాక్స్ వేసే సందర్భంలో మన గవర్నర్ అంగీకారంతో మనముందుకు ఆ బిల్లు రావాలి కాని, ఈ బిల్లు గవర్నర్ అంగీకారం లేకుండా మన ముందుకు వచ్చింది అప్పుడు అది టాక్స్ కాదని అన్నారు కాని, ఇప్పుడు అది జనరల్ ఫండ్‌లో కలుపుతున్నామని చెబుతున్నారు

Mr. Speaker In pursuance of clause 3 of Article 207 of the Constitution of India, I, Bhimsen Sachar, Government of Andhra Pradesh, hereby recommend to the Andhra Pradesh Legislative Assembly the consideration of the Andhra Pradesh Sugarcane Regulation of Supply and Purchase Bill, 1960 dated 12-1-1960

గవర్నర్‌గారి ప్రీవియస్ పర్మిషన్ వచ్చింది అంతా మనీ బిల్లులాగా పెట్టారు ఏమైనా, వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు రెయిజ్ చేసిన దానికి నాకు తోచిన రూలింగ్ ఇచ్చాను

Nothing has happened which is irregular. Government was careful to obtain the previous sanction of the Governor.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUPLIC IMPORTANCE

re Law Ministers' Conference

Mr. Speaker Sri Mahbub Ali Khan will speak on the motion under Rule 74, given notice of by him, regarding the Law Ministers' Conference held at New Delhi.

مسٹر اسپیکر — آپ کچھ فرمائیے —

شری میر محبوب علی خان — جناب صدر صاحب — لا منسٹرس کانفرنس دسمبر سنہ ۱۹۵۷ میں دہلی میں ہوئی تھی انہوں نے رائے قائم کی تھی کہ ہر اسٹیٹ میں ایک کمیٹی مقرر کرنا چاہئے کیونکہ رٹس (Writs) داخل ہوکر ہر اسٹیٹ کو نقصان پہنچ رہا ہے۔ اس دسمبر کے بعد آندھرا پردیش نے کوئی کمیٹی مقرر کی ہے یا سرکولر جاری کیا گیا ہے یا کیا۔ اگر کمیٹی مقرر کی گئی ہے تو کتنے مقدمات کمیٹی کے سپرد کئے گئے ہیں۔ کمیٹی مقرر نہیں کی گئی ہے تو کیا وجہ ہے۔ اگر کمیٹی مقرر کی گئی ہے تو کتنے مقدمات کمیٹی کے سپرد ہوئے اور انکے کیا نتائج برآمد ہوئے —

شری برہمانند ریڈی — میں جواب دیتا ہوں ذرا غور سے سنئے —

**The Minister for Finance* (*Sri K Brahmananda Reddy*) The Law Ministers' Conference held at Delhi in 1957 had reached the following two conclusions besides others.

(1) Each State should appoint Committees to review all pending Government cases including writ applications with a view to finding out whether they can be settled or terminated otherwise. The composition of the Committees may be determined by the State Government. That is the recommendation of the Law Ministers

(2) A panel of two senior counsel and two junior counsel should be formed in each State to handle the Government arbitration cases on fixed scales of fees In the cities of Bombay and Calcutta however the present practice of engaging the counsel through the Government Solicitors may continue The departments concerned need not be consulted in the selection of the counsel.

But the Government normally go into the merits of each suit, appeal, writ petition or any other proceedings before the Court, before deciding to contest it. It will thus be possible for Government to examine in each case in consultation with the Law Officers wherever necessary whether the said proceedings can be settled or terminated otherwise if the other party is also agreeable. In this context Government have not considered it necessary to constitute such a Committee Instructions

have however been issued to all departments to take special care to go into the merits of each case before deciding to contest it As regards constituting panels of counsels for handling arbitration cases Government consider that such panels need not be formed now as there are not too many arbitration cases at present As and when the need arises Government would constitute suitable panels of counsels with suitable consolidated remuneration per month for such counsels when appointed. Government have arrived at this conclusion in consultation with the Advocate-General

MOTION

re Extention of time for the Presentation of the Report of the Select Committee on the Cows and She-buffaloes Slaughter Prohibition Bill, 1956

*The Minister for Agriculture (Sri N Ramachandra Reddy) Sir, I beg to move

"That the time for the presentation report of the of the Select Committee on the Cows and She buffaloes Slaughter Prohibition Bill, 1956 be further extended upto 31st July, 1961 "

Mr Speaker Motion moved

ఇది ఎప్పుడో 1956 వ సంవత్సరంలో వచ్చినబిల్లు ఇంతవరకు ఎటి శాసనం కాకుండా ఉన్నది మంత్రిగారు ఏమంటారు?

*శ్రీ ఎన్ రామచంద్రారెడ్డి ఇది ముఖ్యమైన బిల్లు కాబట్టి, దానిని గురించి శ్రద్ధగా ఆలోచన చేయవలసి ఉన్నది కమిటీయొక్క సభ్యులందరూ తొందరగా ఆలోచించి పంపిస్తే, త్వరగా ఆ బిల్లు ముందుకు వస్తుంది.

శ్రీ బసవమానయ్య (ఆందోల్): వేరే ఇతర స్టేట్స్‌లో గోసంరక్షణ గురించి ఒక యాక్టు చేశారు మనకు నాలుగు సంవత్సరాలనుండి ఆలోచనలో ఉన్న కఠిన సమస్య లేకపోయినా ఉంటే, మంత్రిగారు ఆ రాష్ట్రాలనుండి అవసరమైన సమాచారం తెప్పించుకొంటే బాగుంటుంది ఇదివరకు ఒకరు దీనిని గురించి ఆమరణ ఉపవాసదీక్ష వహించినపుడు, ఉపముఖ్యమంత్రిగారు, ఇతరులు వెంటనే ఆ బిల్లు పాస్‌చేస్తామని, గోసంరక్షణ చేస్తామని వాగ్దానం చేశారు. కాని ఇంత

వరకు ఆ బిల్లు సెలెక్టుకమిటీనుండి మనముందుకు రాలేదు దానిని తొందరగా చేయవలెనని కోరుతున్నాను

మిస్టర్ స్పీకర్ ఫుడ్ మినిష్టర్ కృష్ణప్ప ఒక పాయింట్ పార్లమెంట్ లో రెయిజ్ చేశారు "మీరు చంపవద్దు అంటారు సరే వాటిని ఎవరు ప్రొటెక్టు చేస్తారు? గోసంరక్షణ సంఘాలు పెడతారా? అని ఒక క్వశ్చన్ రయిజ్ చేశారు దానిపైన కేంద్రప్రభుత్వంలో ఒక రియాక్షన్ వచ్చింది పశువులు మనకు అవసరమే పశువులను కాపాడవలసినదే చంపవద్దు అన్నారు బాగానే ఉంది అయితే వేటిని చంపకూడదు అనే ప్రశ్న వస్తుంది జబ్బుచేసిన పశువులు ఏమి ఉపయోగంలేని పశువులను చంపవచ్చునా లేదా అన్నది కాంప్లికేటెడ్ క్వశ్చన్ ఉన్నది ంపకూడదు అని చెబితే, రేపు బజారులో జబ్బుతో ఉన్న పశువులన్నీ ఎక్కువవుతాయి మనము ఇదివరకు ఇది సింపుల్ క్వశ్చన్ అనుకొన్నాము ఇప్పుడు కాంప్లికేటెడ్ క్వశ్చన్ వచ్చింది

*شری میر محبوب علیخاں — جناب صدر صاحب — یہ مسئلہ الہ آباد ہائیکورٹ میں پیش ہوا تھا اسکا کیا نتیجہ نکلا حکومت غور کر دیکھے ۔ اسکا نتیجہ معلوم کر کے اس مسئلہ کے فیصلہ کیلئے آئندہ ایک سال کی توسیع کریں تو مناسب ہوگا یہ میری رائے ہے ۔

*ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ డి సంజీవయ్య) సెలెక్టుకమిటీవారు అలహాబాద్ హైకోర్టు జడ్జిమెంట్, సుప్రీమ్ కోర్టు జడ్జిమెంట్ తెప్పించారు వాటిని పరిశీలన చేశారు

మిస్టర్ స్పీకర్ ఆ జడ్జిమెంట్ కాపీలు నాకుకూడ చూపిసారా? దయ చేసి ఇప్పించండి

శ్రీ డి సంజీవయ్య అలాగేనండి

شری میر محبوب علیخاں — الہ آباد ہائیکورٹ میں یہ مسئلہ پیش ہو کر فیصل ہوا ہے ۔

مسٹر اسپیکر — کیا فیصلہ ہے ؟

شری میر محبوب علیخاں — دستور ہند میں یہ چیز نہ ہونے کی وجہ سے الہ آباد ہائیکورٹ نے اس کیس کو ڈسمس کر کے نیچے کی عدالتوں نے ایسے مقدمات میں جو جرمانے کئے تھے وہ واپس دلائے ہیں ۔ الہ آباد ہائیکورٹ نے اسطرح کا فیصلہ کیا ہے ۔

Mr. *Speaker* I remember to have read a statement made in Central Parliament, I think by Mr Kistappa, Deputy Minster for Food. That is a complicated question. When they become useless and ill who will protect them?

శ్రీ డి సంజీవయ్య Select Committee వారు అలహాబాద్ High Court Judgement ను, Supreme Court Judgement ను పరిశీలన చేశారు

మిస్టర్ స్పీకర్ తెప్పించారా అది అయితే, నాకుకూడా ఒకసారి చూపించండి

శ్రీమతి టి లక్ష్మీకాంతమ్మ (ఖమ్మం-జనరల్) అది కాదండి. Constitution లో 48 వ Article క్రింద clear గా చెప్పబడింది There is a directive that cows will be protected

మిస్టర్ స్పీకర్ Milch cows కా?

*శ్రీమతి టి లక్ష్మీకాంతమ్మ Milch cows అని కాదు, all the cows మిగతా States చేసిన Acts ను గురించి *ultra vires* అన్నారు

Sri K Brahmananda Reddy There is no need for any discussion The proposal is that the House may agree for extension of time. Sir, you know sentiment is involved in the matter, religion is involved in the matter, economics are envolved in the matter

Mr. Speaker If the Government is unable to come to any conclusion after five years, shall we wait for another five years

1956 లో చేసిన బిల్లు ఇది ఏదో ఒక conclusion కు వచ్చి ముగిస్తే బాగుంటుంది

*శ్రీ నంబూరి శ్రీనివాసరావు (తాడేపల్లిగూడెం - రిజర్వ్‌డ్) అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఈ బిల్లు ప్రవేశపెట్టిన వారి టర్మ్ కూడా దగ్గరకు వచ్చేస్తుంది కనుక, కనీసం ఈ term లోనైనా చేసేస్తే బాగుంటుంది

మిస్టర్ స్పీకర్ అదేమీ నాకు నమ్మకంలేదు

శ్రీ నంబూరి శ్రీనివాసరావు హక్కులు రక్షించాలి కదా

మిస్టర్ స్పీకర్ హక్కులు అంటే, complications వచ్చినాయి అదీ సమస్య

*శ్రీ ఎన్ కె లింగం (నందికొట్కూర్-రిజర్వ్డ్) ఇప్పుడు నూటికి 45, 50 మందికి ఇది ఆహారంగా ఉంది మనదేశంలో ఈ హరిజనులకు, బీద వాళ్ళకు భూములు ఇచ్చేటటువంటి పరిస్థితి లేదు ఇటీవల ఆహారం కొరత చాలా ఏర్పడింది గ్రుడ్లువలెనె ఇదికూడా అటువంటి పదార్థమేనండి

Mr Speaker Article 48 of the Constitution

"The State shall endeavour to organise agriculture and animal husbandry on modern and scientific lines and shall, in particular, take steps for preserving and improving the breeds, and prohibiting the slaughter, of cows and calves and other milch and draught cattle."

" take a step for preserving and improving the breeds, and prohibiting the slaughter of milch and draught cattle including cows and calves."

అని అర్థం అవుతుంది. అదితప్ప ఊరికే other అన్నప్పుడు, దానికి కూడా వర్తిస్తుంది, మొదటిదానికి కూడా.

The question is

"That the time for the presentation of the report of the Select Committee on the Cows and She-buffaloes Slaughter Prohibition Bill, 1956 be further extended upto 31st July, 1961."

The motion was adopted.

Two Hour discussion on Assignment of Banjar Lands to Harijans

మిస్టర్ స్పీకర్ తరువాత distribution of banjar lands to Harijans అనేదానిమీద రెండు గంటలసేపు చర్చ కావాలన్నారు, ఇచ్చాము ఈ విషయంలో యథార్థం ఏమిటో ఒకసారి మీకు మనవిచేస్తున్నాను Constitution లో, Article 46 లో directive principles ఉన్నాయి అందులో The State shall promote with special care the educational and economic interests of the weaker sections of the peoples and in particular of the Scheduled castes and Scheduled tribes and shall protect their social interests etc, అని ఉన్నది కనుక Article 46 క్రింద వారిని సంరక్షించవలసినటువంటి బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉన్నదా లేదా? వాళ్ళను economic గా బాగుపరచడమంటే, వారికి భూములు పంచడంకంటె వేరే ఏమున్నది వారి educational interests కు ఏదో చేస్తున్నారనుకోండి ఆ department అది చూస్తున్నది కాని ఈ scheduled castes ను, tribes ను వీళ్ళయొక్క economic interests గురించి, వారికి protection ఇవ్వవలసినటువంటి విధి కూడా ప్రభుత్వానికి ఉన్నది మా కేమీ లేదు, బ్రాహ్మణులైతేనేమి, మాలవాడైతేనేమి, సాహేబ్ అయితేనేమి, అందరూ ఒకటే అనే మోస్తరుగా అనడం సరియేనా? ఈ విషయం ప్రభుత్వం clear చేసుకోవాలి వాళ్ళకు అనేక సంవత్సరాలనుంచి ఎందుకు protection ఇచ్చారు? ఎందుకంటే, Scheduled castes అనేటటువంటివారు untouchable గా ఉండడంవల్ల వారికి protection ఇచ్చారు 39 (b) లో ఇంకొకటి కూడా చెప్పారు

"That the ownership and control of the material resources of the community are so distributed as best to subserve the common good"

వారిని untouchables గా చేయడం వలన, వారికి economic disabilities కూడా వచ్చినాయి ఇప్పుడు సొసైటీ అంతా economic గా బాగుచేయాలనే ఉద్దేశంతో, బీదవాళ్లకు భూములు ఇస్తున్నారు Weaker sections కు, బీదవాళ్ళకు భూములు ఇస్తే, వాళ్ళంతా బాగుపడతారని ఉద్దేశం కదా Article 46 లో

"The State shall promote with special care the Educational and economic interests of the weaker tribes and in particular of the scheduled tribes and scheduled castes."

అని ఉన్నది Scheduled castes అంటే ఎవరు? అనే question ఉన్నది Article 340 క్రింద, ప్రసిడెంటుగారు ఫలానావారు scheduled castes అని declare చేస్తారు కాని Christians దీనిక్రిందికి రారు ప్రతివాళ్ళు మేము schedulde caste అంటే వల్లకాదు Untouchables గా ఉంటే హిందువులే దాని క్రిందకు వస్తారు Harijan Christians గా, Harijan Mahammadans గాని దీని క్రిందికి రారు ఎన్నోవేల యేళ్ళనుంచి untouchables గా ఉన్నటువంటివాళ్ళు, హిందువులైనవాళ్ళే దీనిక్రిందికి వచ్చారు వీళ్ళందరికి special treatment ఎందుకు ఇస్తున్నారంటే, ఈ పాములవాళ్ళు, బుడ బుక్కలవాళ్లు వీళ్లంతా దేశదిమ్మరులుగా ఉన్నారు It is unsafe for the State also to keap them in that condition వాళ్ళకు education లోనే కాకుండా, economic disablities కూడా ఉన్నాయి కనుక ఈ scheduled castes and scheduled tribes వాళ్ళందరిని ఒకచోట settle చేద్దామని వారికి colonies పెడదామని, వారికి ఒక జీవనోపాధి కలుగ జేస్తామనే ఉద్దేశంతో ఇదివరకు Criminal Tribes Settlements ఉండేవి అవి తీసివేసి వాళ్ళందరిని తీసివేసి, వాళ్లందరిని గృహస్థులుగా చేసేందుకు వాళ్ళకు ఏమైనా చేద్దామనే ఉద్దేశంతో Constitution లో ఆ విధంగా ఏర్పాటు చేయ బడింది మనము ఇప్పుడు వెనుకకు పోవడానికి లేదు తక్కిన విషయాలలో Constitution ఏమీ అనడంలేదు. But so far as scheduled tribes and scheduled castes are concerned, వాళ్లకు special reservations ఇచ్చారు ఆ విధంగా వాళ్ళకు కొంత special గా ఉంటేనే బాగుపడతారు లేకపోతే వాళ్ళనుచూచే వాళ్లులేరు పెద్ద Communities విషయంలో ఐతే, ఏ విషయంలోగాని ఎవరో ఒకరు పోయి సిఫార్సు చేయడంతోటి, తాశిల్దారు గాని, రెవిన్యూ ఇన్స్పెక్టరుగాని, వాళ్లకు న్యాయం కలుగచేస్తారు కనుక ఇప్పుడు వీళ్లకు special care ఏ విధంగా తీసుకొంటారు లేకపోతె ఇది ultra vires అయిపోతుందేమో అనేటటువంటిది కూడఉన్నది అదికూడా మీ యెదుట పెడుతున్నాను దీనిమీద discussion చేయండి

*శ్రీ టి. జియ్యరుదాసు (ఒంగోలు-రిజర్వుడ్). తమరు అధ్యక్షస్థానం నుండి మాకు కావలసిన—

మిస్టర్ స్పీకర్ హరిజన సభ్యులందరూ కూడా స్పీకర్ను గాని, మంత్రు లను గాని ప్రత్యేకంగా స్తోత్రం చేయకుండా జనరల్ గా మాట్లాడండి

శ్రీ నంబూరి శ్రీనివాసరావు తమరు ఆయా ఘట్టాలలో పనిన సవను మేము చెప్పడానికి అవకాశముండాలి ఆ వాక్కును మాకు కలిగించాలి

మిస్టర్ స్పీకర్ స్తోత్రం చేయకుండా చెప్పండి

శ్రీ టి జియ్యరుదాసు అధ్యక్షా, ఈ బంజరుభూమి అనే దానికి సరియైన నిర్వచనం రావడంలేదు దానిని తమరు నిర్వచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను ఇదేమిటో నాకు అర్థం కావడంలేదు బహుశా తెలుగులో దీనిని 'గయ్యాళి భూమి' అంటే సరిపోతుందనుకుంటాను సాగుకు లాయకీగాని భూములకు గయ్యాళి భూములని పేరు పెట్టారు ఇవి హరిజనులకు ఎప్పుడు వస్తాయి, ఎప్పుడు వారు సాగుచేస్తారు? అనే విషయాన్ని కూడా ఈ సభలో తెలియ చెయ్యాలి ఎందుకంటే — భారతదేశంలో ఏడు లక్షల గ్రామాలున్నాయి ఇందులో నూటికి 80 వంతుల మంది వ్యవసాయం చేస్తున్నవారు ఉన్నారు ఆంధ్రదేశంలో 28,400 గ్రామాలున్నాయి. ఇందులో హరిజనులు, ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రంలో, ఎక్కువగా ఉన్నారు జమీందారీలురద్దు అయినవి. వాటికి సంబంధించిన భూములను వారికి పంచుతారని ఆశించాము కాని, ఆ బిల్లు యొక్క ఉద్దేశం మధ్యదలారులు వాటిని తీసేసుకునే విధంగా పరిణమించింది తత్ఫలితంగా జమీందారులు పోయినప్పటికి, పెద్దభూస్వాములు బయలుదేరారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ మీకు కావలసిందేమిటో చెప్పండి

శ్రీ టి జియ్యర్‌దాసు ఆ విషయానికే వస్తున్నాను

మిస్టర్ స్పీకర్ అసలు మీ కేమి కావాలి

శ్రీ టి. జియ్యర్‌దాసు భూమి కావాలండి. ఈ గయ్యాళిభూమి గాక, యింకో భూమికూడా మాకు వస్తుందని ఆశించాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ , బంజరు భూములలో మీకు ప్రత్యేకంగా ఏదైనా వంతు కావాలంటారా !

శ్రీ టి. జియ్యర్‌దాసు ఆ విషయానికే వస్తున్నానండి. మాకు భూమి కావాలి. భూములలో వున్న రకాలు ముందు మనవి జేస్తున్నాను. అసలు 'బంజరు లాండ్' అనే దానిని నిర్వచించవలసిందిగా తమను కోరుతున్నాను. దానిని సాగుకు లాయకీగాని భూమి అంటున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ లాయకీ అయిన భూమి.

శ్రీ టి. జియ్యర్‌దాసు దానిని 'గయ్యాళి భూమి' అని నిర్వచించవచ్చు. సీలింగు పెట్టడంవలన వచ్చినభూమి, జమీందారుల రద్దువలన వచ్చిన భూమి

ఇదంతా ఏమైంది ? అని మీద్వారా వారిని ప్రశ్నిస్తున్నాను డాక్టర్ సుబ్బరాయన్‌గారి కాలములో–ఆరోగ్యస్వామిపిళ్ళేగారిని చైర్మన్‌గాను, ప్రొ రంగాగారిని కార్యదర్శిగాను ఒక కమిటీవేసి, ఆ భూములన్నీ ఏమైపోయాయో చూడమన్నారు ఆ కమిటీ సమర్పించిన నివేదికనుండి ఒకమాట చదువుతాను—

"This Committee finds that more than 10 per cent of land of small agricultural holdings of less than 10 acres each has disappeared in the course of about a generation prior to this enquiry "

పేదవాని చేతిలో మాత్రం ఆ భూమిలేదు కప్ప ఈగను మింగాలను కుంటే ఆ కప్పను పాము మింగుతుంది అట్లాగే జరిగింది యీ భూమి సంబంధించి అందువలన అగ్రికల్చరల్ సెటిల్మెంటు లేక అగ్రికల్చరల్ కాలనీలు ఏర్పాటుచేసి ప్రత్యేకంగా వారికి ఒసగి, అందుకు కావలసిన సదుపాయాలు కలుగజేయనంతకాలం యీ పంపకంయొక్క ప్రయోజనం వుండదని మనవి చేస్తున్నాను

తమరు మొన్న చెప్పినట్లుగా—కొన్ని ఆర్డర్సు ఈ table పై పెట్టించారు మధ్యలో కొన్ని ఆర్డర్సు కనిపించకపోయినప్పటికీ, యిక్కడ చాలా పెట్టారు వీటిలో ఒకదానికి మరొకదానికి సంబంధంలేదు ఉమ్మడిమద్రాసులో ఉండగా landless poor కు యివ్వమని ఒక ఆర్డరు జారీ చేశారు కాని అది ఎటో ఎగిరిపోయింది అటు తరువాత—మొట్టమొదట హరిజనులు, తరువాత వెనుకబడిన తరగతులు—tappers మొదలైనవారు అన్నారు ప్రస్తుతపు దానిలో అదికూడాలేకుండా సెగ్రిగేషన్ 50 సంవత్సరాలు అన్నారు ఊరివెలుపల వుండటానికి ఒక సెగ్రిగేషన్, కమ్యూనికేషన్సులో కూడ సెగ్రిగేషన్, హరిజనుల బావులకు సెగ్రిగేషన్ యీ విధంగా చేసినవారు యీ భూముల విషయంలో కూడా 60% తో బాటు ఆ విధంగా సెగ్రిగేట్ చేయాలని ముఖ్యంగా కోరుతున్నాను అయితే—

అందరు ఉపదేశముద్ర ధరించువారె,
లేడు నూటికి ఒక్కడాచరించువాడు—

అందువలన యీ ఆర్డర్సును ఆచరణసాధ్యం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను

మిస్టర్ స్పీకర్ అంటే—60% హరిజనులు తక్కినది తదితరులవారితో కలిపి కాలనీస్ ఏర్పాటు చేయమంటారా ?

శ్రీ టి. జియ్యర్‌దాసు అవును. అంటరానితనాన్ని నిర్మూలించటానికి ఆ విధంగానే చేయవచ్చును.

*శ్రీ ఎస్ వేమయ్య (బుచ్చిరెడ్డిపాలెం - రిజర్వుడ్) అధ్యక్షా, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఉన్నప్పటినుంచీ బంజరు భూములను పట్టాలకు యిస్తుండేవారు యుద్ధంరాగానే భూములను పట్టాలకుయివ్వడం ban చేశారు 1949 వ సంవత్సరంవరకూ ఆ ban ఉన్నది 1949 వ సంవత్సరంలో భూమిలేని ప్రతివారికీ 5 ఎకరాల మాగాణిగాని 10 ఎకరాల మెట్టగాని యివ్వాలని మద్రాసు ప్రభుత్వంలో వుండగా జూన్ 11 వ తేదీన 1528 నంబరుగల జి ఒ ను issue చేశారు అందులో ధనవంతులుగావుండి ఆక్రమించిన వారినికూడ తొలగించాలని వున్నది Political sufferers కు, ex-service men కు యివ్వాలని కూడ వున్నది దానిని అమలు జరపడంవల్ల పేదవారే బాగుపడినట్లు కనబడ లేదు కర్నూలులో ఉన్నప్పుడు బంజరుభూముల నివ్వాలని ఒక తీర్మానం pass కావడం జరిగింది 18-6-1954 లో ఒక్క సంవత్సరంలోపల బంజరుభూములన్నీ పంచాలని 1142 నంబరుగల జి ఒ జారిచేయడం జరిగింది అదికూడ సరిగా అమలు జరుగలేదు అక్కడక్కడ కొన్నిభూములు యివ్వడం జరిగింది హరిజనులకు బ్రిటిష్‌వారి కాలంనుంచీ preferential treatment ఉంటూవచ్చింది మన G O లో కూడ ఉన్నది అయినా, ప్రత్యేకమైన preference ఇవ్వడం లేదు అందువల్ల యిప్పటినుంచైనా హరిజనులు వగైరాలకు preference యివ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను హరిజనులకు 60% ఇవ్వాలనడం జరుగుతోంది 60 పర్సంటా లేక 40 పర్సంటా అనే సమస్య లోనికిపోను కాని substantial portion reserve చేయడం అవసరం

మిస్టర్ స్పీకర్ మీ ఉద్దేశంలో ఎంత శాతమని? హరిజనులకు ఎంత, గిరిజనులకు ఎంత ?

శ్రీ ఎస్ వేమయ్య నేను యిప్పుడు abrupt గా చెప్పడం కష్టం

మిస్టర్ స్పీకర్ 55% అనా ?

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య 55% అయినా బాగానేవుంటుంది వారు directగా agricultural labour గా వుంటారు కాబట్టి 70% కూడ వస్తుందని నేను ఆశిస్తున్నాను. ఇంతకుముందుకూడ depressed classes కు lands యివ్వాలని వున్నది 1800 సం లో బ్రిటిషుప్రభుత్వం కాలంనుంచీకూడ ఇదివున్నది Lands alienate చేయడానికి, అమ్మడానికివీలులేకుండ ఉత్తరువులున్నాయి మనజాతీయ ప్రభుత్వం వచ్చినప్పటినుంచీ depressed classesకు రిజర్వుచేసేపద్ధతి తీసేశారు అంతకుముందు రిజర్వుచేస్తూ వచ్చారు ఆ భూములు గుత్త ధనవంతుల చేతులలో ఉన్నాయి Board Standing Order 15 లో ఇతరులు ఆక్రమించి ఉంటే వారిని తొలగించి depressed class లకు ఇవ్వాలని గవర్నమెంటు ఉత్తరువులు

ఉన్నాయి G O లు ఉన్నాయి కాని అవి అమలు జరగడంలేదు మేము అనేకసార్లు ఈ సభ వేదిక మీదకు తేవడం జరిగింది హరిజనులకు, Scheduled Castes వారికి విద్యావిషయంలోగాని మరే విషయంలోగాని సహాయంచేసి వారి ఆర్థికస్థోమత పెంచడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని తమరుకూడ constitutional point చదివారు అందువల్ల దానిని అమలు చేయాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని గట్టిగా అడుగుతున్నాను

ఈ రెండు జి ఓ లు కాకుండా తెలంగాణాలో చాల circulars జారీ చేశారు 10, 18, 43, 45 నంబర్లుగల సర్క్యులర్లు జారీచేశారు 8-11-1956 లో 14 వ నంబరుగల circular ఇచ్చారు అది ఉత్తమంగానే ఉన్నది అందులో scheduled castes వారికి, back-ward classes వారి' preferential treatment ఇవ్వాలని స్పష్టంగా ఉన్నది గైరాను భూములుకూడ పట్టాలకు ఇవ్వాలని అందులో నమోదు చేయబడింది. దరిమిలా వచ్చిన జి ఓ లో ఇది కుదించబడి, అట్టి అవకాశాలు లేకుండాపోయాయి Circular No 14 లో ఉన్నట్లుగా వుంచి తెలంగాణా, ఆంధ్ర ఉత్తరువులను సమన్వయంచేసి నమకు రావలసిన అగత్యం ఎంతైనా ఉన్నది దీనిని ప్రభుత్వంవారు ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను Project affected lands ఉన్నాయి ఇవి పట్టాలకు యివ్వడానికి వీలులేదు అంటున్నారు 1947 వ సంవత్సరము దరిమిలా వచ్చిన ప్రాజెక్టుల క్రింద వున్న భూములు అని కొన్ని జి. ఓ. లున్నాయి. తెలంగాణాలో మూసేరు ప్రాజెక్టు ఉన్నది అక్కడ 10, 15 సంవత్సరాల నుంచి భూములను సాగుచేస్తున్నారు నెల్లూరు జిల్లాలో పెన్నారు ఆనకట్ట క్రింద కనిగిరి రిజర్వాయరు క్రింద—పాత ప్రాజెక్టులక్రింద సాగవుతున్నాయి. 20, 30, పండ్లనుంచి సాగుచేస్తున్నా యింతవరకూ పట్టాలు రాలేదు Project affected lands అనే పేరుతో వీటికి పట్టా నివ్వకపోవడం సబబుకాదు ఇది క్రొత్తగా వచ్చిన ప్రాజెక్టులకు వర్తింపచేయాలి కాని, పాతవాటికి కూడ వర్తింప చేయడం బాగాలేదు ఈ విషయంలో తగు నిర్ణయం చేయాలని కోరుతున్నాను

రాజకీయ బాధితుల విషయం ఉన్నది. వీరికి భూములిచ్చే సందర్భములో అంతకు ముందెవరైనా చేస్తుంటే తొలగించము, ఎవరూ చేయకుండా వున్న భూములనే యిస్తామని చెప్పారు కాని, ఆంధ్రప్రాంతంలో ఎన్నో సంవత్సరాల నుంచి చేస్తున్నవారిని కూడ తొలగిస్తున్నారు. అట్లూరులో ఒకరు 30 పండ్లనుంచి సాగుచేస్తున్నారు. ఆ భూమిని రాజకీయ బాధితున కివ్వాలనే proposal ఉన్నది. చేస్తున్నవారిని తొలగించి రాజకీయ బాధితులకిచ్చే విధానాన్ని మానుకోవాలి. Project affected lands మీద ban ఉన్నదని చెబుతూ రాజకీయ బాధితుల

కిచ్చేటప్పుడు ban లేకుండ చేస్తున్నారు పేదలకు సాగుచేసుకునేటప్పుడు ban పెట్టడం బాగాలేదు రాజకీయ బాధితులకిచ్చేటప్పుడు Conditions ఏమీ లేకుండా ఇస్తున్నారు అట్లాగే హరిజనులకు కూడ యివ్వాలి 26-8-1959 లో ఒక G O యిచ్చారు ఉన్నవారందరిని తొలగించి గాని పట్టాలకు యిచ్చే విషయం చూడము అన్నారు భూములను పేదవారు చేస్తున్నారు వారిని తొలగించడం ఎందుకు మళ్ళా యివ్వడము ఎందుకు ? ఇదేమీ బాగుగాలేదు Tank-bed land cultivation విషయం కూడ G O లో ఉన్నది మా నెల్లూరు జిల్లాలో హరిజన కుటుంబాలు 10 వేలున్నాయి అక్కడ abandon చేయదగిన చెరువులు ఉన్నాయి అందువల్ల వారిని తొలగించకుండా పట్టాల కివ్వడానికి పూనుకోవాలి ప్రభుత్వం దీనిని గురించి స్పష్టంగా తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను

మిస్టర్ స్పీకర్ అసలు రాజకీయ బాధితులంటే ఎవరు వారికి ఏమి యివ్వాలి అనే ప్రశ్నలన్నీ యిదివరకు అడిగారు ఉన్నవారిని తొలగించడంలో అర్థమేమిటి, ప్రాజెక్టు భూములేపాటి అనే విషయాలన్నీ రెవిన్యూ డిమాండులో చర్చించారు, దానికి వారు జవాబు చెప్పారు ఈ పూట ప్రత్యేకంగా హరిజనులకు special preference యివ్వవలసినది, రిజర్వు చేయవలసినది అని. అట్లాగే గిరిజనుల విషయం—ఎక్కువగా మాట్లాడితే బాగుంటుంది అంతేగాని, అన్నీ కలిపితే మళ్ళా confusion అవుతాము That is my opinion

*శ్రీ నంబూరి శ్రీనివాసరావు అధ్యక్షా, హరిజన రక్షణ ప్రస్తుతం హరిజనులకు సంబంధించి చర్చ జరిగే సందర్భంలో మేము constitution రిఫర్ చేయకుండా తమరే constitutional గా మాకున్న హక్కులను, లేక మహాత్మాగాంధిగారు ప్రసాదించిన హక్కులను, మా తరఫున చక్కని వకీలుగా argument చెప్పారు తమ యీ అర్గుమెంటును కాదనడానికి యీ ప్రభుత్వానికేకాదు, కేంద్ర ప్రభుత్వానికి కూడ అవకాశం లేదు. వారికి అవకాశం లేని విధంగా తమరు చక్కని అర్గుమెంటు చెప్పినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు సమర్పిస్తున్నాను రఘుపతి వెంకటరత్నం నాయుడుగారి నుంచీ మహోన్నతమైన, మహోత్కృష్టమైన సేవచేసిన ఫలితంగా మాత్రమే కొద్దిమంది శాసనసభ్యులమైనా యిక్కడకు వచ్చి కోట్లాది హరిజనుల తరఫున మా కష్టసుఖాలను చెప్పుకునే సావకాశం కలిగింది ఆ శ్రేణిలోంచి వచ్చినవారు మీరు నాకు మరి రెండు మూడు నిమిషాలిస్తే నేనా సబ్జక్టు మాట్లాడతాను ఇతర విషయాలు మాట్లాడను

హరిజనులకు భూముల విషయంలో మద్రాసులో ఉండగా D C lands నుంచి కర్నూలులో కొన్ని నిర్ణయాలు చేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వం

పడిపోయిన తరువాత గవర్నరు త్రివేదిగారు తమ తాత్కాలిక ప్రభుత్వంతో కేంద్ర ప్రభుత్వం దగ్గరకు వెళ్ళి బంజర్లు అమ్మకం చేసి నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకో, ఇతరవాటికో ధనాన్ని చేకూర్చాలనేవిధంగా ఉపన్యాసం చేశారు అంతకుముందు అన్నిపార్టీలవారు కూడ తమ ప్రణాళికలలో బంజరు భూములను పేదలకు ఉచితంగా యిస్తామని చెప్పారు అటువంటి పరిస్థితులలో యిది ఎట్లా న్యాయం అని తమరు కూడ పార్టీ మీటింగులో చెప్పారు అది నాకు గుర్తు ఉంటుంది అప్పుడు మనం ఒక సంధి చేశాము Project areas మాత్రమే మార్కెటు రేటుకు హరిజనులకు రాజకీయ బాధితులకు, Backward communities కు యివ్వాలన్నారు అది వేలం వేయకుండా కూడ 200 - 300 రూపాయలని కనిష్ఠ గరిష్ఠ పరిమితులు కూడ ఏర్పాటు చేసి ఆ ధనం కూడ 20 సంవత్సర వాయిదాలలో యిచ్చేటట్టు ఏర్పాటు చేయాలని పార్టీ మీటింగులో మీరు చెప్పారు

అయితే యిప్పటికి బంజరు భూములను చాల సత్వరంగా పంపకం చేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతి మీటింగులోను సభలోను ప్రకటనలు చేస్తున్నారు చాల సంతోషం ఇటీవలనే రివిన్యూవారు ఒప్పుకొని ... లలో గ్రామాలలో బంజరుభూములను పంపకాలు చేయడానికి, ban చేసిన భూమిలో కొంత assignment చేయడానికి వీలులేని విధంగా, మరికొంత చెరువు గర్భాలుగా ఉన్నది చెరువుల మధ్యనుంచి కాలువలు వెళ్ళి చెరువుల ప్రయోజనం పోయిన వాటిని కన్వర్షన్ చేయడానికి మాత్రం రివిన్యూ డిపార్టుమెంటువారు delay చేస్తున్నారు అదిలే సర్దుబాటుచేస్తే ప్రభుత్వ ఉద్దేశం ప్రకారం సంవత్సరం కాకపోతే ఇంకొక సంవత్సరమైనా పంపకం జరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది జి ఓ లో గవర్నమెంటువారు యిచ్చిన రూల్సులో ఏమని చెప్పారంటే భూస్వాములై ఉండికూడా వారికి కలిసేభూమి ఉంటే 40 సెంట్ల పల్లంభూమి 2 ఎకరాలు మెరకభూమి కలుపుకోవచ్చు, మార్కెట్టు రేటుకి యివ్వవచ్చునని చెప్పారు 40 సెంట్లు యిస్తే అభ్యంతరం లేదు కాని ప్రతి భూస్వామి 2 ఎకరాల మెట్ట కలుపుకోవచ్చునంటే ఒక్క గుంటూరుజిల్లాలోనే 22 వేల ఎకరాల భూమి 50 ఎకరాలకుమించిన భూస్వాముల చేతులలో ఉందని గోల చేస్తున్నాను. భూస్వాములచేతులలో 10-15 ఎకరాలు encroachment చేయబడి ఉంది వారిని బేదఖలు చేయించలేదు దానికితోడు రెండు ఎకరాలు కలుపుకోవచ్చు, మార్కెట్టు విలువకు అమ్మవచ్చునంటే హరిజనులకు పంచడానికి మిగలదు హరిజనులు అనే పదం ఉపయోగిస్తున్నారు హరిజనులు అనే పదం మనం ప్రయివేటుగా మాటలాడడానికి పనికివస్తుంది గాని షెడ్యూల్డు క్యాస్ట్ అనే పదం లేకపోతే యిబ్బందివస్తుంది జాబితాలో ఎక్కడా 'హరిజన్' అనే

పదంలేదు కులం ఏమిటి అనేచోట కొంతమంది శాసనసభ్యులు హరిజన్ అని వ్రాసుకుంటే నామినేషన్ రద్దయిపోయిన పరిస్థితి తమకు తెలుసును హరిజన్ బదులు షెడ్యూల్డు క్యాస్ట్ అని పెడితే బాగుంటుంది హరిజనులు గురిమీద మీరు ధరియించు తిరుమణి తిరుచూర్ణము పాలఁజేర్చి ఉన్నారు దీవ్యులకు పోయి అన్యమతస్థులయిన మహమ్మదీయులకు ఊరిలో సెగ్రగేషన్ లేదు, క్రైస్తవులైనా సెగ్రగేషన్ లేదు సీత మహాపతివ్రత, రాముడు దేవుడు, మీ మతమే మా మతం, మీ పండుగే మా పండుగ అని చెప్పే స్లోగన్ పాపంవల్లనా మాకు సెగ్రగేషన్ వచ్చినది సెగ్రగేషను రానీయండి, అంతకంటే అధోగతి

మిస్టర్ స్పీకర్ అదంతా అక్కరలేదు షెడ్యూల్డు క్యాస్ట్స్ అంటేనే ఆ విధముగా డిసైన్ చేశారు క్రొత్తగా మార్చడానికి లేదు షెడ్యూల్డు క్యాస్ట్స్ అంటే ఎవరు? హిందూ అన్‌టచబుల్స్, ప్రెసిడెంటుగారు చేర్చడం తీసివేయడం ఆ లైన్సులోనే చేశారు

శ్రీ నంబూరి శ్రీనివాసరావు లేటెస్టు జి ఓ లో ఆ పదాన్ని వాడారు హరిజన్ బదులు షెడ్యూల్డు క్యాస్ట్స్ పెట్టవలసినదిగా కోరుతున్నాను బంజరు భూములలో priority విషయంలో చూస్తే చాలాచోట్ల రాజకీయ బాధితులకు హరిజనులకు యిచ్చినది ఉంది

Mr Speaker Mr Sundarayya, If any of you feel that I am wrong, I am prepared to be corrected

నా ఉద్దేశ్యం షెడ్యూల్డుక్యాస్ట్సు అంటే హిందూ అన్‌టచబుల్స్ అనే

శ్రీ నంబూరి శ్రీనివాసరావు అది పరమసత్యం తమరు లాయరుగారు ముఖ్యమంత్రిగారు లాయరుగారు లాయరు దృష్టితో తమరు ఆలోచించండి పది సంవత్సరాలుగా చెమటోడ్చి కృషిచేసిన హరిజనుడిని తొలగించి రాజకీయ బాధితులకు యివ్వడంలో న్యాయమేమిటి? రాజకీయ బాధితులకు నేను వ్యతిరేకిని కాను తమ శిష్యుడను నేనుకూడా రాజకీయబాధితుడుగా ఎన్నో సంవత్సరాలుగా జైలులో ఉన్నాను రాజకీయ బాధితు భూమి యివ్వకూడదనే దుర్మార్గానికి పూనుకోలేదు అయితే ఏ భూమిలకు యివ్వాలి? ఒక చిన్న ఉదాహరణ చెబుతాను ఏలూరు తాలూకాలో దెందులూరు అనే గ్రామంలో 270 ఎకరాల భూమిని మొత్తం జిల్లాలోని రాజకీయ బాధితులకు ఒక కాలనీ క్రింద యిచ్చారు హరిజనులు చచ్చిపోతే స్మశానం లేని పరిస్థితితెచ్చి 270 ఎకరాల భూమిని మొత్తం జిల్లాలోని రాజకీయ బాధితులకు యివ్వడం ఎంత న్యాయంగా ఉంటుందో ఆలో

చించండి భీమవరం తాలూకాలో deforest చేసి రాజకీయబాధితులకోసం భూమిని ఏర్పాటు చేసినారు కొవ్వూరు వారికి దెందులూరు వస్తే ఎంతో భీమవరం వస్తే అంతే రాజకీయ బాధితులకు యిచ్చిన భూమి అప్పుడే అగ్గిక్కోడంకూడా జరిగింది ముఖ్యమంత్రిగారు కేవలం మూరిస్తే ఎట్లా, డిపార్టుమెంటల్ ప్రెస్టీజి అనుకోడం కాకుండా దయార్ద్ర హృదయంతో న్యాయంగా ఆలోచించాలి

మిస్టర్ స్పీకర్ ఏమిచేయమంటారో స్పష్టంగా చెప్పండి

శ్రీ నంబూరి శ్రీనివాసరావు . తమరు చెప్పినట్లు 60% యిచ్చి 40% యితరులతో కలిపిన కాలనీలు కావాలనే జయ్యరుదాసుగారి అభిప్రాయంతో నేను సంపూర్ణంగా ఏకీభవిస్తున్నాను

మిస్టర్ స్పీకర్ తరువాత శ్రీ యం రాజేశ్వరరావుగారు మాట్లాడతారు బ్రీఫ్‌గా ఉన్న పాయింట్సు మాత్రం చెప్పండి

*శ్రీ యం రాజేశ్వరరావు (దివి - రిజర్వుడ్) అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మా ముందు 14 జి ఓ. లు గాని గవర్నమెంటు మెమొరాండంలుగాని ఉన్నవి. భూమి ఎసైనుమెంటు పాలసీకి సంబంధించి ఇవి పరిశీలనచేస్తే 40 జి ఓ లో 5 ఎకరాలు wet గాని 10 ఎకరాలు dry గాని, 54 సంవత్సరం 1142 జి ఓ చూస్తే 2½ ఎకరాలు wet గాని 5 ఎకరాలు dry గాని. 1407 జి ఓ చూస్తే ఒక ఎకరం wet గాని 5 ఎకరాలు dry గాని 1725 జి ఓ (1959 సంవత్సరంది) చూస్తే 2½ ఎకరాలు wet గాని 5 ఎకరాలు dry గాని అని ఒక్కొక్క మంత్రివర్గం వచ్చినప్పుడు ఒక్కొక్క రకమైన మార్పు, ఒక్కొక్క మంత్రి వచ్చినప్పుడు ఒక్కొక్క విధంగా ఇన్నిరూపాల మార్పులు వచ్చాయి ఈ పరిస్థితి చూస్తే బలమైన సందేహం వచ్చింది ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వం నివృత్తి చేస్తుందని ఆశిస్తున్నాను ఈనాడు ప్రభుత్వ విధానములో డెమోక్రసీలో ఎగ్జిక్యూటివు అథారిటీ ప్రభుత్వం చేసే ప్రతిపనికీకూడా శాసనసభ ఆమోదం గాని, కాన్‌స్టిట్యూషన్‌లో ఇచ్చిన పవర్‌గాని ఉంటేతప్ప వీలులేదని డెమోక్రసీలోని ప్రాథమిక సూత్రం. అలాంటి పరిస్థితులలో ఈనాడు భూమిని ఆక్రమణ చేస్తే ఎలా తొలగించాలని చట్టంఉంది భూమిపన్ను ఎలా వసూలు చేయాలని చట్టం ఉంది ఎలా అధికారులను నియమించాలనే చట్టం ఉంది. ప్రభుత్వం చేసే ప్రతిపనికి చట్టం ఉన్నప్పుడు ఈనాడు భూములు పంచడంకోసం చట్టం ఎందుకు తీసుకురాలేదో నాకు అర్థం కాలేదు. చట్టం రాకుండా G. O పాసుచేయడానికి ప్రభుత్వానికి అవకాశం ఉందా ? ఈ విషయం స్పష్టంగా ప్రకటించాలి.

లేకపోతే కాన్‌స్టిట్యూషన్‌లోగాని చట్టంలోగాని power లేనప్పుడు శాసనసభ ఆమోదం లేకుండా జి ఓ లను ఇస్తూవచ్చినప్పుడు దానికి moral force గాని statutory force గాని లేదని నా అభిప్రాయం గట్టిగా చెప్పదలచుకున్నాను రెండవది రెవెన్యూ మంత్రిగారి ప్రకటనల వల్ల రెండు మూడు పాయింట్లు చెప్పాలనుకుంటాను హరిజనులకంటే పేదవారు లేరనడం లేదు అనేక కులాలలో అనేకమంది పేదలున్నారు హరిజనులకు కొంతకాలం వరకు ప్రత్యేక రక్షణ కల్పించాలని రాజ్యాంగ విధానం రూపొందించడంలో ఉద్దేశ్యం ఏమిటి ? అనేక తరాలుగా సంఘంలో ఎంత పేదవారికైనా ఇతర మనుష్యులతో కలిసి వుండడానికి అవకాశం ఉంది కాని దూరంగా ఉండిపోయే పరిస్థితిలేదు కులమత వర్గరహిత సమాజాన్ని నిర్మించుకోడానికి దగ్గరకు తీసుకురావడానికి దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రత్యేక అవకాశాలను మనం రాజ్యాంగంలో రూపొందించుకొన్నాం అయితే వాటిని ఏ రూపంలో సాధించుకోవాలి మిగతా సమాజస్థాయికి తీసుకుపోవడానికి ఏ విధముగా శాసనాలను అర్డర్లను రూపొందించుకోవలసిన అవసరముందో తమరు ఇవ్వాళ చదివి వినిపించారు ఆర్టికల్ 46 లో స్పష్టంగా నిర్దేశించి weaker section of the community అంటే ప్రత్యేకించి హరిజనులకు తదితర వెనుకబడిన తరగతులకు రక్షణ కల్పించాలని కాన్‌స్టిట్యూషన్‌లో Directive Principles of State Policy ఉండగా హరిజనులను ప్రత్యేకంగా కేటాయిస్తే కులాలు పెరుగుతాయని రెవెన్యూ మంత్రిగారు అనడంలో వారు ఏ దృష్టితో అంటున్నారో నాకు అర్థం కావడం లేదు పైపెచ్చు మాకు ఇలాంటి అభిప్రాయం ఉన్నది రాజ్యాంగంలో రూపొందించినది ప్రత్యేకముగా కేటాయించకపోతే రాజ్యాంగము లోని Directive Principles of State Policy కి విరుద్ధం అవుతుందేమోననే అభిప్రాయం బలంగా ఉంది

అందుచేత అందులో dispute ఏమీలేదు సాంఘికంగా హరిజనులను పైకి తీసుకురావాలంటే ఆర్థికంగా వారిని పైకి తీసుకురావాలి ఆర్థికంగా పైకివస్తేతప్ప సాంఘికంగా పైకి రావడానికి వీలులేదనే విషయంలో ఎవరికి అనుమానంలేదు అస్పృశ్యతను offence గా చేస్తూ చట్టం చేసినందువల్ల అస్పృశ్యత ఎంతగా పోయిందో మనకు తెలుసు ఎడ్యుకేషనల్ కన్సెషన్సు ఇస్తున్నాము వాటివల్ల పదిసంవత్సరాలు చదివి ఉద్యోగంచేసినా పైకివచ్చేది వెయ్యి మందిలో ఒక కుటుంబం ఉంది ఈ రీతిగా ఎన్ని సంవత్సరాలలో వారి ఆర్థిక పరిస్థితులు బాగుపడతాయో అర్థం కావడంలేదు. ఆవిధంగా జరుగుతుందని ఎవరూ అనుకోడంలేదు. ఇక భూమిపంపకం ఒక్కటే మిగిలింది భూమి పంపకంలో కులాలను perpetrate చేయాలని ఏమీలేదు నేను రివెన్యూ మంత్రి

గారితో మాట్లాడినపుడు హరిజనుల పేరుతో భూములు ఇస్తే, ఇదివరలోనే పేద వారికి భూములు లేనందున హరిజనులు, అంటరానివారు అయినారు కాబట్టి, బ్రాహ్మణులకు కోమట్లకు ఆకారణంవల్లనే భూములు ఇవ్వకపోతే వారుకూడా కొంతకాలానికి అస్పృశ్యులు అవుతారేమో, అందుచేత అట్లా ఇవ్వడం మంచిది కాదని నా అభిప్రాయం అని వారు అన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారే కాదు, అంతకంటే పెద్దమంత్రిగారైనా, ఇంతకంటె పెద్ద శాసనసభ చెప్పినా నా అభిప్రాయం చెబుతాను అన్నారు వారి అభిప్రాయం చాలా పొరపాటు అభిప్రాయం అని స్పష్టంగా ప్రకటించ దలచుకున్నాను భూములు హరిజనులకు ఇవ్వాలని అనడంలో కులాలను రూపుమాపాలనే ఉద్దేశమే తప్ప perpetrate చేయాలని కాదని స్పష్టం చేయదలచుకున్నాను 14 వ నంబరు సర్క్యులరు అని హైదరాబాదులో ఉంది ఇపుడున్న రెవెన్యూమంత్రిగారే దానిని తయారుచేసారు ముఖ్యము హరిజనులకు తదితర backward classes వారికి తరువాత landless poorకు ఇవ్వాలనే సిద్ధాంతాన్ని ఆనాడు అంగీకరించారు దురదృష్టవశాత్తు [illegible] రావుగారు మంత్రిగా ఉన్నపుడు ఆ రూలను మార్చారు [illegible] ఒప్పుకుంటే నా తాతగారిమల్ల ఏమి పోయింది. మీ ముఖ్యమంత్రి ఒప్పుకుంటే నేనూ ఒప్పుకుంటాను అని రెవెన్యూమంత్రిగారు అనడం ఆశ్చర్యంగా ఉంది ఒక రెడ్డిగారుండగా ఈ కులాలపై ఇంత సానుభూతితో ఈ రూలు పాసుచేస్తే, ఒక హరిజనుడే ముఖ్యమంత్రిగా ఉండగా వారికి భూములు ఇవ్వవద్దు అని అంటారా అనేది నాకు సందేహంగా ఉంది బహుశా వారు అంటారని అనుకోను ఏదో రెవెన్యూమంత్రిగారు పెట్టారు కాబట్టి కాబినెట్ లో నార్మల్ కోర్సులో పాసయి ఉండవచ్చును అంతే తప్ప సంజీవయ్యగారు వ్యతిరేకిస్తారని నేను అనుకోను హైదరాబాదు ప్రభుత్వంలో ఈ రెవెన్యూ మంత్రిగారే ఏ ఉద్దేశముతో ప్రత్యేకత ఇవ్వాలని అభిప్రాయపడ్డారో ఆ ఉద్దేశాన్ని వారు మార్చుకోవలసిన అవసరం లేదు వారి Colleagues ను ఒప్పించి ఆ పద్ధతిని అమలు జరిపించడానికి ప్రయత్నించాలని నేను ప్రభుత్వంవారికి సూచిస్తున్నాను క్రొత్తగా వచ్చిన సర్క్యులర్ ప్రకారం పోరంబోకులు అయినప్పటికీ—

మిస్టర్ స్పీకర్ కాలనీలు పెట్టి నాలుగైదు వందల ఎకరాలలో హరిజనులకు ఇంత ప్రపోర్షన్ పెట్టి ప్రభుత్వం ట్రాక్టర్లు, డబ్బు ఇచ్చి, కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ పెడితే మంచిదేనా ?

శ్రీ ఎమ్. రాజేశ్వరరావు అది చాలా మంచిది భూముల పంపకంలోను ఇండ్లు కట్టించడంలోను ఇతరులతో కలిపితే మంచిదే, ఇండివిడ్యుయల్ గ్రాంటు ఇవ్వడానికి ఇష్టం లేకపోతే కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలకు ఇచ్చినా మాకు అభ్యంతరం లేదు భూములలో కొన్ని పోరంబోకులుగా classify అయినప్పటికి

సాగుకు ఉపయోగపడితే వాటిని classify చేసి assign చేయడానికి ప్రభుత్వం ఉత్తరువులు ఇచ్చారు ప్రస్తుతం ఉన్న పద్ధతి ప్రకారం వాటిని reconversion కు పెట్టడంలో అధికారుల attitude మారలేదు అందువలన ప్రత్యేకంగా కమిటీలను వేసి వాటిద్వారా ఏభూమి పనికివస్తుందో, ఎంత ఇవ్వవచ్చునో నిర్ణయిస్తే బాగుంటుందని సూచిస్తున్నాను 10% grazing land కావాలని అన్నారు ఆ విధంగా రిజర్వ్ చేయాలంటే assign చేయడానికి భూములే ఉండవేమో! అందుచేత దానిని సడలించడం అవసరము, ఏ భూములనయితే కమ్యూనల్ పోరంబోకులుగా రిజర్వ్ చేయాలని భావిస్తారో అందులో ఏ 2% నో హరిజనులకు flaying centres గా కేటాయిస్తే చాలా బాగుంటుంది ఈ విషయములో కేంద్రప్రభుత్వం కొన్ని instructions ఇచ్చినట్లు తెలుస్తోంది ఇప్పుడున్న జీవోలన్నింటిని క్రోడీకరించి రేపు జూన్ సెషన్‌లో ఒక చట్టము తీసుకువస్తారని ఆశిస్తున్నాను

***श्री रंगनाथ राव बोलनवार** (आदिलाबाद) मिस्टर स्पीकर सर। हमारे सामने इस समय जो वेस्ट लेन्ड्स (Waste lands) के एसाइनमेंट (assignment) का मसला वह बहुत ही अहम है। हर साल और हर सेशन में यह मसला हमारे सामने आता रहा है। बेकवर्ड, लान्डलेस और पुवर लोगों में ८० परसेंट हरिजन और ट्राइबल लोग ही आते हैं। गवर्नमेंट एसाइनमेंट के सिलसिले में कई कानट्राडिक्टरी एक के खिलाफ एक सरक्युलर्स और जी० ओज निकालती रही है। जिस की वजह से इस मे आफ़ीशल कनफ्यूजन (Confusion) भी बहुत है और इस के नतीजे के तौर पर हरिजन और गिरिजन लोगों को नजर अन्दाज़ किया जा रहा है। एक लेटेस्ट सरक्युलर भी निकला है कि लेंडलेस पुवर्स को जमीन दीजाये। लेकिन हम देख रहे हैं कि इस से जमीन रखने वाले और लखपति लोगों को फ़ाइदा पहुँचाया जा रहा है। मै मिसाल के तौर पर आपके सामने एक नाम रखना चाहता हूँ। हमारे आदिलाबाद ताल्लुके में एक पांगलपत्री नाम के हैं। जिनका स्टेट एक लाख का है। उनके नाम पर जमीनात भी हैं। मगर उन के बच्चों के नाम पर ३, ३ एकर ५, ५ एकर हर बच्चे के हिसाब से ७, ८ बच्चों के नाम पर ४०, ५० एकर जमीन तहसीलदार साहब ने पट्टा करवा दिया है। ऐसे लोगों को भी जिन्हें इस तरह से पट्टा देने से प्रोहिबिट करना चाहिये उनको भी सरकारी ज़मीनात और गाएरान भूमि दी जा रही है। एसाइनमेंट में यह इल्लीगल एक्टिविटीज हो रही है। मै कहूँगा कि इस सम्बन्ध में कलेक्टर्स के पास आरडर्स भिजवाकर और आफीशल्स और नान आफीशल्स की एक कमिटी बनवाकर उन के द्वारा इस मसले को हल करना चाहिये।

दूसरे यह कि सरक्युलर १४०६ में यह क्लियरली बतलाया गया कि जहाँ पर गाएरान भूमि १० फीसद से कम है वहाँ पर भी दिया जाना मुनासिब है। इसके बाद ऐसेंबली में ज्यादा प्रेशर डालने की वजह से उसमें कुछ रिलेक्सेशन आया है। हैद्राबाद गवर्नमेंट ने जो १४ नम्बर सरक्युलर निकला है वह अमल में न आने की

वजह से काफी मुशकिलात पेश आरही हैं। और हरिजनों और ट्राइबल लोगों को कई सौ रूपये गवर्नमेंट को अदा करना पड रहा है। इतना ही नहीं जहाँ श्रीव्ड टेंक्स हैं उनको भी कई साल से २०, २०, ३०, ३० साल से एकसाला काश्त पर देते आरहे हैं। ऐसे लैंड्स एसाइनमेंट के सिलसिले में लेना चाहिये। इस सम्बध में गवर्नमेंट की क्या पालिसी है वह किलयर मालूम होना चाहिये। वहाँ के लोगों ने, हरिजनों ने और हमने भी अब तक इस बारे में कई दरखास्तें देने के बावजूद उसको नेगलेक्ट कर रहे हैं। और उनको बराबर ३० साल से एक एक साल के लिये काश्त पर देते आरहे हैं। यह गलत है। ऐसे लोगों को वह मिलना चाहिये। हम लैंडलेस, पुवर लोगों को प्रिफरेंस देते हैं इन में ७० फीसद हरिजन और ट्राइबल लोग है इस लिये उनको प्रिफरेंस देना चाहिये। और उनही को देना चाहिये। अब हो यह रहा है कि कोई एग्रिकलचरिस्ट हो या न हो केवल लैंडलेस होने पर उसको दे रहे हैं। यह पालिसी गलत है। इसको सामने रखते हुए कलेक्टर्स को इन्सट्रक्शन्स देकर उनपर सख्ती से अमल करवाना चाहिये।

*శ్రీ పి రాజగోపాలనాయుడు (తవనంపల్లి) అధ్యక్షా, సెనాడు బంజరు భూముల పంపకములో హరిజనులకు preference యివ్వాలా లేదా అనే సమస్య మీద ఇక్కడ చర్చ జరుగుతోంది Preference ఇవ్వాలా లేదా అనేది చెప్పేముందు అసలు ఇప్పుడు హరిజనులు ఎక్కడయితే ఆక్రమణచేసి కొని వున్నారో ఆ భూములను కూడ ఇవ్వకుండా ప్రభుత్వం వ్యతిరేకమైన విధానాలను అవలంబించడం చాల శోచనీయం రెవెన్యూ మంత్రిగారికి తెలిసే టట్లుగా తెలంగాణాలోని నిజామాబాద్ జిల్లాలోని కొన్ని ఉదాహరణలు ఇచ్చి నా ఉద్దేశము చెపుతాను మాల్కాపూర్ అనే గ్రామము నిజామాబాద్ జిల్లాలో ఉంది అక్కడ సర్వే నంబర్లు 309 నుంచి 323 వరకు వున్న 18 ఎకరాల 12 కుంటలు హరిజనులు 12 సంవత్సరాల నుంచి సాగు చేసుకొంటూ వుంటే వారిని evict చేసి ఉద్యోగస్థులకు వాటిని ఇచ్చివేశారు ఇదివరకే హరిజనులు ఆక్రమణ చేసుకొని సాగుచేసుకొంటూ శిస్తు చెల్లిస్తున్నప్పుడు ఎందుకు evict చేయవలసివచ్చినదో చెప్పవలసి వుంటుంది మూకనపల్లి దగ్గర అఖాంగపట్నం అనే గ్రామములో వున్న హరిజనులు మూకనపల్లి గ్రామములో సర్వే నెంబరు 188/1 నుంచి సర్వే నెంబరు 188/2, 3, 4, 5, 6 వరకు 10 ఎకరాల 8 కుంటలు హరిజనులు వ్యవసాయం చేసుకొంటూవుంటే వారిని తరిమివేసి మిగతా వారికి ఇచ్చారు అలాగే బర్దిపూర్ లో సర్వే నెంబరు 244 నిజామ్ సాగర్ రూల్సు అనుసరించి కలెక్టరు వారిదగ్గర కొంత ద్రవ్యం తీసుకొని వారికి భూములు ఇవ్వడానికి ఆర్డర్లుపేస్తే తహశీలుదారు కలెక్టరు ఆర్డర్లను ఏమాత్రం ఖాతరు చేయలేదు తరువాత కలెక్టరుకూడ ఆర్డర్లను cancel చేశారు Political sufferers కు ఇవ్వాలనే ఉద్దేశముతో ఆ పని చేశారు చాల కాలమునుంచి

సాగుచేసుకొంటున్న హరిజనులను తొలగించివేస్తున్నారు ఇలా ప్రతిజిల్లాలోను వేలాదికేసులు వున్నవి అసలు గవర్నమెంటుకు అధికారమే లేని పరిస్థితి ఒకటి చెపుదామని అనుకొంటున్నాను ఎవరిని అయినా evict చేయాలన్నట్లయితే అసలు ప్రభుత్వానికి హక్కులేని పరిస్థితి రూల్సులో వున్నట్లు కనపడుతోంది అసలు అలావున్నదో లేదో చెప్పవలసినదని కోరుతున్నాను అసలు evict చేయడానికి ప్రభుత్వానికి అధికారం వుండికూడ ఎందువల్ల evict చేయడములేదనే ప్రశ్న వుంది? హరిజనులకు పట్టా యిస్తున్నారు కాని అంతకు ముందునుంచి ఆ భూమిమీద వున్నవారు తొలగకుండా వుండడమువల్ల ఈ పట్టాలు హరిజనులకు nominal గా ఇచ్చినట్లువుంది కాని ముందు ఆక్రమణ చేసుకొన్నవారిని తొలగించడానికి ప్రయత్నము చేయకపోతే ఆ యిచ్చిన పట్టాల విలువ ఏమిటని అడుగుతున్నారు హరిజనులకు ప్రభుత్వము ఇచ్చిన పట్టాలను ఉద్యోగస్థులు చూపడంలేదు చూపినప్పటికి అవి ఇతరుల ఆక్రమణ క్రింద వున్నాయని చెప్పి వారిని తొలగించడంలేదు హరిజనులకు preference ఇచ్చితీరాలి 1954 లో జి ఒ issue చేస్తూ ఒకమాట చెప్పారు ఈ order of preference లో హరిజనులు, backward communities and others అని వుంది Preference అనే మాట వాడకపోయినా దానిని గుర్తించారు ఈ హరిజనులు నూటికి నూరుమంది వ్యవసాయకూలీలుగా వుంటున్నారు. వ్యవసాయంమీద ఆధారపడివున్నారు కనుక వారికే భూములిస్తే వ్యవసాయం బాగుపడుతుంది వ్యవసాయం తెలియనివారికి భూములు ఇస్తే వారు అమ్ముకొనిపోవడం జరుగుతుంది రాజేశ్వరరావుగారు, నంబూరి శ్రీనివాసరావుగారు చెప్పినట్లు ఆ పద్ధతిగా అయినాసరే preference హరిజనులకు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను

*శ్రీ జి రామలింగం (జనగాం-రిజర్వ్‌డ్) అధ్యక్షా, land assignment సందర్భంగా ఎన్నోసార్లు ఉపముఖ్యమంత్రిగారికి మనవిచేసుకొన్నాము అదే సందర్భములో దగ్గరదగ్గర 10, 12 circulars వచ్చినవి 1954 లో వచ్చిన circular ఆఖరుది అనుకొన్నాము తరువాత ఆంధ్రప్రదేశ్ వచ్చింది అధ్యక్షులవారు చాల కృషిచేశారు ఇది లేకపోయినట్లయితే మాకు 14 వ circular వుండేది ఆంధ్రప్రదేశ్ వచ్చినతరువాత ఇంకొక circular వచ్చింది సర్క్యులర్ 6 లో హరిజనులకు తప్పకుండా ప్రాధాన్యము ఇవ్వాలని అన్నారు నూటికి 10% బంజరులు వుండాలన్నారు కొన్ని గ్రామాలలో ఈ 10% లేనేలేవు 300, 400 ఎకరాలు భూమి కల్గిన గ్రామాలు వున్నవి అక్కడ percentage తక్కువగా వుంది ఈ 6 వ సర్క్యులర్ ప్రకారం 10% కంటె తక్కువ వున్నప్పటికి హరిజనులు ఈ భూమిని దున్నుతున్నట్లయితే వారికి

తప్పకుండా ఇవ్వాలని వుంది. పదయితే wet cultivation వుందో అదికూడ 10% వున్నప్పటికి వీరు దున్నుతున్నట్లయితే వారికి పట్టాలు ఇవ్వాలనది అని చెప్పారు. అది జరగకుండా కొంతమందితో లావుని కమిటీలను వేశారు. ఆ కమిటీలో నేనుకూడ మెంబరుగా వున్నాను. అన్ని గ్రామాలు తిరగడం కష్టమవడంచేత అన్ని గ్రామాలు తిరగలేదు. కొన్ని అస్సెస్మెంట్లు అట్లాగే వుండిపోయినవి. దానివల్ల evictions కి దారి తీస్తున్నవి. ఈ విషయములో స్పష్టమైన పద్ధతిని అవలంబించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ scattered areas వున్నవి. అక్కడ భూమి ఎకరాలు బంచరాయి, పోరంబోకు, ఖారిజ్ ఖాతా వుంటుంది. 3, 4, 5, 10 భూములుంటాయి. గ్రామనుకోరగు విడిచి పెట్టినట్లయితే ఈ 10 ఎకరాల దగ్గరకు ఎవ్వరూ పోలేరు. అట పబ్లిక్ కు పనికిరాదు. అటువంటి భూములను హరిజనులకు ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. Tank bed lands వున్నవి. 1960 ఆగష్టున ఒక మెమోరాండము పంపించారు.

"As Government have since decided that the work of assigning Government lands should be completed within one year, it is necessary that the tank bed lands and kuntas which have become useless and unnecessary should be deleted from the list of the irrigation sources and the lands should be thrown open for assignment."

ఒక వారంరోజులలో ఇవి రావాలని చెప్పారు. ఇంతవరకు అటువంటిదేమీ జరగలేదు. పనికిరాని భూములన్నీ హరిజనులకివ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. చాలమంది హరిజనులు అవస్థలు పడుతున్నారు. 5 లేక 6 వందల ఎకరాల భూమిని ఒకచోటకలిపి 60% హరిజనులకు, 40% ఇతరులకు ఇవ్వాలని చేసిన సూచన చాల సంతోషముగా వుంది. ఎక్కడ దొరుకుతుంది ఆ భూమిని ఇస్తామని వ్రాయడమే కాని implementation జరుగదు. 39 (c) క్రింద వచ్చిన Tenancy Act వుందో పోయిందో తెలియదు. భూమి నంతను హరిజనులకు ఇచ్చి తెలంగాణాలో అయినా దీనిని అమలులో పెట్టాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె పున్నయ్య (చీపురుపల్లి - రిజర్వుడ్) అధ్యక్షా, తాము చెప్పినట్లుగా రెండువిషయాల గురించే నేనిప్పుడు మనవిచేయదలచుకొన్నాను. అసలు బంజరుభూముల సమస్య అనేది హరిజనులకు ఇవ్వాలనే సిద్ధాంతంతో మొట్ట మొదట ప్రారంభించాము. అలా ఎందుకు చేయాలో తామే సెలవిచ్చారు. కాన్‌స్టిట్యూషన్‌లో గ్యారంటీ ఇవ్వబడింది. డైరెక్టివ్ ప్రిన్సిపుల్స్‌లో మెన్షన్ చేయబడింది. దానిని ఆచరించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద వుంది. కాబట్టి

విధిగా ఆచరించితీరాలని వేరుగా చెప్పవలసిన అవసరంలేదు రెవెన్యూ మంత్రి గారు తాము చెప్పిన అభిప్రాయంతో అంగీకరి స్తేచాలు వారు ఈ ప్రిన్సిపల్‌ను తప్పక అంగీకరించాలని హరిజనసభ్యుల తరపున నేను వారిని ప్రార్థిస్తున్నాను వారిని విమర్శిస్తున్నామనే దురభిప్రాయం వారికి వుంది వ్యక్తిగతమైన దురభిప్రాయం వారిపై మాకు ఏమీలేదు ఈ హౌస్‌లో వారు 'హరిజనులేమిటి? గిరిజనులేమిటి? అందరూ ఒకటే పేదవారందరకూ ఇస్తే సరిపోతుందని' ఒక స్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చారు పేదవారిలో నూటికి తొంభై మంది హరిజనులు వుంటారు పేదవారిలో వీరూ వస్తారని వారు చెప్పారు ఆ విధంగా వారు చెప్పినప్పుడు 90 పర్సంట్ హరిజనులకు బంజరుభూములను ఇస్తే నేను చాలా సంతోషిస్తాను అలాచేస్తే ఈ చర్చే అవసరంలేదు కాని ఈ విధంగా జరగటంలేదని మంత్రిగారు శ్రీకాకుళం జిల్లాకు వచ్చినప్పుడు నేను తెలియచేశాను వారిని కలెక్టరు అడిగారు వారు ప్రిఫరెన్స్ అనేది హరిజనులకు లేదని చెప్పారు 90 పర్సంట్ హరిజనులకు బంజరులు దొరకటంలేదు వారికి అన్యాయం జరుగుతున్నదని నేను వారికి తెల్పితే హరిజనులు, గిరిజనులు అంతా ఒకటే, ప్రిఫరెన్షియల్ ట్రీట్‌మెంట్ అనేది లేదనిచెప్పి మీ పద్ధతిప్రకారం మీరు నడవండి అని కలెక్టర్నుకు చెప్పారు వారు ప్రిఫరెన్షియల్ ట్రీట్‌మెంట్ అనేది లేదు, యథాతథంగా మీ ఇష్టంవచ్చిన పద్ధతిలో మీరు వెళ్లండి, లాండ్ లెస్‌పూర్‌కు ఇవ్వండి అని రిటెన్‌గా ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ప్రతి తహసిల్దారుకు పంపించారు కనుకనే ఈనాడు ఈ విషయం చర్చించవలసివచ్చింది ఎకనమిక్‌గా హరిజనులను అభివృద్ధి చేయవలసివుంది డైరెక్టివ్ ప్రిన్సిపుల్స్‌లో వున్నదానితో మంత్రిగారు ఏకీభవించాలని కోరుతున్నాను హరిజనులు చాలా వెనుకబడివుండి చాలా కష్టపడుతున్నారు వారు ముందుకు రావాలి రావాలి అని చెప్పుతూ ఈనాడు దీనిని ఎందుకు అంగీకరించకుండా వున్నారో నాకు అర్థంకావటంలేదు ప్రిఫరెన్షియల్ ట్రీట్‌మెంట్ హరిజనులకు ఇస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పటం సంతోషంగా వుంది దానిని రెవెన్యూ మంత్రిగారుకూడా అంగీకరించి ఆచరణలో పెట్టాలని కోరుతున్నాను తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో డిప్రెస్డ్ క్లాసెస్‌కు రిజర్వ్‌డ్‌లాండ్స్ వున్నాయి కాని ఇతర జిల్లాలలో అటువంటి సౌకర్యంలేదు ఆ విధంగా అన్ని ప్రాంతాలలోను ఏర్పాటుచేసి హరిజనులకు కనీసం 75 పర్సంట్ కేటాయించి మిగిలిన 25 పర్సంట్ ఇతర కులాలకు ఏర్పాటుచేసినా మాకు ఆక్షేపణలేదు తాము చెప్పినట్లుగా, సోషల్ వెల్‌ఫేర్ డిమాండ్ చర్చించిన సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా ప్రిఫరెన్షియల్ ట్రీట్‌మెంట్ ఇవ్వటానికి రెవెన్యూమంత్రిగారు అంగీకరిస్తే చాలా సంతోషం. ఆ విధంగా వారు అంగీకరించి రేపటినుండే కార్యక్రమం ప్రారంభించాలని కోరుతూ ఇంతటితో సెలవు తీసుకొంటున్నాను

*శ్రీ ఉప్పల మల్సూర్ (సూర్యాపేట-రిజర్వుడ్) అధ్యక్షా, బంజరు భూముల పంపకం సమస్యపై మనం చర్చిస్తున్న సందర్భంలో ముఖ్యవిషయాలు కొన్ని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురావాలనుకుంటున్నాను సాగు చేసుకొంటున్న పేదవారికి, హరిజనులకు సహాయం చేయటానికై తీసుకొన్న చర్యలను తెల్పటానికి 1949 నుండి పాస్ చేసిన జి వో ల నన్నిటిని మనముందుంచారు ఆ సమస్యను పరిష్కరించటానికిగాను కొన్ని సూచనలతో ఒక జి వో ను పంపారు జి వో లో వున్న ప్రకారం పేదలకు, హరిజనులకు పట్టాలు చేసి వారిని భూమినుండి తొలగించకుండా వుండటానికి, వారికి పట్టా ఇవ్వటానికి, రూల్స్‌ను అమలు పెట్టటానికి పటేల్ పట్వారీలు, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు ప్రయత్నిస్తున్నారా? అంటే లేదనే చెప్పాలి జి వో లో వున్న మంచిని వదిలి చెడును తీసుకొని ఇక్కడ సేద్యం చేసుకొంటున్న పేదవారికి పట్టాలు ఇవ్వకుండా వారిని భూములనుండి తొలగించటానికి ఆ జి వో లను ఉపయోగిస్తున్నారు ఉదాహరణకు కొన్నిటిని మనవిచేస్తాను నల్గొండ జిల్లాలో మునగాల పరగణాలో తాడేవు అనే గ్రామం వుంది అక్కడ 300 ఎకరాలను సాగుచేసుకొంటున్నవారి నుండి మునగాల పరగణా జమీందారు ఆ భూమిని ఆక్రమించుకొని వారికి పట్టాహక్కు ఇవ్వటానికి కూడా నిరాకరించటం జరిగింది అక్కడి వారు బి ఫారమ్‌లో నమోదు అయి సేద్యం చేసుకొంటూవుంటే వారికి పట్టా ఇవ్వకుండా తొలగించటం జరుగుతున్నది ఇప్పుడు ఆ భూమిని రాజకీయ బాధితులకు ఇవ్వటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు అక్కడ వున్న ఆ భూములను ఆ ప్రాంతంలోని రాజకీయ బాధితులకు కాకుండా సూర్యాపేట తాలూకానుండి, మిరియాలగూడెం తాలూకానుండి, ఖమ్మం తాలూకానుండి వచ్చే రాజకీయ బాధితులకు ఇవ్వటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు ఎక్కడినుండో వచ్చినవారుకూడ రూల్స్‌లో వున్నదానిని ధిక్కరించి మేము తెలంగాణాలోని వారమే, మాకు ఆ భూములు ఇవ్వండి అని అప్లికేషనులు పెట్టుకొంటున్నారు వారికి ఇవ్వటానికి కూడా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. అలా కాకుండా చూడాలని మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను అదే విధముగా సూర్యాపేట తాలూకాలో బలాపురం అనే గ్రామంలో ఒక హరిజనుడు 10 ఎకరాలు సేద్యం చేసుకొంటూవుంటే తాలూకా ఆఫీసర్ దగ్గరనుండి అంతా అక్కడకు వెళ్ళి, అతన్ని కొట్టి పశువులను బైటకు తోలి నానా హింసలు పెట్టి అతన్ని ఆ భూమినుండి వెళ్ళగొట్టారు అతని గుడిసెను తగులబెట్టారు అలాగే బూర్గుంపాడు తాలూకాలో సిరిపైజపాలెం అనే గ్రామంలో హరిజనులు 500 ఎకరాలను సేద్యం చేసుకొంటూవుంటే బూర్గుంపాడు పంచాయితీ అధ్యక్షుడు చిన వీరయ్య అనే భూస్వామి ఆ భూమినుండి వారిని తొలగించి వారికి పట్టా చేయకుండా తమ

పేరనే పట్టా చేయించుకొని హనుమంతరావు అనే పెద్ద కొడుక్కు, 15 ఎకరాలు, అర్జునరావు అనే అతనికి 15 ఎకరాలు, మరొకరికి 15 ఎకరాలు, మల్లిఖార్జునరావు అనే అన్న కొడుక్కి 15 ఎకరాలు పట్టా చేయించుకొన్నట్లు రికార్డులో వుంది మీరు ఎవరిక్రిందకు వస్తారు? ఈ జి ఓ ప్రకారం ఎ హరిజనుల క్రిందకు వస్తారో వీరు ? అనే విషయం చెప్పవలసినటువంటి విషయం కాదు అందుకని అధ్యక్షా! నేను ఒక విషయంమాత్రమే చెప్పదలచుకున్నాను

మిస్టర్ స్పీకర్ , హరిజనులకు కనుక రిజర్వేషన్ చేయకపోతే అందరూ కాజేస్తారు అని చెప్పారు

శ్రీ ఉప్పల మల్సూర్ ఒక సూచన మాత్రమే చేయదలచుకున్నాను

మిస్టర్ స్పీకర్ సరే ఒక సూచన చేయండి

శ్రీ ఉప్పల మల్సూర్ ఇన్ని సమస్యలు ఇట్లా ఉన్నా గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి జనాన్ని ఇట్లా కష్టపెడుతూంటే ఎన్ని జి ఓ లు చేసినా లాభం లేదు ఒక నిష్పక్షపాతమైన కమిటీని వేసి ఈ రికార్డు ప్రకారమే కాకుండా ఆ భూమిని ఇన్నిసంవత్సరాలనుంచి ఎవరు సేద్యం చేస్తున్నారనేది తెలుసుకొని, ఎవరైతే సేద్యం చేస్తున్నారో వారికి ఆ భూమికి పట్టాహక్కు ఇచ్చేందుకు ఈ కమిటీ నిష్పక్షపాతంగా వ్యవహరించి దీనిని పరిశీలించినట్లయితే బాగుంటుంది ఈ G O లతో ఏమీ కాదని నా ఉద్దేశ్యం

*శ్రీమతి సుమిత్రాదేవి (జూబ్లీహిల్స్ - రిజర్వుడ్) అధ్యక్షా, ఈనాడు ఎన్నోసార్లు కోరుకొన్న తరువాత రెండు గంటలు ఇచ్చినందుకు చాలా ధన్యవాదాలు అయితే నేను ఎక్కువ సమయం తీసుకోదలచుకోలేదు ఆ మాట్లాడినంత సమయమైనా మీరు దయచేస్తే బాగుంటుందనుకుంటాను మనకు స్వతంత్రం వచ్చినతరువాత, మహాత్మాగాంధిగారు చేసినటువంటి కృషి ఫలితమే ఈ హరిజనోద్ధరణ హరిజనులకొరకు అని పంచవర్ష ప్రణాళికలలో ఒక భాగం ప్రత్యేకంగా మొట్టమొదటలో పెట్టారు హరిజనోద్ధరణకు మీలాంటి పెద్దలు కూడ ప్రోత్సాహమునిస్తున్నారు ఈ హరిజనోద్ధరణకొరకై భూములు, ఇండ్లు, విద్యాబోధన, తరువాత ఇండస్ట్రీస్, గృహపరిశ్రమలు లాంటివి ఏర్పాటు చేస్తున్నారు మీ పెద్దలంతా మీ పెద్దలందరూ మేము బాగుపడాలనేకదా, ఇంకా హరిజనోద్ధరణకు తోడ్పడాలనుకుంటున్నారు సరే. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు హరిజనులను పిలిచి భూముల నిస్తామని చెప్పి ఒక విధానము నేర్పాటుచేసినారు అందువల్ల హరిజనులకు ఒకవిధమైన హక్కు కలిగింది.

ప్రభుత్వంవారు ఇస్తున్నారని మేము అడుగుతున్నాము అంతేకాని బలవంతంగా లాక్కోవాలని లాక్కోవడంలేదు దొంగతనం చేయడంకాదు ఆ ఇచ్చేదైనా సక్రమంగా ఇస్తే కొన్నివేల సంవత్సరాలుగా పడిపోయిన మా జాతి బాగుపడుతుందేమోనని నేననుకుంటున్నాను ఈ 13, 14 సంవత్సరాలలోను ప్రభుత్వం కొన్ని కోట్లయినా హరిజనాభ్యుదయం కొరకై ఖర్చుపెట్టింది మేము అందుకు ఒప్పుకోక తప్పదు కాని అది నిజంగా ఉపయోగానికి వచ్చిందా? అని మళ్ళీ చూడాలి Social Welfare శాఖ చూడండి ఇన్నికోట్లు ఖర్చు పెట్టిందే ఎంతమంది హరిజనులు బాగు పడ్డారో చూడండి ప్రభుత్వం ఇన్ని స్కూళ్ళను విల్లేజస్‌లో నడిపిస్తుంటే ఒక్కొక్క స్కూలులో ఒకరిద్దరు హరిజన పిల్లలు కూడా చదువుతూ ఉండడంలేదు అధ్యక్షా, మీరునిజంగా నమ్మండి 2, 3 వేల మంది ఆబాది ఉన్న (దగ్గర) గ్రామాల్లోకూడా హరిజనుల పిల్లలకు స్కూళ్ళకు పోయేటందుకుకూడ అధికారం, హక్కులేదు పోయిన సంవత్సరం సోషల్ సర్వీసువారు కొన్నిబట్టలు చదువుకొనే హరిజన విద్యార్థులకు ఇవ్వాలని స్కూళ్ళకుఇస్తే, మాతాలూకాలో, కొన్నిస్కూళ్లుంటే, నేను చూసిఉన్నాను రెండు మూడు స్కూళ్ళలోమాత్రం, ఒకక్క రెండుమూడుమంది విద్యార్థులకు మాత్రమే ఆబట్టలు దొరికాయి అధ్యక్షా! వాళ్ళకుమాత్రం ఇస్తే ఆ పిల్లల వద్ద చూచి మిగతా పిల్లలు, అవి మీ కెట్లాగ దొరికినాయి, మాకు ఎందు వలన దొరకలేదనిచెప్పి ఆ పిల్లలను పట్టుకొని వారిమీదపడి ఆ బట్టలను చింపి వేసినారు ఇటువంటివికూడ జరిగినాయి. ఇక విద్యావిషయంలో కూడా, ప్రభుత్వం సోషల్ సర్వీసువారు హరిజన విద్యార్థులకు స్కాలర్‌షిప్పులు ఇస్తున్నారు. ఎంతోమంది పిల్లలు చదువుతూంటే పిల్ల ఒక్కంటికి, పిల్లగాని ఒక్కంటికి ప్రభుత్వం ఇచ్చేది మూడున్నర రూపాయల చొప్పున మాత్రమే కాని దురదృష్టవశాత్తూ పిల్లలుఅందరూ చదవరు సాధారణంగా విలేజస్‌లోని వారు అంతా కూలిచేసుకునో, ఎక్కడైనా కష్టపడో, బ్రతుకుతారు. సిటీలలో ఉంటున్న పిల్లలకుమాత్రం పదో, అయిదో దొరుకుతుంది మాహరిజనుల విద్యా విధానంచూస్తే ఈవిధంగా ఉన్నది సరే ఇంక భూములవిషయం చూడండి. అధ్యక్షా! తెలంగాణాలోనే కావలసినన్ని భూములున్నాయి. హరిజనులకుపంచి పెట్టేటందుకే అధ్యక్షా! తెలంగాణాలోనే సరిపోయే భూములున్నాయి అవి పదమూడురకాల భూములున్నాయి, ఖారీజ్ ఖాతాలని, బంచరాయీలని, శెరకుంటలని, గాయిరానులని, మరింకా మక్తుఖా మొదలుగాగల రకాల భూములున్నాయి శెరికుంటలనే భూములు కొంతమంచివి అయివుంటాయి నీటివసతి ప్రక్కనేఉంటాయి శెరికుంటకు, హరిజనులు వాటిని ఎన్నిదినాలుచేసినా పట్టాలుఇవ్వడానికి వీలులేదుఅంటున్నారు. అక్కడనుంచి వాళ్ళను తొలగించడమే

కాని ఆ భూమికి వారికి పట్టారాదు. కాని ఇతరులు అట్టి భూమిమీద ఖాబిజు ఉంటూ దానిని ఆక్రమించి దున్నుకుంటూ ఉంటే వారిని బేదఖలు చేసేది, తొలగించేది ఎవరూ లేరు అధ్యక్షా! ఏదైనా ఒక హరిజనుడు, పేదవాడు, కనుక ఆ భూమిని, అతనివద్ద ఎడ్లు నాగలి లేకుండుటచే, వాటిని ఎక్కడనో [illegible] తెచ్చి అవస్థపడి దున్నుకుంటె [illegible] వేసి (జరిమానా వేసి), అతడు పండించుకున్నదంతా ప్రభుత్వం తీసుకుంటుంది. ఎంత అన్యాయము ఇది? ఈ విధానాన్ని మనం చేసుకొన్నప్పుడు అది సక్రమంగా నడుస్తోందా లేదా అని చూడాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. కనుక హరిజనులకు ఈ భూముల నిచ్చే విషయంలో కూడ ఇన్ని కష్టాలున్నాయని మనవి చేస్తూ ఈ అవకాశమిచ్చి నందులకు మీకు అభినందనలు తెలుపుతూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీమతి టి. సదాలక్ష్మి (కామారెడ్డి-రిజర్వుడ్): అధ్యక్షా! మా యొక్క సమస్యలను గురించి మీరు ముందే మనవిచేశారు. కనుక వాటిని గురించి అంతగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదనుకుంటాను. మీరిచ్చిన సమయంలో నేను ఒక్క మూడునిమిషాలు మాత్రమే ఒకే ఒక పాయింటు ప్రస్తావిస్తాను. State Welfare విషయమై అందరు మెంబర్లు బాధ్యులే, మరి మెంబర్లే బాధ్యులు కాకుండ ప్రభుత్వంవారుకూడ బాధ్యులే. State Welfare లో Harijan Welfare కూడ ఒకటై ఉంది. ఒక భవనములోనికి మనము పోయేటపుడు ఎదుటి మెట్లు వాకిలిగుండా ఆ భవనములోనికి పోతాము. ఆ భవనము యొక్క వాకిలి ఎంత అందంగా ఉంటే అవి చూచి వాటిని బట్టి ఆ భవనము అంత అందంగానూ అంత సౌఖ్యంగానూ ఉందని మనం నిర్ణయించు కుంటాము. అదే విధముగా పల్లెటూళ్ళలోనికి పోవుటపుడు కాని, ఒక జిల్లాలోకి ప్రవేశించినపుడు కాని ముందు హరిజనుల వాడలుంటాయి. మనం వాటిగుండా పోయేటపుడు హరిజనులవాడలను చూస్తేనే ఆ గ్రామాల విషయం మనకు తెలిసిపోతుంది. అందువల్ల ఆ పల్లెటూరులు బాగుపడాలంటే ఆర్థికంగా బాగుపడాలంటే ఆ యా గ్రామాల హరిజనవాడలు ఆర్థికంగాను, ఇతర విధాలగాను మొట్టమొదటగా బాగుపడాలి. అందులకై హరిజనులకు భూముల నివ్వాలి. ఆ విషయం మీరు, ఇతరులు మనవిచేసియున్నారు. గ్రామాలలో నిజంగా ఇతరకులాల పేదలు, హరిజనులు కూడా ఉన్నారు. నిజంగా పేదలకును, హరిజనులకును ఆర్థికంగా భేదం లేకపోవచ్చునుగాని, మరి నా దొక మనవి. ఆ ఇరువురికీ ఒక భేదం ఉంది. ఇతరజాతి పేదవాండ్లు ఏదో ఒకవృత్తి చేసుకొంటున్నా, గుగ్గిళ్ళయినా వేసుకొని వాటిని అమ్ముకొని బ్రతుకవచ్చు. కాని ఆ అవకాశం కూడా హరిజనులకు లేకపోవచ్చు. అసలు హరిజనులు [illegible]

ఆఖరుకు గుడ్డలను అంటుకున్నా కాని ఆ గుడ్డలను నీళ్ళలో వేసి తడుపుకొనే టప్పుడు, గుగ్గిళ్ళు వాళ్ళదగ్గర ఎవరు కొంటారు? ఆ గుగ్గిళ్ళయినా అమ్ముకొని బ్రతికే అవకాశం హరిజనులకు లేదు కనుక ఈ భూములను ఇచ్చేటప్పుడు first preference హరిజనుల కివ్వాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. మరొక విషయమై నా హృదయం మండిపోతూ ఉంటుంది. ఎప్పుడైనా నేనునుటుకు తెలంగాణాలో tour చేస్తూ గమనించినటువంటి హరిజనుల సమస్యలనుగురించి అప్పుడప్పుడు ఆ సమస్యలను, వారి కష్టసుఖాలను గురించి Minister గారికి మనవి చేసేటప్పుడు ఆయన ఒకమాట అంటూ ఉంటారు. హరిజనులకు ఎంత ఇచ్చినా చాలదు. ఎంత ఇచ్చినా వాళ్ళకు సంతృప్తి అనేదే ఉండదు అని చెప్పేసి మాటిమాటికి అంటూ ఉంటారు. చెఱకు తీపి అని చెప్పి వేళ్ళకు అందువరకు తింటూంటే, జాగ్రత్త నోట్లో మన్ను పడుతుంది, అన్న విధముగా వాళ్లు గట్టిగా అంటూ ఉంటారు అది నా మనస్సుకు చాల కష్టముగా ఉంటుంది. మరి ఇంకొక విషయము మా అదృష్టమో, దుర దృష్టమో కాని, మా హరిజనులకు చీఫ్ మినిష్టరు పదవి వచ్చినపుడు మాటి మాటికి దానిని వాళ్లు చేయెత్తి చూపిస్తూ ఉంటారు పోయి, మీ Chief Minister దగ్గర చెప్పుకోండి, మా నెత్తిపైన Chief Minister ను కూర్చో పెట్టినారు కదా వారికిపోయి మీ హరిజన సమస్యలన్నీ చెప్పుకోండి, అని వారు అంటూ ఉంటారు నేను ఒకమాట వార్ని అడగదలచుకున్నాను ఈరోజు వారి బాధ్యత కాదా ? వారిక్రింద Revenue Department ఉన్నప్పుడు హరిజనసమస్య వారిబాధ్యతే కనుక మమ్ములను ముఖ్యమంత్రికి మైరెక్టు చేస్తారు కనుక అది సరియైన పద్ధతి కాదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకొక విషయం గురించి మీరు ఇంతకుముందే మనవిచేశారు Co-operative పద్ధతిమీద ఒక కాలనీని ఏర్పాటుచేసి అందులో హరిజనులను, ఇతరజాతుల వాళ్ళనుకూడ ఉంచి కొన్ని ఎకరాల భూమినిచ్చి కో-ఆపరేటివ్ పద్ధతిపైన వాళ్ళందరిచేత దున్నిస్తే బాగుంటుందా అని మీరు అడిగినారు. అది చాలా బాగుంటుందని, దానితో నేను సంపూర్ణంగా ఏకీభవిస్తూ మీరు ఈ సమయాన్ని ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదా లర్పిస్తున్నాను.

*శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం) అధ్యక్షా, బంజరు భూముల సమస్య చాల కాలాన్నుంచి వస్తూ ఉన్నది. హరిజనులకు, వ్యవసాయ కార్మికు లకు, పేద రైతాంగానికి పూర్తిగ ఇవ్వవలసిన అవసరం గురించి చాలామంది మాట్లాడారు. అయితే వారు మాట్లాడేటప్పుడు ఇతర వెనుకబడినటువంటి కులాలవాళ్ళకు భూములు లేకుండా కేవలం హరిజనులకు మాత్రమే ఇవ్వాలని చెప్పి వారు ఉద్దేశించినది కూడా సరియైనదికాదు, ఆ అవసరం కూడా లేదని

నేను మంత్రివర్గానికి తెలియచేస్తున్నాను ఎందుకంటే ప్రభుత్వం ఇచ్చినటువంటి లెక్కలను కనుక చూచినట్లయితే 45 లక్షల ఎకరాల బంజరు భూములున్నాయని చెప్పి ఈ 1958 వ statistics లో ఇప్పుడే ఇచ్చినటువంటి పుస్తకాలలో ఉందనుకోండి 45 లక్షల ఎకరాలు ప్రభుత్వ బంజరు భూములున్నాయి అవి ఎవరిక్రింద ఉన్నాయి, ఎవరిక్రింద సాగవుతున్నాయి ? అన్న సంగతి అట్లా అట్టే పెట్టండి వాటికి ఎవరికి పట్టాలివ్వాలి. ఇంతవరకు ఆ 45 లక్షల ఎకరాలే కాక 31 లక్షల ఎకరాలు permanent pasture lands అని చెప్పేసి ఇంకొకటి చూపించబడింది ఇవి కాకుండా ఫాల్లోస్, other than ఫాల్లోస్ (fallows) అంటే అయిదేండ్లకు మించి సాగుచేయకుండా వీడుపెట్ట. వదలిపెట్టి ఉన్నటువంటి భూములు, మరొక 22 లక్షల ఎకరాలున్నాయన్నారు. మొత్తం 98 లక్షల ఎకరాలు అది ఎవరిస్వాధీనంలో ఉన్నానరే అయిదేళ్ళ దాకా సాగు చేయకుండా ఉన్న భూమిని ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకొని దానిని పంచే దానికి తయారుకావాలి. 45 లక్షల ఎకరాల బంజరు భూములుండనే ఉన్నాయి అవి కాకుండా 31 లక్షల ఎకరాలు పశువుల మేతకోసం అని, permanent pastures అని అన్నారు అధ్యక్షా, ఎక్కడైనా అడవులలో ఉండి, కొండలలో ఉండి, సాగుకు పనికిరానటువంటి భూములను పచ్చికబీళ్లుగా పెట్టుకుంటే అర్థం ఉంది కాని, మనుష్యులకు భూమి లేనపుడు పశువులకు మేతకోసం ప్రతి ఒక్కరికికూడ 10 ఎకరాలో, 20 ఎకరాలో ఉంటున్నపుడు దాంట్లో ఒక ఎకరం ఇచ్చేసినట్లయితే పేదరైతాంగం సాగు చేసుకోనేదానికి వీలుంటుంది. అట్లా చేయకుండా ముఖ్యంగా ఈ ప్రభుత్వం గైరాను అనే పేరుతో నూటికి 10 పాళ్ళు చొప్పున ఆ గ్రామంలో కనీసం పచ్చికబీళ్ల క్రింద పెట్టినది పోగా మిగిలినదేమైనా ఉంటే దానిని పంచి పెట్టమన్నారు. ఇంకొక G O. ఇంకొక రకముగా ఉంది అందులో ఏమని చెప్పారంటే ఆ గైరాను భూమి ఎంత నిర్ణయించాలని చూసుకున్నప్పుడు ఒక బ్రతికి ఉన్నటువంటి పశువుకు ఒక ఎకరం చొప్పున వదిలేసి ఇంక అంతకన్న అదనంగా ఉంటే తీసి పంచిపెట్టమన్నారు. ఆ రకంగా మొత్తం మన భారత దేశంలో చూస్తే దగ్గర దగ్గర 20 కోట్ల పశువులున్నాయి. ఆ 20 కోట్ల పశువులకు 20 కోట్ల ఎకరాలు వదలిపెట్టి మిగిలినది చేయమంటే మొత్తం మన దేశములో సాగయేభూమి, సాగుకు పనికివచ్చే భూమికూడ 50 కోట్లుకంటె ఎక్కువ లేదు. ఇప్పుడు 30 కోట్ల ఎకరాల భూమి నేడు సాగవుతున్నది. ఇంకొక 20 కోట్లు ఎకరాలు తీసుకున్నా మొత్తం 50 కోట్లు కన్న ఎక్కువలేదు. అందులో ఈ గైరాను భూమియొక్క సిద్ధాంతాన్ని ఇండియాకు వర్తింపచేసినట్లయితే తలకు ఒక్కంటికి, ఒక్కొక్క పశువుకు ఒక ఎకరము

చొప్పున వదిలివేసే పద్ధతికనుక తీసుకుంటేఇక మన సుందరంకూడా ఎక్కడికి పోవలెనో తెలియదనుకోండి

అందుచేత, పనికిమాలినటువంటి సిద్ధాంతాన్ని పట్టుకొని ఈ ప్రభుత్వం, తెలంగాణా ప్రాంతానికి సంబంధించినంతవరకు నూటికి ఎదిపాళ్ళు వదిలిపెట్టి. అంతకంటె అదనంగా ఉంటేనే, అది పేద ప్రజలకు పంచిపెట్టాలనేటటువంటిది లేవదీశారు అందుచేత, ఈ గైరాను భూములుగాని, బంజరు భూములుగాని లేక గైరాను భూములు permanent pastures క్రింద తీసుకొన్నప్పటికి కూడా, fallows other than current fallows, అంటే అయిదు ఏళ్ళు పడావు పెట్టినటువంటి భూములన్నీ తీసుకొని చేస్తే, 98 లక్షల ఎకరాలు ఉంటుంది ఈ 98 లక్షల ఎకరాలను, భూమి లేనటువంటి హరిజనులందరికినీ, ఇంకా ఇతర పేదకులాలవారికినీ, ప్రతి కుటుంబానికి 5 ఎకరాలు చొప్పున ఇచ్చేదానికి వీలు ఉన్నదని ప్రభుత్వము గుర్తించినప్పుడు, మొదట హరిజనుల తోనే ప్రారంభించి, అందరి పేద ప్రజలకు ఈ భూమి పంచి పెట్టినట్లయితే, ఇక మన ఆంధ్ర ప్రాంతమునకు సంబంధించినంతవరకు ఏ కుటుంబానికి కూడా భూమి లేదు అనేటటువంటి సమస్యలేదు. అందుచేత కేవలం కూలి మీద లేక పోతే, కొద్దిపాటి భూమి మీద ఆధారపడినటువంటి 80 లక్షల కుటుంబాలకు ఒక్కొక్కరికి 5 ఎకరాలు మెట్ట చొప్పున ఇచ్చినట్లయితే, కోటి యాభై లక్షల ఎకరాలు కావాలి కొద్దిపాటిభూమి అంటె 1 ఎకరం, 2 ఎకరాలు, 3 ఎకరాలు ఉన్నవాళ్ళ భూములు సుమారు 30, 40 లక్షలు ఎకరాలు ఉన్నది ఈ 40 లక్షల ఎకరాలుకూడ దానికి కలుపుకొన్నట్లయితే, 80 లక్షల కుటుంబాలకు ప్రతి ఒక కుటుంబానికి 5 ఎకరాలు ఇచ్చేదానికి వీలు ఉన్నది అయితే, ప్రభుత్వము ఆ రీతిగా పంచి పెడతారా అంటే, మంత్రిగారు ఏదో లెక్కలు చూపించవచ్చు అనుకోండి, మా డిపార్టుమెంటు వేసింది ఈ లెక్కలని, కాని సంవత్సరం సంవత్సరం వారు ఇచ్చిన లెక్కలనుబట్టే నేను చెప్పుచున్నాను. కనుక, హరిజనులందరికి, ఇతర పేదవారికి, ఈరోజు 5 ఎకరాలు లేనటువంటి పేద కుటుంబాల వారందరికి ప్రతి ఒక్కరికి 5 ఎకరాలు మెట్ట ఇచ్చేదానికి అవకాశం ఉన్నది అయితే ప్రభుత్వము ఈ బంజరు భూములన్నింటిని హరిజను లకు గాని ఇతర పేదకులాలవారికిగాని ఇచ్చేటటువంటి విధానాన్ని అనుసరించ కుండా, వీళ్ళను సాధ్యమైనంతవరకు ఆ బంజరు భూములనుండి తొలగించే ఆలోచన చేస్తున్నది కాబట్టి ఈ సమస్య వస్తున్నది. ఈ విషయంలో అనేక ఉదాహరణలు చెప్పవచ్చు. ఈ విధంగా తెలంగాణాలోను, ఆంధ్రలోనుకూడ జరుగుతున్నది. గత 15 ఏళ్ళనుంచి G. O లు వస్తూ వుండవచ్చు. Board's Standing Orders వందలకొలది ఉంటే ఉండవచ్చు, కాని అవి అములులోకి

మాత్రం రావడం లేదు పేదప్రజలు తిండికిలేక, పనిచేసుకొంటామంటే పనిదొరకక, ఎక్కడ భూమి ఉంటే అక్కడకి వెళ్ళి ఒక బస్తానో, రెండు బస్తాలో పండించుకొని బ్రతుకుతుంటే, దానిని చూడలేనటువంటి, ఆ గ్రామములో ఉన్నటువంటి భూస్వాములు వాళ్ళను యేదోరీతిగా తొలగించి, వారిచేతులలో ఉంచుకొనేదానికి ప్రయత్నము చేస్తూ ఉంటే ప్రభుత్వము వారికి వత్తాసుగా వచ్చి ఒక G O తరువాత ఒక G O వేస్తూ వాళ్ళను భూమినుంచి తొలగించే కార్యక్రమములో పోతూ ఉన్నది ఈ విషయంలో, ఉదాహరణలు, వందలు, వేలుకూడా నేను ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకొనివచ్చాను కంభంమెట్టు జిల్లాలో, గోపవరం గ్రామంలో హరిజనులు 1952 కు ముందునుంచికూడా 2½ ఎకరాలు తరిచేసుకుంటూ ఉండినారు 10, 20 కుటుంబాలవాళ్ళు అది చేసుకుంటూ ఉన్నారు ఆ విషయంగురించి మంత్రి గారితో ఎన్నోపర్యాయాలుగా చెప్పుకొంటూఉంటే, దాన్నిగురించి వారు ఏడు orders pass చేశారు అందులో మొదటి మూడు orders వాళ్లకు ఆ భూమి ఖాయం చేయవలసిందని అన్నారు తరువాత ఒక order లో వాళ్ళకు ఖాయంచేయవల సిందంటే మరల భూస్వామి వచ్చేసరికి ఇంకొక order లో దాన్ని రద్దుచేయడం, మళ్ళీ ఇంకొకదాంట్లో వాళ్ళకు ఖాయం చేయడం, మళ్ళీ భూస్వామి చెప్పు కొంటే రద్దుచేయడం ఈవిధంగా ఏడు ఆర్డర్లు వేశారు చివరి ఆర్డరులో వారిని భూమినుంచి తొలగించాలని ఉన్నది ఈవిధంగా 15 కుటుంబాలవారు 2½, 3½ ఎకరాలను ఎన్నో ఏళ్ళనుంచి చేసుకొంటూఉంటే, వారిని అక్కడనుంచి వదలి పొమ్మని చెప్పడం జరిగింది అదేవిధంగా నెల్లూరుజిల్లాలో చెరువు లోతట్టును గురించిన సమస్య పెరుగుతూనే ఉన్నది అక్కడ 1945 నుంచి చేసుకొనేవాళ్లు ఉన్నారు 1948 నుంచి చేసుకొనేవాళ్ళు ఉన్నారు కొంతమంది 1955 నుంచిచేసు కొనేవాళ్ళు ఉన్నారు హరిజనులసంగతి నేను చెప్పుతున్నాను వాళ్ళను భూమి నుండి తొలగించేవిధంగా ఉత్తరువులు పంపారు భూములు వాళ్ళకు ఇచ్చేది అటుంచి, వాళ్ళు ఇదివరకే చేసుకుంటూ ఉంటే, వాళ్ళను అక్కడినుంచి తొలగిస్తున్నారు అదేవిధంగా క్రిష్ణా, గోదావరిజిల్లాలలో లంకభూములను హరిజనులు సాగుచేసుకొంటూఉంటే, వాటిని వేలం వేయాలనే పేరుతో, వాటిని ఆ గ్రామాలలో భూస్వాములకు కావాలని వారిని తొలగించేదానికి ప్రభుత్వం పూనుకొంటున్నదేగాని వారికి శాశ్వతంగా భూమి ఇచ్చేదానికి నిరాక రిస్తున్నది అదేవిధంగా నూజివీడులో కొన్నివేల బంజరు భూమిఉంటే, అక్కడ సాగు చేసుకొనేటటువంటి వాళ్ళను తొలగించడానికి ప్రభుత్వము పూను కొంటున్నది కొల్లేరు భూముల విషయం తీసుకొండి అక్కడ సహకార వ్యవసాయం పెడతామని అంటున్నారు ఇంజినీర్ల బాధనుంచి తొలగించేదానికి

హరిజనులకే ఇస్తామని అంటున్నారు కాని సహకారసంఘము పెట్టవలసి వచ్చింది. దానితో హరిజనులకు ఇవ్వకుండా, భూస్వామికి, కాంగ్రెసు బలపరచే టటువంటివారికి, ఆ భూమి ఇచ్చేదానికి ప్రభుత్వము పూనుకొంటున్నది ఎన్ని తప్పులు ఉన్నా, వారికొరకు కాగితాలలో సంతకం పెట్టే వారికి భూమి ఇచ్చే దానికే పూనుకొంటున్నది గాని హరిజనులకు గాని బీదప్రజలకు గాని ఇచ్చే దానికి ఏమీ పూనుకోవడం లేదు ఇప్పుడు గైరాను భూముల విషయం కూడా నేను ఇదివరకే చెప్పాను నేటికి కూడా అనేక గ్రామాలలో— మంత్రిగారికి తెలుసు— నూటికి 5 వంతులకంటె గైరానుభూమిలేదు, కొన్ని జిల్లాలలో అంతకూడా లేదు. కొన్ని జిల్లాలలో అసలే లేదు. మొత్తం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ తీసుకొన్నప్పుడు, ఆంధ్ర ప్రాంతములలో 11 జిల్లాలలో లేని గైరాను భూమి సమస్య, తెలంగాణాలో దాని అవసర మేమివచ్చిందో తెలియదు. 5 ఎక రాలుమించి ఉంటే, అది పశువుల మేతకు పెట్టుకోనివ్వండి, లేకపోతే గొర్రెలు పెంచుకోడానికి పెట్టుకోనివ్వండి కాని భూస్వాముల పశువులకు గడ్డిలేదనే పేరుతో వాళ్లకు అది కట్టిపెట్టడం అనేది ఏమి న్యాయమో అర్థంకావడంలేదు. వాళ్ళ భూములలో వాళ్లు ఎందుకు గానుగడ్డి పెట్టుకొనే దానికి వీలులేదు అందుచేత ఈ గైరాను సిద్ధాంతము అనే పేరుపెట్టి ఆఖరికి పేదప్రజలను తొలగిస్తున్నారు అందులో ముఖ్యంగా ఆ పేదవారిలో, మరికొంత వెనుకపడినవారు, సాంఘిక రీత్యా అంటరానిరీత్యా వెనుకబడిఉన్న హరిజనులను ముందు బయటపెట్టేదానికి ప్రభుత్వము పూనుకొంటున్నది. ఆదేవిధంగా ప్రభుత్వంక్రింద ఉన్న ప్రొహిబిటెడ్ భూములు, సంవత్సరానికి 10 రూపాయలు చొప్పున కట్టుకొంటే, 20 ఏళ్ళకు తీరిపోతుందనే విధంగా రాజకీయబాధితులకు ఈ ప్రొహిబిటెడ్ భూమి ఇవ్వవచ్చునని చెప్పినప్పుడు, హరిజనులకు, బీదవాళ్ళకు, భూమిలేనివాళ్ళకు భూమిఇచ్చేదానికి వీలులేదా? వీరికి ఇవ్వడానికి మాత్రం నిరాకరిస్తున్నారు. ఇక ఇళ్ళస్థలాల గురించి మంత్రిగారు చాలా పర్యాయాలు చెపుతూఉన్నారు. సంజీవయ్యగారు ఒకసారి ఆంధ్రశాసనసభలో ఈ సమస్య వచ్చినప్పుడు, వెనుకబడిన కులాలవారికి ఇళ్ళస్థలాలు ఇచ్చేకొరకు 100 కోట్ల రూపాయలు అవుతుందని, ఈ 100 కోట్ల రూపాయలకు, సంవత్సరానికి 10 లక్షలు మాత్రమే ఖర్చుపెడుతున్నామని అంటే, ఇక వెయ్యి ఏళ్ళకుగాని వారికి ఇళ్లస్థలాలు ఇవ్వరా అని వారిని ప్రశ్నించాను. తరువాత ఒకరోజుకు అందరికి ఇవ్వాలంటే ఇంత ఎక్కువకాలం పడుతుంది కాని హరిజనులకు మాత్రం ఇచ్చినట్లయితే, 9 కోట్లు, 10 కోట్లు రూపాయలు చాలునని అన్నారు. కాని హరిజనులకైనా ఖర్చుపెట్టడానికి ఏ విధంగా చూచినా వంద ఏళ్లు పడుతుంది. అందుచేత ఈ ఇళ్ళస్థలాల సమస్య పరిష్కారం కావేకాదు, దీనికి ఒక చట్టము తీసుకురండంటే, అది తేవడం లేదు. మన శాసన

సభ నిర్ణయించినటువంటి నష్టపరిహారాన్ని కోర్టు కూడా question చేసేదానికి వీలులేకుండా చట్టము తీసుకురమ్మంటే, అదేమీ జరగడం లేదు నేను ఇందాక సూచించినట్లు, బంజరుభూములు, లేకపోతే, permanent parture lands, fallows other than current fallows, ఈ భూములన్నీ ౫ ఏళ్ళకు మించి పడావు పెట్టిన ఈ భూములు అన్నీకూడా పంచినట్లయితే, ప్రతి కుటుంబానికి ౫ ఎకరాలు లోపుగా ఉన్నటువంటి కుటుంబాలకు ౫ ఎకరాలు చొప్పున ఇచ్చే దానికి, వీలు ఉంటుంది ఆ విధంగా ఇచ్చేట్లయితే, వాళ్లు ఆ ౫ ఎకరాలలో ఒక గుడిసో, ఏదో ఒకటి వేసుకొని పనిచేసుకొంటారు ఆ విధంగా ప్రభుత్వము, హరిజనులకు, మిగతా పేదప్రజలకు భూమిని పంచడం మానివేసి, ఇదివరకు వారు చేసుకొంటూ ఉంటే అక్కడనుండికూడ వారిని తొలగించాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు తప్పితే వారికి ఏవిధంగాను సహాయం చేయడం లేదు G O, ల పైన G O లు వేసినా వాటివల్ల ఉపయోగం లేదు. ఈ G.O లు binding కాదు అని High Court వీటిని లెక్కలోకి తీసుకోదు ఈ రోజు ఒక G O వేయవచ్చు ఇంకొక రోజు ఇంకొక G O చేయవచ్చు అదే రీతిగా, రాజకీయ బాధితులలోకూడా, కాంగ్రెసును బలపరుస్తున్నవారికి భూమి ఇస్తున్నారు కాంగ్రెసులోకూడా ఒక గ్రూపును బలపరుస్తున్నవాళ్ళకే ఇస్తున్నారు రోజుకు ఒక గ్రూపు మారుతూ ఉండవచ్చు అంటే, ఏరోజుకు ఏ గ్రూపు ఉంటుందో, ఆ గ్రూపును బలపరిచినవాళ్లకు ఇస్తారు లేకపోతే లేదు అన్నమాట

అందుచేత మొత్తం యీ ప్రభుత్వం బంజరు భూములను ఒక సంవత్సంలో పంచుతారనే మాటకాదు ఒక సంవత్సరం అయిపోయినది, రెండవ సంవత్సం కూడ పూర్తికాబోతోంది అసలు యిది బంజర్లకు పట్టాలు యివ్వాలనే కార్యక్రమంలో కాకుండ, ఎక్కువ భూమినుంచి యీ పేద ప్రజలను తొలగించాలనే కార్యక్రమంగా సాగుతోంది కాబట్టి యీ సమస్య పరిష్కారం కాదు, రావణాసురుని కాష్టంలా కాలుతూ ఉంటుంది. వారందరినీ భూములనుంచి తొలగించాలని యిక్కడనుంచి ఆర్డరు పంపుతూంటారు తొలగించకపోతే కలెక్టర్ మీద, ఉద్యోగస్థులమీద చర్య తీసుకొంటామంటారు ఏమిచేసినా భూమిలేని వారికి వేరే యింకొక పని చూపించలేనప్పుడు కనీసం భూమి అయినా యివ్వనంత కాలము యీ సమస్య పరిష్కారం కాకుండ దేశంలో అసంతృప్తికి తోడ్పడుతూంటారు అందువల్ల ప్రభుత్వం తమ విధానాలను తీవ్రంగా ఆలోచించుకొని మార్చుకోవాలి 2½ ఎకరాలు మాగాణి గాని, ౫ ఎకరాలు మెట్టగాని యిచ్చేందుకు వెంటనే ప్రభుత్వం పూనుకొంటేనే యీ సమస్య పరిష్కారం అవుతుంది నేను కాంగ్రెసు మంత్రివర్గానికి సలహా చెబుతున్నాను. రేపు ఎన్నికలలో వోట్లు సంపాదించుకునే దృష్టితోనైనా, మళ్ళీ ౫ ఏండ్లపాటు అధికారంలోకి రావ

టానికైనా, బంజరు భూములు, పడావు భూములు, కుటుంబానికి 5 ఎకరాలు చొప్పున పంచిపెడితే, వోట్లువస్తాయి లేకపోతే ఎప్పటికైనా యీ సమస్యను పరిష్కారం చేయని ప్రభుత్వాన్ని ఉంచరు మినహాయింపులు ఏమీలేకుండ భూమిలేని పేదవారికి లేక 5 ఎకరాలు మెట్టకు తక్కువ ఉన్న కుటుంబానికైనాసరే, ప్రతిఒక్కరికి 5 ఎకరాలు చొప్పున నమోదుఅయిన బంజర్లు గాని, లేక Permament patures గా నమోదు అయిన భూములనుంచిగాని లేక 5 పంట్లకు పైగా పడావులుగా ఉండిన భూములనుంచిగాని యిచ్చి యీ సమస్యను పరిష్కారము చేయాలి దీనిని అసలు పరచటానికి రాష్ట్ర లెవెల్‌లో, జిల్లా లెవెల్‌లో, బ్లాక్ లెవల్‌లో అన్ని పార్టీల ప్రతినిధులతో కూడిన కమిటీని, 5 గురు సభ్యులతో గాని, లేక ప్రతిస్థితిలోను 10 మందికి మించకుండ, సభ్యులతో కమిటీలను వేసి యీ బంజర్లు, పడావు భూములు పంచితేనే యిది జరుగుతుంది ఆ విధంగా ప్రభుత్వము చేయాలని కోరుతూ ముగిస్తున్నాను

*ఉపముఖ్యమంత్రి (శ్రీ కె. వి. రంగారెడ్డి) అధ్యక్షా, యీ సమస్యపైన మొత్తం 12 మంది గౌ సభ్యులు మాట్లాడినారు. హరిజన సభ్యులు యదార్థమైన విషయం మాట్లాడినందుకు సంతోషం హరిజనులు కాని శాసనసభ్యులు హరిజనులయొక్క sympathy కొరకు, ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించాలని మాట్లాడారు హరిజన సభ్యులు ఏమన్నారంటే, వారికి నూటికి 60, 40 వరకు యివ్వాలన్నారు 60 కంటె ఇంకా ఎక్కువే వీలుంటే యివ్వటానికి రేపే క్యాబినెట్‌లో పెట్టి సర్క్యులర్ యివ్వటానికి సిద్ధముగా ఉన్నాను. ఇప్పుడు వారికి 60 కంటె ఎక్కువ కోరుకుంటోంది ఇంకొకటి- చీఫ్ మినిస్టరు గురించి పొరపాట్లు కలిగించే విషయం ఒక గౌ సభ్యులు చెప్పారు "నేను చేస్తాను, గాని చీఫ్ మినిస్టరుగారు హరిజనులు అయినా వారు అంగీకరించటంలేదు" అని నేను అన్నట్లుగా వారు చెప్పారు. అది శుద్ధ అబద్ధం ఆయన రాత్రే వచ్చి నాతో మాట్లాడారు. నేను ఏమన్నానంటే— తెలంగాణా (పూర్వపు హైదరాబాదు) ఉన్నప్పుడు యీ భూముల పంపకంలో హరిజనులకు preference అనే శబ్దము స్పష్టముగా ఉన్నదని, ఆంధ్రలో 1954 లో జారీచేయబడిన ఒక సర్క్యులర్‌లో హరిజనులకు preference అనేది తీసేసి landless poor అనే శబ్దము పెట్టారని, అది అప్పటి Cabinet లో అంగీకరించబడిందని, అప్పుడు అక్కడ యీ సంజీవయ్యగారు కూడ మంత్రిగా ఉన్నారని, యిది అక్కడనే (ఆంధ్రలోనే) మారిందిగాని మావద్ద మారలేదు అని చెప్పాను. అయితే ఆంధ్రప్రదేశ్ వచ్చినతరువాత యిక్కడకూడ మార్చాము. ఆంధ్రలో అంగీకరించబడినది చాల బాగున్నదని నాకుకూడ నచ్చింది. హరిజనులకు

preference యివ్వటం సమంజసంగా లేదని నేనుకూడ గ్రహించాను చీఫ్ మినిస్టరు గ్రహించారు అంతకుముందు ఉన్న సర్క్యులర్ 14 హరిజనులకు preference యిచ్చి నేనే స్వయముగా వ్రాసియుంటిని ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్ వచ్చిన తరువాతనే మారినది కొత్తగా జారిచేయబడిన లావనీ నియమాలు క్యాబినెట్ అంగీకారము పొందియున్నవి వ్యక్తిగతంగా నేనుఏమీ చేయలేదు జరిగిన విషయం యీ విధంగా ఉంటే హరిజనులయందు చీఫ్ మినిస్టరు సహృదయుడుగా లేరని నేను చెప్పినానని అనటం సరైనదికాదు ఇప్పుడు హరిజనులకు 65 కాదు, 85 పర్సెంట్ వరకు దొరుకుతున్నాయి హరిజనులకు preference యిచ్చినప్పటికంటె యిప్పుడే ఎక్కువ దొరుకుతోంది అందుకొరకు సంతోషపడాలని చెబుతున్నాను

భూమి సేద్యం చేసుకొంటూంటే తొలగిస్తున్నారని గౌరవసభ్యులు చెప్పారు ఎందుకు తొలగిస్తున్నారో ఆలోచించుటలేదు ఉదాహరణకు చెబుతాను ఒక గ్రామములో 50 మంది హరిజనులు ఉంటే ప్రతిహరిజనుడు 'లా' (Law) చేతుల్లోకి తీసుకొని దౌర్జన్యముగా భూములను స్వాధీనం చేసుకోలేదు అందులో యిద్దరుముగ్గురు దౌర్జన్యంగా భూములను స్వాధీనం చేసుకొన్నారు అటువంటివారిని తొలగిస్తున్నారు కఠినముగా ఒక సర్క్యులర్ కూడ పంపబడినది దౌర్జన్యముగా భూములను స్వాధీనం చేసుకొన్నవారిని తొలగించకుండా ఉంటే అటువంటి ఉద్యోగస్థులు తమ కర్తవ్యాన్ని సక్రమంగా నెరవేర్చనివారుగా భావించబడతారని చెప్పినారు దౌర్జన్యముగా ఆక్రమించుకొన్నవారిని తొలగించి తిరిగి ఆ భూములను హరిజనులకే యిస్తున్నాము భూమి లేనివారికే యిస్తున్నాము సభ్యులు చెప్పేది—ఎవరైతే భూములను స్వాధీనం చేసుకొన్నారో వారికే ఆ భూములను ఉండనివ్వాలని అంటున్నారు కాని దౌర్జన్యంగా భూములను ఆక్రమించుకొన్నవారి స్వాధీనములో భూములు ఉంచటం నేను అంగీకరించను తొలగించేటప్పుడు మాగాణి అయితే 2½ ఎకరాలు, మెట్ట అయితే 5 ఎకరాలు ఉంచి మిగతా భూములనుంచి తొలగించాలని చెప్పినాము నూటికి 95 హరిజనులకే దొరుకుతోంది ఒకరిద్దరికి యితరులకు దొరుకుతోంది హరిజనులకు నష్టము కలుగజేయుటలేదు పంచిన భూముల వివరాలుచూస్తే సరిగా అర్థం అవుతుంది

బంజరుభూమి అంటే ఏమిటి అని వారంటున్నారు ఏ భూమి బంజరు భూమి క్రిందికు రాదో ప్రభుత్వం స్పష్టంగా చెప్పటం జరిగింది పాఠశాలలు హాస్పటల్స్‌కు సంబంధించిన భూమి, తోవలు చెరువుకట్టలు, సముద్రము ప్రక్కన రెండుఫర్లాంగుల దూరములో ఉన్న భూమి, ఏరోడ్రోమ్ చుట్టూతా ఒక ఫర్లాంగుదూరములో ఉన్న భూమి—ఈ విధంగా 18 రకాల భూమిని చూపిస్తూ,

ఇవితప్ప మిగతాభూమి అంతా బంజరు భూమి అని, అది పంచిపెట్టవచ్చునని చెప్పటం జరిగింది. ఫలానా భూములు ఇవ్వటానికి వీలులేదు అని స్పష్టంగా చెప్పిన తర్వాత, మిగిలిన భూములన్నీ ఇవ్వవచ్చుననే అర్థం అందులోనే ఇమిడి ఉన్నది కనుక బంజరుభూమి అంటే ఏమిటో ఇప్పుడు తిరిగి స్పష్టము చేయవలసిన అవసరము లేదు 60 పర్సెంట్ భూమి హరిజనులకు ఇవ్వటానికి ప్రత్యేకించమన్నారు 60 పర్సెంట్ భూమి హరిజనులకు ఇవ్వమన్నారు. ఇప్పుడు 60 పర్సెంట్ కంటే ఎక్కువే హరిజనులకు ఇవ్వబడుతున్నది గౌరవసభ్యులు ఇప్పుడు ఇస్తున్నభూమికంటె తక్కువ భూమి ఇవ్వమంటున్నా రన్నమాట ఖచ్చితంగా 60 పర్సెంట్ భూమి హరిజనులకు ఇవ్వమని అంటే, అందుకు ఎవరికీ అభ్యంతరము లేదు అందరూ అది ఒప్పుకొంటారు కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు ఏర్పాటుచేసి, హరిజనులకు హరిజనేతరులకు భూమి ఇవ్వమన్నారు ఆ విధంగా కేవలం సొసైటీలు ఏర్పాటుచేసి, ఆ సొసైటీలకే భూములివ్వటం సాధ్యంకాదు ఎందుకంటే, ఉన్న బంజరుభూమి అంతా ఒకే ప్రాంతంలో ఉండదు. ఒక గ్రామంలో 50 ఎకరాలు ఉంటే, ఇంకో గ్రామంలో 40 ఎకరాలు ఉంటుంది. అటువంటప్పుడు సొసైటీలు పెట్టి, వాటికి భూమి ఇవ్వటం అన్నది సాధ్యం కాదు కనుక బంజరుభూమి వ్యక్తులకే ఇవ్వవలసిన అవసరము ఉన్నది. ఇప్పుడు బంజరుభూమి వ్యక్తులకే ఇస్తున్నాము హరిజనులకు, హరిజనేతరులకు 60-40 దామాషాప్రకారం భూమి పంచమని అంటే- అందుకు మాకు అభ్యంతరం లేదు. కొల్లేరు భూములన్నీ సొసైటీలకు ఇవ్వాలని తీర్మానము చేశాము. ఆ భూములను ఏ విధంగా ఇవ్వాలనేది ఆలోచించటానికి కొందరు ఎం. ఎల్. ఏ లతో ఒక కమిటీవేసి, ఆలోచిస్తున్నాము. అక్కడ హరిజన సొసైటీలకు ఇదివరకే భూమి ఇవ్వబడింది హరిజనులకు ఆ భూమి ఇవ్వాలనే విషయంలో ప్రభుత్వానికి భేదాభిప్రాయంలేదని మనవిచేస్తున్నాను. సర్క్యులర్ 14 కేన్సిల్ అయినదన్నారు కళా వెంకటరావుగారు ఆంధ్ర-తెలంగాణా రెండు ప్రాంతాలలో ఒకే విధానం ఉండవలెను అనే ఉద్దేశ్యంతో ఆ సర్క్యులర్ కేన్సిల్ చేసిన మాట నిజమే. ఆ సర్క్యులర్ కేన్సిల్ చేస్తే, అంతకుముందునుండి భూమి సాగుచేసుకొంటున్న అనేకమంది హరిజనులు భూములనుండి తొలగింపబడతారనే విషయం వారిదృష్టిలో లేకుండెను. నేను వెంటనే వారితో కలిసి మాట్లాడగానే "నాకు ఆ సంగతి తెలియదు" అని వారు చెప్పి, వెంటనే స్టే అర్డర్ ఇచ్చారు అది పరిష్కారం కాకముందేవారు పరమదించారు. ఆ ఫోర్టుఫోలియో నాకు వచ్చింది. సర్క్యులర్ 14 క్రింద ఎన్నిభూములైతే పంచబడినవో, అవన్నీ ఆ సర్క్యులర్ 14 లో ఉన్న నియమాలు ప్రకారమే ఉంచవలసినదని ఉత్తరువు

జారీచేశాను కనుక సర్క్యులర్ 14 అమలులో లేదనం పొరపాటు. ఎవరైనా ఉద్యోగులు అది అమలు జరపక పోచ్చును ఆ ఉద్యోగులపై చర్య తీసుకోవచ్చును. ఆ లోపాలను సవరించవచ్చును ప్రాజెక్టు ఏరియాలో భూమి ఇచ్చే విషయంలో పొలిటికల్ సఫరర్స్‌కు ప్రిఫరెన్స్ ఇచ్చి, హరిజనులకు ఇచ్చిన భూమి కేన్సిల్ చేస్తున్నారని అన్నారు అది యదార్థము కాదు హరిజనులకు ఇచ్చిన భూమి కేన్సిల్‌చేసి, పొలిటికల్ సఫరర్స్‌కు ఇవ్వవలెను అని మేము ఎప్పుడూ ఆర్డరు ఇవ్వలేదు అయితే, ఆంధ్రలో పొలిటికల్ సఫరర్స్‌కు ఇచ్చిన భూమి వారి పేర పట్టా అయినప్పటి - హరిజనులుపోయి జబర్దస్తీగా మళ్ళీ ఖబ్జా పెట్టారు ఆ భూమి మొట్టమొదటనే పొలిటికల్ సఫరర్స్‌కు ఇవ్వటం జరిగింది, ఇప్పుడు పొలిటికల్ సఫరర్స్‌ను ఆ భూమినుంచి తొలగించి (హరిజనులు స్వాధీనం చేసుకొంటున్నారుకాబట్టి) హరిజనులకు ఇవ్వవలెను అని అనటం సరైన విషయం కాదు పొలిటికల్ సఫరర్స్‌కు ఆ భూమి ఇవ్వటం జరిగింది ఆభూమిపై వారికి పట్టాకూడ అయినది ఇప్పుడు దానిని తొలగించడం అక్రమమని ప్రభుత్వం భావించింది అది గౌరవ సభ్యులుకూడ అంగీకరిస్తారని నేను భావిస్తున్నాను "ముఖ్యమంత్రిగారు హరిజనులకు ప్రిఫరెన్సు ఇస్తామన్నారు, చాల సంతోషం, రెవిన్యూ మినిస్టరుగారుకూడ వారితో ఏకీభవిస్తే చాల బాగుంటుంది" అని చెప్పారు రెవెన్యూ మినిస్టరుగారు ముఖ్యమంత్రిగారి అభిప్రాయానికి వ్యతిరేకంగా ఎప్పుడూ చేయలేదు ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక ఆర్డర్ ఇచ్చే పద్ధతి ఎప్పుడూజరగలేదని మనవిచేస్తున్నాను ఈ భూములుపంచే విషయంలో రెవిన్యూ మంత్రిగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు ఏకాభిప్రాయం కలిగిఉన్నారు ఈ విషయంలో మొత్తం కేబినెట్ అంతాకూడ ఏకాభిప్రాయం కలిగి ఉన్నదని నేను గౌరవ సభ్యులకు తెలుపుతున్నాను హరిజనుల అప్లికేషన్స్ త్రోసివేసి, కేవలం పొలిటికల్ సఫరర్స్‌కే భూమి ఇమ్మనమని మేము ఎక్కడా చెప్పలేదు హరిజనులకు కేటాయించిన భూమి పొలిటికల్ సఫరర్స్‌కు ఇవ్వాలని ఏ సర్క్యులర్‌లో కూడ లేదని మనవి చేస్తున్నాను "మొదట ప్రభుత్వం హరిజనులకు ఎక్కువ భూమి ఇమ్మనమని అన్నారు తర్వాత వారికి ఐదెకరాలు పది ఎకరాలు ఇమ్మనమన్నారు తర్వాత ఒకటిన్నర ఎకరమే ఇమ్మనమని అన్నారు" అని శ్రీనివాసరావుగారు తెలిపారు అది నిజమే, మినిస్టర్ మారినప్పుడల్లా, ఒక కొత్త పద్ధతి అనుసరింపబడుతున్నదన్నారు ఏదో దురుద్దేశంతో ఆ విధంగా చేయటంలేదని నేను గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. భూమి అందరికీ దొరకవలెను. అనే ఉద్దేశ్యంతో ఎకరం, ఎకరంన్నర భూమి యిమ్మనమని అన్నారు. భూమి ఉన్నంతనే ఉంటుందిగాని, జనసంఖ్య పెరిగితే, దానితోపాటు

భూమి వైశాల్యం పెరగదు భూమి పేదవారందరికి దొరికేటట్లు ఎకరం ఎకరంన్నర ఇవ్వాలని కళావెంకటరావుగారు హరిజనులకు ఇవ్వవలసిన భూమి పరిమితిని తగ్గించినమాట వాస్తవమే వెట్ అయితే ఒక ఎకరం డ్రయి అయితే రెండున్నర ఎకరాలు ఇవ్వాలని చెప్పినమాట నిజమే. ఒక ఎకరం వెట్, రెండున్నర ఎకరాలు డ్రయి ఇస్తే, అతని కుటుంబపోషణ జరగదు, వారికి ఇచ్చే భూమి పరిమితి హెచ్చించవలెను అనే ఉద్దేశ్యంతో రెండున్నర ఎకరాలు వెట్ ఐదు ఎకరాలు డ్రయి ఇవ్వాలని తరువాత నిర్ణయించటం జరిగింది అప్పుడు తగ్గించిందికూడ వాళ్ళ ఉపయోగం కొరకే ఇప్పుడు హెచ్చించింది కూడ వాళ్ల ఉపయోగం కొరకే. అంతేగాని అది ఏదో దురుద్దేశంతో జరగ లేదని మనవిచేస్తున్నాను ఇప్పుడు అమలులో ఉన్నప్రకారంగా సవర్ణులకు 40 పర్సెంట్ భూమి (బంజరుభూమి) దొరకటం కాని గౌరవసభ్యులు హరిజనులకు 60 పర్సెంట్ ఇచ్చి, 40 పర్సెంట్ సవర్ణులకు ఇమ్మనమని అంటు న్నారు వారియొక్క విశాల భావాలకు నేను సంతోషించి, వారిని ప్రశంసిస్తు న్నాను వారు చెప్పినదానివల్ల సవర్ణులకు ఎక్కువ లాభంగా ఉంటుందని వారితో మనవిచేస్తున్నాను

గైరాన్ తక్కువ కావాలి. 10 ఎకరాలు వద్దని గౌరవ సభ్యులు సుందరయ్యగారు సెలవిచ్చారు. ఒక్క హరిజన సభ్యుడు కూడ ఈ విషయము గైరాన్ తక్కువ ఉండవలెనని అనలేదు కాని సుందరయ్యగారు అన్నారు, దానిలో ఏమి తత్వం లేదు. దానివల్ల హరిజనులకు నష్టమే కాని, లాభ మేమి లేదని మనవిచేస్తున్నాను తెలంగాణాలో పశువులు ఎక్కువ పెంచే అవకాశం లేకుండె. ఆంధ్రలో 16 అణాలు పంటపండిస్తే ఇక్కడ 2 అణాలు పంట పండించడం లేదు భూములలో దైవికంగా ఆ భేదం ఉన్నది కనుక ఇక్కడ గైరాన్ తప్పనిసరిగా ఉండవలె గైరాన్ ఉండటంవల్ల భూస్వాములు తమ భూములలో కొంత భూమి ఉంచి పశువులు మేపుకొంటారు కాని హరిజనులు మొదలైన బీదవాళ్ళకు, మనం కొద్ది భూమే యిస్తున్నాము కనుక వాళ్ళకు గైరాన్ లేకుంటే పశువులు మేపుకొనేది అసాధ్యం అని నేను మనవిచేస్తున్నాను. వారికి తప్పనిసరిగా గైరాన్ ఉండి తీరవలె గైరాన్ లేకుంటే 2 ఎకరాలు, 5 ఎకరాలు తీసుకున్నవాళ్ళు వ్యవసాయంచేసి ఆ ఊరిలో ఉండలేరు భూములు యిచ్చినా గాని మూడు దినాలలో భూములకు అమ్ముకొని భూములు లేని వాళ్ళుగా కావలసిన పరిస్థితులు బైలుదేరుతాయి. ఆంధ్రలో గైరాన్ సమస్య లేదు. తెలంగాణాలో గైరాన్ తప్పనిసరిగా ఉండితీరవలసిందేనని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి ఎల్లారెడ్డి   తెలంగాణాలో పేదవాళ్ళు ఎవరూ గైరాన్ ఉండాలని కోరడం లేదు అదంతా మా కందరకు పంచి తలా కొంత యివ్వాలని అంటున్నారు, పట్టాలు యివ్వాలని భూస్వాములు కోరుతున్నారు

శ్రీ కె వి రంగారెడ్డి   నేను మొట్టమొదటనే చెప్పినారు. ఏమి ఖర్చు పెట్టకుండా హరిజనుల సంపతి సంపాదిద్దామనే ఉద్దేశ్యంతో చెప్పినారు గాని, ఒక్క హరిజన గౌరవసభ్యుడు కూడ గైరాన్ తగ్గించమని చెప్పలేదు ఒక్క సుందరయ్యగారు తప్ప హరిజన గౌరవసభ్యులు ఎవ్వరూ గైరాన్ తగ్గించవలెనని చెప్పలేదు, ఉండకూడదు అనే విషయం చెప్పలేదు

శ్రీ పి సుందరయ్య   మా పార్టీ శాసనసభ్యుడు మల్సూరుగారు గైరాన్ భూములు అనే పేరులో తొలగిస్తున్నారు తొలగించకూడదు అని ఆయన స్పష్టంగా చెప్పారు ఇక్కడ 5 నిముషాలలో చెప్పకపోవచ్చు తెలంగాణా హరిజన సభ్యులను లేచి గైరాన్ ఉండాల్సినదే, అదిపోను మిగిలిన భూమే మాకు యివ్వమని చెప్పించండి. కాంగ్రెసు హరిజన శాసనసభ్యులతో ఆమాట అనిపించండి

శ్రీ కె వి రంగారెడ్డి   నేను వారితో వాదవివాదాలు పెట్టుకోలేదు ఇంతవరకు 12 మంది గౌరవసభ్యులు మాట్లాడినారు అవన్ని నేను విన్నాను దానికి నేను ప్రత్యుత్తరం యిస్తున్నానుగాని వారితో వాదవివాదములు చేయవలెనని, కోర్టులో కేసుపెట్టవలెనని ఉద్దేశ్యము కాదు వాళ్ళు ఒకవేళ కోరినా నేను చెప్పినాను గైరాన్ లేకుంటే బీదవాళ్ళకే నష్టం అవుతుంది అది నా స్వానుభవంతో చెపుతున్నాను యదార్థమా అని ఆలోచించినట్లయితే వారు కూడ అంగీకరించవలసివస్తుంది నాయుడుగారు చెప్పినారు నాలుగైదు గ్రామాలలో సర్వేనంబర్లతోసహా చెప్పినారు వీళ్ళను తొలగిస్తున్నారని బహుశః అవన్నీ ఇతరులకు ఇచ్చినతరువాత స్వాధీనం చేసుకుంటే తొలగించవచ్చుగాని వీరికి ఇచ్చినాక అక్రమంగా తొలగించింది ఉండనేవుండదు అటువంటిదివుంటే ఉద్యోగస్తుల దృష్టికి తెచ్చినా ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చినా సవరించిఉండేవాళ్లం. ఇంతవరకు లేకున్నా ఇప్పుడు తెచ్చినా తప్పకుండా సవరిస్తాం వారిభూములువారికి ఇప్పిస్తాం అని మనవిచేస్తున్నాను 38 (E) తెలంగాణా Act ప్రకారం మిగిలిన భూమిని పంచిపెట్టవలెననేది ఒకసమస్య తప్పకుండా పంచిపెడతారు రామలింగంగారు, రంగనాథరావుగారు చెప్పినవిధంగా తప్పకుండా దానినిపంచిపెడతారు దానిలో ఏమి సందేహంలేదు మార్కాపురం మొదలైన కొన్ని పేర్లు చెప్పినారు అన్నిటిలోకూడ యితరులకు యిచ్చినతరువాత హరిజనులుపోయి జబరదస్తీగా కబ్జాపెడితే తొలగించి ఉంటారు. హరిజనులకు యిచ్చినతరువాత లేకపోతే

హరిజనులు జబర్దస్తీగా ఆక్రమించుకున్నప్పటికీ వాళ్ళను తొలగించిన case ఒక్కటికూడ ఉండదని నాకు సంపూర్ణంగా విశ్వాసంవున్నది అటువంటి case ఉంటే తొలగించినప్పటికీ మళ్ళీ ఇప్పిస్తాను అని హామీయిస్తున్నాను cirulars అన్నీ పనికిరావు వాళ్ళను తొలగించే అధికారం రెవెన్యూవాళ్ళకు ఉన్నదా లేదా అని సందేహంగా ఉన్నది అన్నారు అదికూడ స్పష్టంచేస్తాను చట్టంలో భూములుపంచే అధికారం గురించి నియమాలుచేసే అధికారం గవర్నమెంటుకు ఉన్నది ఆ అధికారంప్రకారం ఈ circulars అన్నీ జారీచేయబడ్డవి ఆఅధికారం ఉన్నదికనుక అధికారం ప్రకారమే చేసినారు నియమాల effect కూడ, చట్టం effect వలెనేఉంటుంది దానిలో దీనిలో ఏమి భేదంవుండదని మనవి చేస్తున్నాను. రెండవది భూములనుంచి తొలగించేఅధికారం ఉంటుందా, లేదా అనేది ప్రభుత్వ భూములుఐనట్లైతే తప్పకుండా తొలగించే అధికారంఉంటుంది ప్రైవేటుభూములు అయినట్లయితే తొలగించే అధికారం ఉండదు అయితే హరిజనులకుగాని, ఎవరికైనాగాని పట్టా యిచ్చిన తరువాత అది ప్రభుత్వ భూమిగా ఉండదు ప్రయివేటు భూమి అయిపోతుంది ఆ పట్టాదారు ఫలసేద్యం చేసుకునే సందర్భంలో ఎవరైన తొలగిస్తే రెవెన్యూ అధికారులు possession యిప్పించే అధికారం మాత్రం యిప్పుడు ఉండబడే చట్టాల ద్వారా గాని, తెలంగాణాలో ఉండే కౌలుదారీ చట్టం వల్లగాని రెవెన్యూ అధికారులకు లేదు అందువల్ల పేదవాళ్లు తొలగుతున్నారు రెవెన్యూ అధికారులు కౌలుదారీ చట్టం క్రింద possession యిప్పించి వారు యింటికి రాకముందే భూస్వాములు పోయి తొలగించడం, తొలగించిన తరువాత రెవెన్యూ అధికారులకు తిరిగి possession యిప్పించే అధికారం లేకపోవడం వారు ఏదో పోలీసులద్వారా 145 సెక్షన్ క్రింద report యివ్వడం, రెండు నెలల possession ఉన్నదని సాక్ష్యం యిప్పించి వాళ్ళు మళ్ళీ స్వాధీనం చేసుకోవడం జరుగుతున్నది. అందుకొరకు రెవెన్యూ వాళ్ళు స్వాధీనం చేసినదని record ఉండగా 145 క్రింద ఏ చర్య తీసుకోవద్దని amendment తేవాలని ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నది. అది Government of India Act కనుక Parliament నుంచే amendment కావలసి ఉన్నది. దాని కొరకు ప్రయత్నం జరుగుతున్నదని మనవిచేస్తున్నాను రెవెన్యూ మినిష్టరు circular 14 లో ఏ సిద్ధాంతమునైతే ఒప్పుకున్నారో దానిని అమలులో ఉంచితే బాగా ఉంటుంది అన్నారు. అమలులో ఉంటుంది అని 1725 G. O. లో స్పష్టంగా చెప్పబడ్డది 14 వ circular యిదివరకు cancel చేయబడ్డప్పటికి ఆ circular క్రింద యివ్వబడ్డ భూములన్నిటికి ఆ circular లో ఉన్న నియమాల ప్రకారంగానే పరిష్కారం చేయవలసిందని అది అమలులో ఉండగా యిచ్చిన భూములగురించి పూర్తి పరిష్కారం అయ్యేవరకు

అది అమలులో ఉన్నట్లే భావించవలసిందని 1-ట G. O. లో స్పష్టంగా ఉన్నది కనుక నేను మార్చినా గాని మారేందుకు వీలులేదు దాని ప్రకారంగానే అమలు జరుగుతూ ఉంటాయి Social Welfare మీద చాల ఖర్చు అవుతున్నది గాని చదువుకోనే అవకాశం హరిజనుల పిల్లలకు కలగడం లేదు అని సుమిత్రాబాయిగారు అన్నారు ఆ విషయం Education Minister గారిని అడిగితే వారు స్పష్టంగా చెప్పగలుగుతారు వారు కూడ వాటిని గురించి ఆలోచిస్తున్నారు అని చెప్పారు తొలగించే విషయం నేను ఇంతకు పూర్వమే వివరించి చేశాను. దానిని గురించి నేను మళ్ళీ చెప్పవలసిన అవసరం లేదు.

రెండున్నర ఎకరాలు వెట, అయిదు ఎకరాలు (తరి) అనేది ఎక్కువగా వుందనివారు అనలేదు అంటే లాభం కూడా లేదు ఈ ప్రకారంగా ఇప్పటికి యిప్పుడు భూమి లేకుండా వున్న హరిజనులందరికీ ఇచ్చే వీలు కలుగుతుంది దీనిని గ్రహించేవారు దీనిని గూర్చి ఆలోచించవలదని నేను అనుకుంటున్నాను నేను సభముందు పెట్టిన G. O. ల, మెమొరాండముల కాపీలు ఎమ్మెల్యేలకు యివ్వబడినాయి. భూమి వున్నవారికే యీ భూమి తిరిగి ఇచ్చినట్లు అయితే దానిని వెంటనే తొలగించవలయునని చెప్పాము. ఆ విధంగా తొలగించకపోయినట్లయితే కలెక్టరు గాని, డెప్యూటీ కలెక్టరు గాని, తహసిల్దారు గాని, వారి పర్సనల్ ఫైలులో రిమార్కులు వ్రాయబడతాయి ఈ విషయాన్ని కూడ మేము తెలియజేసినాము

శ్రీ కె యల్ నరసింహారావు అయితే, వారి పేరమీద లేకపోయినా వారసుల పేరమీద చేసుకుంటున్నారు బూర్గంపాడులో ఆ విధంగా 15 ఎకరాలు ఆక్రమించుకోవడం జరిగింది

శ్రీ కె వి రంగారెడ్డి అయితే అది తప్పకుండా కాన్సిల్ చేస్తారు, యివ్వడానికి వీల్లేదు. నియమాలు ఆ విధంగా ఉన్నాయి. అటువంటి కేసులు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తే తప్పకుండా వాటిని కాన్సిల్ చేస్తుందని నేను హామీ యిస్తున్నాను

శ్రీ సుందరయ్యగారు 'మన దేశంలో 20 కోట్ల పశువులు వున్నాయి. ఒక పశువుకు ఒక ఎకరం చొప్పున యిస్తే మొత్తం భూమి పశువులకే పోతుంది. యింక మనుషుల కేల మిగులుతుంది' అన్నారు. 'పశువుకు ఎకరం' అనలేదు నూరు ఎకరాలు సేద్యమయ్యే భూమి వుంటే, అందులో పది ఎకరాలు పశువులకు గడ్డిబయళ్ళకు యివ్వవలయునని సిద్ధాంతాలలో ఉంది. గ్రామాల భూమిలో కొన్నిచోట్ల నూటికి పది ఎకరాలకంటె తక్కువవుంటుంది. ప్రభుత్వం జారీచేసిన సర్క్యులర్ ప్రకారం గ్రామంలో తక్కువ అయితే దానిని భర్తీ చేయటానికి వీలులేదు.

శ్రీ పి సుందరయ్య వారు అందులో అనేక మినహాయింపులు కూడ చేసివుండవచ్చు కాని ఇదివరకు అమలులోవున్న ఒక సర్క్యులర్ యీ విధంగా వుంది (11-1-1949 లో జారీచేయబడింది)---

"Grazing ground (Poramboke) may be recommended for assignment if there will be atleast one acre of pasture land available for a head of cattle in the village even after assignment"

శ్రీ కె వి. రంగారెడ్డి ఇప్పుడా విధంగా లేదు

శ్రీ పి సుందరయ్య దానికి అనేక మినహాయింపులు చేసుకుంటూ పోయినారు

శ్రీ కె వి రంగారెడ్డి దానిని మార్చాము ప్రస్తుతం నూటికి 10 ఎకరాలు వుండవలయునన్నదే వున్నది. ఆ పది ఎకరాలలో కూడా హరిజనులు తీసుకుంటున్న భూము లయితే అది వారికే వదలవలయునని కూడా ఉంది ఎవరైనా wet cultivation తీసుకుంటుంటే అది కూడా వదలవలయు నన్నాము

మిస్టర్ స్పీకర్ నా కొక సందేహం కలుగుతున్నది. హరిజనుల పశువు లను కూడా మేపుకోనవలయును గదా! లేకపోతే వారికి పశువులు లేకుండా చేస్తారా ?

శ్రీ పి సుందరయ్య వారి సిద్ధాంత ప్రకారమే యీ భూమి పంచితే ఒక్కొక్క హరిజన కుటుంబానికి అయిదెకరాలు వస్తుంది. ఆపోస్టర్ను పేరుతో భూస్వాముల పశువులు వస్తాయి.

శ్రీ కె. వి రంగారెడ్డి. గౌరవ సభ్యుల వాద నేమిటో నాకు అర్థం కావడం లేదు పశువులు లేకుండా ఎవరూ వ్యవసాయం చేయలేరు. తెలంగాణాలో అయితే గైరాన్ భూములలో భూస్వాములకు వుపయోగమేమీ లేదు.

*శ్రీ బద్దం ఎల్లారెడ్డి (బుగ్గారం) భూస్వాములు తమకు మిగిలిన భూముల లోనికి పేదవారిని రానివ్వరు

శ్రీ కె. వి రంగారెడ్డి: 'హత్యలు జరగకూడదు, కాని జరుగుతున్నది గనుక యీ ప్రభుత్వం వుండకూడదు' అనే వాదన ఎంత నిజమో యిదీ అంతే నిజము. తప్పులు జరుగుతున్నవి, వాటిని నివారించడానికి అధికారులున్నారు, వారికి అధికారా లున్నాయి కమ్యూనిస్టులువస్తే యింతకంటే ఎక్కువే జరుగుతాయి.

చివరిగా ఆయనొక మంచిమాట అన్నారు. అది ఆలోచించే అన్నారో, లేదో నాకు తెలియదు మీరు భూమి పంచితే 62 లో మీకు ఓట్లు రాగావస్తాయి అన్నారు. ఇది మేము ఓట్లకొరకు చేయడంలేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి సుందరయ్య ఓట్లు వచ్చినా, గా వడి యినా మేము గ్రామి పంచము అని వారి వుద్దేశమా ?

శ్రీ కె వి. రంగారెడ్డి హరిజనసభ్యులు వలిబుచ్చి అభిప్రాయములతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను వారు కోరినదానిలో ... న్యాయము జరుగు తుందని వారికి హామీయిస్తున్నాను ... కాలనీస్ ఏర్పాటు విషయంలో ప్రాముఖ్యత ... 10% అనే విషయంకూడా ఆలోచించవలసివుంటది

శ్రీ కె పున్నయ్య అగ్రికల్చరల్ ... మినిమమ్ అని చెప్పావు మేము ... ప్రత్యేకంగా యివ్వమని అడిగాము

శ్రీ మందసోయిలు హరిజన శాసనసభ్యులే మాట్లాడారు ... చెప్పారు. అందులో తెలంగాణా సభ్యులలో యిద్దరికి అవకాశం యిచ్చారు అసలు తెలంగాణాలో యీ problem ఎక్కువగా వున్నది ... ముఖ్యమంత్రిగారికి మెమొరాండములు కూడ యిచ్చాము

మిస్టర్ స్పీకర్ తెలంగాణా లేదు, ఆంధ్ర లేదు– అంతా ఒక్కటే. The discussion is closed

BUSINESS OF THE HOUSE

మిస్టర్ స్పీకర్ ఈ పూట 1½ గంటలకు House లేస్తుంది ... 4 నుంచి 6 గంటలవరకు కూర్చుంటాము ... శ్రీ సి హెచ్ రాజేశ్వరరావుగారు మాట్లాడుతారు. వారికి 10 నిమిషాలు యిస్తాను మంత్రిగారు 5 గంటలకు ప్రారంభించి 6 గంటలవరకు ఎంతవరకో జవాబు చెబుతారు ఈ వేళ మంత్రిగారి జవాబు కూడ అయిపోతుంది రేపు రాగానే ఓటింగు తరువాత జనరల్ అడ్మినిస్ట్రేషను తీసుకుంటాము

శ్రీ పి సుందరయ్య మంత్రిగారి సమాధానంలో ఒక్క వాక్యమైనా రేపటికి మిగల్చాలి. లేకపోతే immediateగా ఓటింగు పెట్టించవలసివుంటుంది. Either the Demand must be voted or the discussion continued.

మిస్టర్ స్పీకర్ రేపటికి 5 నిమిషాలు ఉంచుకొంటారు

శ్రీ ఎ. సత్యనారాయణరాజు . శ్రీ సుందరయ్యగారు చెప్పినట్లుగా ఒక వాక్యం కాకపోతే 10 వాక్యాలైనా రేపు కూడా చెబుతాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ . ఇప్పుడు వి. వెంకటరెడ్డిగారు మాట్లాడతారు.

(The Deputy Speaker in the Chair)

ANNUAL FINANCIAL STATFMENT (BUDGET) FOR 1961-62 - VOTING OF DEMNADS FOR GRANTS

DEMAND No. IX — Irrigation Rs. 6,56,49,100

DEMAND No. XXXIX — Capital Outlay on Irrigation Rs. 6,74,03,300

DEMAND No XLIII — Capital Outlay on Multipurpose River Schemes Rs. 9,47,37,000

*శ్రీ సి వెంకటరెడ్డి : అధ్యక్షా, policy statement లో మంత్రి వర్యులు minor irrigation కు highest priority యిచ్చినట్లు కనబడు తోంది కాని priority యిచ్చారా లేదా అనేది వారి ఉద్దేశంలో మాత్రమే వున్నదికాని అది అమలులో లేదని చెప్పాను ఇప్పుడు నల్లగొండ తాలూకాలో ఒక చినపాలేరు వున్నది అచ్చటి ప్రముఖులు, పెద్దలు, ఇంజనీర్లు అంతా లిపి దానిలోని చాల నీరు వృధాగాపోయి కృష్ణలో పడిపో తున్నది కాబట్టి, దానిని వినియోగించుకోడానికి ఒక ప్రాజెక్టు కావాలని సూచిం చారు ఆ సూచనను ప్రభుత్వంవా రంగీకరించి రెండవ ప్రణాళికలో చేర్చారు గత రెండు మూడు బడ్జటులలో కూడ డబ్బు కేటాయించబడినది ఇప్పటి వరకు కూడ అది సాధ్యంకాదు, కానేరదు అంటున్నారు ఇది feasible అని నల్లగొండలోని M I. P Survey Division వారు రిపోర్టు యిచ్చారు మరి ఏ కారణంవల్లనో, ఏ interest వల్లనో గాని రెండు సంవత్సరాల తరు వాత feasible కాదని return రాదని అంటున్నారు. ఒకసారి feasible అన్న సూపరెంటెండింగ్ ఇంజనీరు తరువాత రిటరన్ రాదు అనడం జరుగు తోంది దేశంలో రిటరన్స్ రాని ప్రాజెక్టులు చాల వున్నాయి దేశం బాగు పడాలంటే రిటరన్స్ రావడమే ప్రధానంకాదు భూమి సాగుకు వస్తుందా లేదా అనేది చూడాలి. ఈమధ్య బాగారెడ్డిగారి ప్రశ్నకు మంత్రిగారు జవాబు చెబుతూ దీనిని యిప్పుడు తీసుకోవడంలేదు. దీని బదులు 10, 12 చిన్న స్కీములు వేస్తాము అన్నారు అవి ఏమిటో చెప్పలేదు. చీఫ్ యింజనీరుగారి ఆఫీసులో తెల్సుకొంటే చినపాలేరు ఆనకట్ట బదులు డబ్బు ఖర్చుపెట్టి feeding channels చేయబోతున్నారు, అదీ యింకా consideration లో ఉంది అన్నారు. పాలసీ స్టేటుమెంటులో minor irrigation కు highest priority యివ్వబడ్డదని వున్నది కాని అమలులో లేదు. అదే సాగుకు ఎన్నో Open method channels ఉన్నాయి. ఆగామూత్కూరనే గ్రామం ఉన్నది. దానికి 40 సంవత్సరాలక్రిందట estimate చేయబడ్డది పని ప్రారం

ఖించారు 40 సంవత్సరాల క్రిందట 10 వేల రూపాయలు ఖర్చుచేశారు అది technical reasons వల్ల ఆపబడ్డది 25 ఏండ్లు ఆగిన తరువాత మళ్ళా సర్వే చేయబడ్డది మళ్ళా take up చేసి 15 వేల రూపాయిలు ఖర్చు చేశారు ఒకే కాల్వకు 40 సం॥ల క్రితం కొంతడబ్బు, తరువాత మళ్లీ కొంత డబ్బు ఖర్చు చేశారు కాని దానిని పూర్తిచేయలేదు రెండు సంవత్సరాల క్రిందట నల్లగొండజిల్లాలో ఒక conference లో యీ విషయం చర్చించినపుడు ఇర్రిగేషను మంత్రిగారు ఎక్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరును అడిగారు. అప్పుడు ఒక సంవత్సరంలో complete అవుతుంది అన్నారు. ఇంతవరకు కాలేదు. మళ్లా కాన్ఫరెన్సులే లేవు 40 ఏండ్లక్రితం తీసుకొని యింతవరకు complete చేయబడలేదంటే minor irrigation విషయంలో ఎంత శ్రద్ధవున్నదో తెలుస్తూనే ఉన్నది ఇంజనీర్లు ఏమీ సూచించరు ఎవరైనా సూచిస్తే, వారికి యిష్టం లేకపోతే technical గా feasibility లేదంటారు ఇది తెలంగాణాలో సామాన్యంగా ఉన్నది. స్వంతంగా వెళ్లిచూచి శ్రద్ధ తీసుకొని పని చేయడానికి వారు తయారుగా లేరు ఇతరు లేమైనా చూపిస్తే అడ్డం చెబుతారు. దీనివల్ల పైరవీ కావాలి పైరవీ అంటే రెండర్థాలు. నేను వేరువేరుగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు దేవనూరు ప్రాజెక్టును 10 సంవత్సరాల క్రిందట మొదలు పెట్టారు 4 సంవత్సరాలలో పూర్తయినది 18 లక్షల ఖర్చుతో అది కట్టబడినది. దాని left canal వల్ల 1700 ఎకరాలు, right canal క్రింద 1800 ఎకరాలు సాగవుతుందని estimate లో ఉన్నది Left Canal పూర్తయినది Right Canal యింతవరకు పూర్తికాలేదు మేము అడిగితే అది feasible కాదు, return రాదు అంటారు ఇది చిన్న విషయము ప్రాజెక్టు కట్టేటప్పుడు, రిపోర్టు చేసేటప్పుడు feasible గా వుండడము కొంతకాలము పోయిన తరువాత feasible గా లేదనడము అంటే ఏమి అర్థము చేసుకోవాలి. టెక్నికల్ వల్ల యితరదేశాలెన్నో బాగుపడుతున్నాయి కాని మన దేశములో మాత్రము యీ technical people ఇచ్చే suggestions చిద్దగా ఉంటున్నాయని మాత్రం చెప్పక తప్పదు 8 వేల ఎకరాలకు నీటి సప్లయి అయ్యేటంతగా డబ్బు ఖర్చుపెట్టి ప్రాజెక్టు కంప్లీటుచేసి కాల్వలు త్రవ్వకుండా దీర్ఘకాలం ఆపివుంచడం శోచనీయం ఈ విధంగా చాల ప్రణాళికలున్నాయి. Minor Irrigation Schemes క్రిందకు వచ్చేవి లక్షలకొలది కుంటుకాల్వలు ఉన్నాయి నల్లగొండ జిల్లాలో గత 5 సంవత్సరాలనుంచీ ఎన్నోవందల చెరువులు, కుంటలు తెగివుంటే అవి మరమ్మతు కాలేదు దీనికి కారణమేమంటే ఏదో చెబుతారు File ఇక్కడ లేదు, C. E. ఆఫీసులో ఉన్నది అంటారు క్రిందివారు Executive Engineer దగ్గర, Chief Engi-

neer దగ్గర ఆ కాగితం దొరకదు, వారిఎల్లమీద పెడితే 7, 8 సంవత్సరాలైనా పైరవీ లేకపోతే అది బల్లమీదనే వుంటుంది ఈ విషయం ఎందరో మిత్రులు చెప్పారు. ఇది యదార్థ విషయం దేశం బాగుకావాలనే అందరూ కోరినారు వారి ఉపన్యాసం, పాలసీస్టేటుమెంటు బాగానే ఉన్నాయి మనది వ్యావసాయిక దేశం అయినా పనులు క్రియారూపకంగా శూన్యం మైనరు ఇరిగేషన్ జిల్లా పరిషత్తులకు అప్పచెప్పాము అన్నారు డైరెక్టు కంట్రోలు ప్రభుత్వానికి వున్న సంస్థలే యింత ఆలస్యంగా, నిర్లక్ష్యంగా పనిచేస్తుంటే జిల్లా పరిషత్తుకు అప్ప చెప్పితే ఎట్లా జరుగుతాయో అర్థం కావడంలేదు ఒక సూచనలివ్వడం తప్ప అంతకంటే వారిమీద కంట్రోలు లేదు. జిల్లా పరిషత్తుకు అప్పచెప్పితే ఇంత వరకూ జరిగే పనులు కుంటుపడినట్లుగా ఈ మైనరు ఇరిగేషను పనులుకూడ కుంటుపడిపోతాయి. నేను కొంతమంది ఆఫీసర్సుతో మాట్లాడితే "ఇది ప్రజా రాజ్యం కదా, మీదే పాలసీ, మీదే రాజ్యం" అంటున్నారు. వారికి ఇదొక excuse గా దొరికింది. చేయవలసిన పనులు చేయలేక దొంగసాకు తీసుకొని జిల్లాపరిషత్తులకు అప్పచెప్పడం జరుగుతోంది

(The Deputy Speaker in the Chair).

కాని యదార్థంగా వారిమీద మనకేమీ కంట్రోలు లేదు గుర్రంఎక్కేవా రొకరు కళ్ళెం పట్టేవారొకరు, జిల్లా పరిషత్తులను అప్పగిస్తే పాలసీని ఏమి implement చేస్తారు? అక్కడ ఎన్నో ముఠాతగాదాలు, ప్రణాళికా కార్య క్రమాలు ప్లానింగ్ కమిటీ ఉన్నపుడు ఉన్నంత successful గా జిల్లాపరిషత్తులు వచ్చినతరువాత నడవడంలేదు ఉపన్యాసాలు, మీటింగులు ఎక్కువైనాయి. స్టాన్డింగ్ కమిటీల T As. ఎక్కువైనాయి. అప్పటికంటె పనిమాత్రం తక్కువ అవుతోంది అని చెప్పవలసివస్తుంది కారణం ఏమిటంటే డైరక్టుకంట్రోలు కలెక్టరుకు ఉండదు. పనులు కుంటుపడి పోతున్నాయి జిల్లా పరిషత్తులకు powers ఇవ్వడంతోనే, రేపు ఉద్యోగులు 'మేము ఏమిచేయలేము, ఇంతకు ముందు మీ చేతులలో ఉన్నాయి కాని ఇపుడు జిల్లాపరిషత్తుకు అప్పగించారు, మీరు చేసుకోకపోతే ఎవరు చేస్తారు' అంటారు. మైనర్ ఇరిగేషన్ పనులను జిల్లా పరిషత్తులకు అప్పగిస్తే ఎంతో ఆలస్యం అవడమేకాకుండా పంచాయతీ బోర్డు, సమితి, జిల్లాపరిషత్తు, స్టాన్డింగ్ కమిటీలు—ఈ లిటిగేషన్‌లోపడి అసలు పనులే జరుగకుండా పోతాయి. అందుచేత మైనర్ ఇరిగేషన్ పనులను జిల్లా పరిషత్తులకు అప్పగించడం మంచిదికాదని మనవిచేస్తున్నాను.

*శ్రీ వి శ్రీరామమూర్తి (విజయనగరం) అధ్యక్షా, ఈ డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని మాటలుమాత్రం మనవి చేయదలచుకున్నాను. తరతరాల

నుండి విశాఖ, శ్రీకాకుళంజిల్లాప్రజలు కావాలని కోరుకుంటున్న వంశధారా ప్రాజెక్టును ప్రారంభించినందుకు మంత్రిగారిని హృదయపూర్వకంగా అభి నందించవలసి ఉంది రెండవ ప్రణాళికలోనే ఈప్రాజెక్టు పూర్తి కావలసి ఉండెను దీనిని spill over scheme క్రింద తీసుకోవలసినదేకాని క్రొత్త స్కీముల క్రింద తీసుకోవలసిన అవసరంలేదు. కాని మూడవ ప్రణాళికలో క్రొత్త స్కీముగా దానిని తీసుకుని వ్రాయడం జరిగింది కారణం ఏమిటో తెలియదు ప్రత్యేకంగా దానినిగురించి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను కేంద్రప్రభుత్వ రెండవ ప్రణాళిక resume చూచినా, అందులో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వంశధారా ప్లాన్ ప్రొవిజన్ 80 లక్షల రూపాయలని estimated outlay during 1958-59 10 లక్షల రూపాయిలని చెప్పడం జరిగింది మన ప్రణాళిక చూసు కున్నా రెండవ ప్రణాళికలోనే దీనికి సంబంధించిన ప్రొవిజన్‌ను చూపించు కున్నాము ఇందులో మొదటి పంటకు 22 వేల ఎకరాలు, రెండవ పంటకు 50 వేల ఎకరాలు సాగులోనికి వస్తాయని కూడా వ్రాసుకోవడం జరిగింది ఇంతగా ముందుకు పోయినతరువాత దీనిని క్రొత్త స్కీముగా చూపవలసిన పనిలేదు ఆ రకంగా చేసినపుడు కొన్ని basic issues—తిరిగి శాంక్షన్ వగైరాలు—మరల రాకుండా, spill over schemeగానే తీసు కుంటే బాగుంటుంది మంత్రిగారి ప్రసంగంలో spill over scheme గా చూపించారు, ప్లాన్‌లో మాత్రం క్రొత్తస్కీముగా చూపించారు దీనిని సవ రించుకోవలసి ఉంటుంది మూడవ ప్రణాళిక చూసుకుంటే మొత్తం మూడు కోట్లు మాత్రమే ఇందుకు కేటాయించడం జరుగుతోంది మూడుకోట్ల రూపా యిలనే కేటాయించినపుడు అయిదు సంవత్సరాలలో ఏ రకంగా పూర్తి అవు అవుతుందో ఆలోచించుకోవాలి దానికి 14 న్నర కోట్ల రూపాయలు మొత్తం ఖర్చు అవుతుంది కాని ఇక్కడ 8 కోట్లు మాత్రమే కనబడుతోంది మంత్రిగారి ఉపన్యాసం తీసుకున్నా ప్రారంభంచేసిన పరిస్థితులుచూచినా మొత్తం అయిదు సంవత్సరాలలో పూర్తి అవుతుందనే లెక్క తీసుకున్నాము మూడు కోట్లను మాత్రమే కేటాయించినపుడు అయిదు సంవత్సరాలలో పూర్తి చేయడం సాధ్యం కాదు. ముందుగా జరిగేది నేరేడు ఆనకట్ట, రెండు సంవత్సరాలలో పూర్తి అవుతుంది అనుకున్నాము తరువాత గొట్టి దగ్గర రిజర్వాయరు మూడు సంవత్సరాలలో పూర్తి అవుతుంది అనుకున్నాము మొత్తం అయిదు సంవత్స రాలలో పూర్తి కావాలని ఉద్దేశం. అయిదు సంవత్సరాలలో పూర్తి కావడ మంటే, తృతీయప్రణాళిక కాలంలోనే పూర్తి కావాలన్నమాట అలాంటప్పుడు మూడుకోట్లరూపాయలు చాలదని ఇంతకుమించి ఖర్చుచేయవలసిన అవసరం ఉందని స్పష్టంగా తెలుతోంది ఇందులో ఇంకొకరకమైన సమస్యకూడా ఉంది

ప్రణాళికలోని మొత్తం ఖర్చు ఇరిగేషన్ పద్దుల క్రింద 76 కోట్ల రూపాయలు ఉంది, ఇందులో spill over స్కీములనే తీసుకుంటే 64 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది, క్రొత్తస్కీములకు ఖర్చు అయేది 12 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే అవుతుంది మూడవప్రణాళికలో ఏడు మేజర్ స్కీములను 47 మీడియం స్కీములను తీసుకునేటట్లు చూపించారు వాటి మొత్తం ఖరీదు 28-39 కోట్లు అవుతుంది. క్రొత్త స్కీములకు 12 కోట్లు మాత్రమే మిగిలి నపుడు, క్రొత్తస్కీములకు కావలసిన డబ్బు ఎక్కడనుంచి వస్తుంది ? వంశ ధారకు 14½ కోట్లు, పోచంపాడుకు 15 25 కోట్లు మొత్తం దాదాపు 30 కోట్ల రూపాయలు కావలసి ఉంటుంది దీనినిబట్టి చూస్తే, spill over స్కీములు రావడం తప్పించి ప్రణాళికలో వేసుకున్న స్కీములు జరుగు తాయా, లేదా అనేది స్పష్టంగా తెలడం లేదు మరొక విషయం కూడా ఆలోచించవలసి ఉంది చేసిన రుణాలమీద చెల్లించవలసిన వడ్డీ తీవ్రమైన సమ స్యగా కనిపిస్తోంది మొత్తం చెల్లించుకోవలసిన వడ్డీ ఈనాడు 8.14 కోట్లు రూపాయలు ఉందని చెప్పడం జరిగింది బడ్జెటు ఉపన్యాసంలో బడ్జెటు మొత్తంలో నూటికి 10 వంతులు వడ్డీ క్రిందనే పోతున్నది. నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టుకు 39 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేశాము, దానిపై 1 56 కోట్ల రూపాయలు వడ్డీ అవుతుంది. ఈ మాట చెప్పటమే కాకుండా ఇంకొక విష యము కూడ చెప్పారు. ఈ రకంగానే వడ్డీ ఉన్నపుడు పెట్టుబడిపై వచ్చే returns అప్పు బరువును భరించడానికి ఎప్పుడూ తగినంతగా ఉండవనికూడ చెప్పడం జరిగింది. ఇంకా మంచి టెక్నాలజీని ఉపయోగించి పెట్టుబడిపై better returns వచ్చేటట్లు అమలు చేయవలసి ఉంటుంది ఖర్చు పెట్టిన మొత్తంపై కావలసిన ఆదాయం మరుక్షణమే తేగలిగిన పద్ధతిలో phasing కూడ ఏర్పాటు చేసుకోవలసి ఉంది. ఇంతే కాకుండా మనం ఎంత తొందరగా ముందుకు పోవాలనుకున్నా కేంద్రంనుంచి కావలసిన సహాయం ముఖ్యమైన సమస్య అవుతున్నది. రెండవ ప్రణాళికా కాలంలో 48 కోట్ల రూపాయిలు internal resources మనకు కావలసివుండగా 84 కోట్ల రూపాయిల వరకు పెంచుకోడం జరిగింది దానివల్ల కేంద్రం చేయవలసిన ఖర్చు చాలవరకు తగ్గడం జరిగింది ఈ పరిస్థితులలో కేంద్రం ఈనాడు మూడవ ప్రణాళికకు హెచ్చు మొత్తం మంజూరు చేస్తే బాగుంటుంది. అందుకు ప్రయత్నం చేయాలి ఈ మధ్య పత్రికలలో ఒక వార్త పడింది ఇరిగేషన్ పద్దుక్రింద కేంద్రం 650 కోట్ల రూపాయిలు ఖర్చు చేయదలచుకుంటే మనకు ఆరుకోట్లు పెంచడం జరిగింది. అది రాష్ట్రప్రభుత్వాలతో చర్చల ఫలితంగా జరిగిందని వారు సూచించడము జరిగింది. అందుచేత కేంద్రప్రభుత్వం ప్రత్యేకించి మనకు అతోధికంగా సహాయం

చేయవలసిన అవసరం ఉందని, దనికై ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ వహించాలని మనవి చేస్తున్నాను అటువంటి అవకాశం మనకు కలుగనప్పుడు తీవ్రమైన నష్టం కలుగుతుంది నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టునే తీసుకుంటే ఎంవత్సరానికి తొమ్మిది కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుకావాలంటే 11 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేయడం జరిగింది సుమారు కోటి రూపాయలు జనరల్ బడ్జెటునుంచి తీసుకుంటే అంతకుమించి 1½ కోట్లు వరకు overdraft క్రింద తీసుకోవడం జరిగింది వచ్చే సంవత్సరము 9 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేసే పరిస్థితి ఉండదు 2½ కోట్ల రూపాయలు ఇదివరకే అదనంగా చేసాము కాబట్టి వచ్చే సంవత్సరం 7 కోట్ల రూపాయల వరకే ఖర్చుచేయవలసి ఉంటుంది గతసంవత్సరం 11 కోట్లు ఎసి వచ్చే సంవత్సరము 7 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చుచేయాలంటే ఖర్చులో 40% పడిపోయిందన్న మాట కేంద్రసహాయం అందువలన ప్రత్యేకంగా కావలసిన అవసరం ఉంది అదేరకంగా పోచంపాడు ప్రాజెక్టు విషయం తీసుకుంటే మొత్తం 16 25 కోట్ల రూపాయలు మనం అనుకుంటే, 4 కోట్లు రూపాయలు మాత్రమే దానికి కేటాయించడం జరిగింది దీనివల్ల ఒకటి, రెండు ప్రణాళికలలో అనుకున్న స్కీములు ఇరవై సంవత్సరాల వరకు పోయే ప్రమాదం ఉంది. అందుచేత ఇంతకుమించిన మొత్తం ఈ సందర్భంలో ఖర్చుచేయాలి.

ఇదేమీ క్రొత్తపథకము కాదు, పాతది ఎందుకంటే కడం ప్రాజెక్టుదీనిలో భాగంగానే తీసుకున్నారు అది అప్పుడే భాగంగా ఉంది 50 వ సంవత్సరపు అగ్రిమెంటు మంచి చెడ్డలు పరకంగా ఉన్నప్పటికీ ఇటుపైన అమలు జరగబోయేవాటికి తగువు వుంటే ఉండవచ్చునే మోగాని, అప్పుడే అమలుజరిగిన వాటి విషయంలో గాని అమలు జరుగుతున్నవాటికి సంబంధించి గాని తగువు ఉండడం సాధ్యంకాదు అందుచేత కడం ప్రాజెక్టు యీ మొత్తంలో ఒక భాగం కాబట్టి తగాదాలతో ప్రత్యేక సంబంధం పెట్టుకోవలసిన అవసరం లేదు దీనిని అమలు అమలు చేయడంలో తీవ్రతరంగా పని పూర్తిచేయడంలో, ఎక్స్పెస్టుగా ముందుకు పోయే ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతూ మరికొన్ని సూచనలుకూడా చేస్తున్నాను వ్యవసాయానికి సంబంధించి గోదావరి నార్తుకెనాల్ అనే స్కీములో యిది అంతర్భాగంగా ఉంటుందని చెప్పారు. ఈమధ్య వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య గారి నాయకత్వంక్రింద ఢిల్లీకిపోయిన ఆంధ్ర శాసనసభ్యులు చేసిన ప్రయత్నం కూడా ఉంది వారు తెలియపరచడం, దీనికి సుముఖంగా ఉన్నారనిపించడం కూడా జరిగింది. అందుచేత దీని గురించి ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించి ప్రయత్నము చేయవలసిన అవసరం ఉంది మొత్తంగా ఉన్న పరిస్థితిని స్థూలంగా చూసుకుంటే వ్యవసాయానికి నీటి పారుదలతో పాటు పెట్టిన ఖర్చు మనరాష్ట్రం యొక్క

అభివృద్ధి పురోగమనంలో ఉన్నట్లు భవిష్యత్తును చాలవరకు చూపించడం జరిగింది ఆ రకంగా తీసుకుంటే 52 8% టోటల్ ప్లాన్ ఖర్చు చేయడము జరుగుతోంది అయినప్పటికీ ఇన్‌క్రీజ్ ఇన్ పెర్ కాపిటా ఇన్‌కం అఖిలభారత లెక్కలతో సరి పోల్చి చూస్తే అఖిలభారత స్థాయి 40 39% ఉంటే ఆంధ్రలో కేవలం 28 86% ఉంది అదేరకంగా నేషనల్ ఇన్‌కం ఇన్‌క్రీజ్ కూడా చూస్తే అఖిలభారత స్థాయిలో ఉన్న ఇన్‌క్రీజ్ 86 38% ఉంటే ఆంధ్రప్రాంతంలో ఉన్న అభివృద్ధి 70.22% మాత్రమే ఉంది అందుచేతనే యీ రకంగా కావాలనుకున్న అభివృద్ధి సాధించడం చాలా కష్టమవుతోంది ఏమీ చేయలేకపోయాం. ఈ పరిస్థితిని కావాలంటే యింకోరకంగా చూసుకోవచ్చు రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక చూసుకుంటే తెలిసిపోతుంది రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలములో ఇరిగేషను సౌకర్యములు కోరిన భాగంలో ఎంతవరకు కలిగించామని చూసుకో వలసి ఉంటుంది ఆరకంగా చూసుకుంటే ఆంధ్రలో 5 19 లక్షల ఎకరాలకు ఇరిగేషన్ సౌకర్యాలు కల్పించాలనుకున్నాం కాని నిజానికి కలిగించిన ఇరిగేషన్ సౌకర్యములు 2 69 లక్షల ఎకరాలకు మాత్రమే ఉంది. అంతకుమించి కల్పించ లేకపోయాం మంత్రిగారి ప్రసంగం చూస్తే 6 లక్షలపై చిల్లర ఎకరాలకు నీటి సదుపాయం కల్పించే అవకాశం కలుగుతుందని వ్రాశారు. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక Review of Progress చూసుకుంటే స్పష్టం అవుతుంది

Net area irrigated amount to 2.3 lakh acres till the end of March, 1960 against their respective targets of 5 19 lakh acres అందుచేత 5 19 లక్షల ఎకరాలకు నీరు సప్లయి చేయాలనుకున్నాం. నిజానికి అంద జేయగలిగింది 2 69 లక్షల ఎకరాలు మాత్రమేనని పరిస్థితి కనబడు తోంది ఈ రకంగా చూసుకుంటే మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 5.81 లక్షల ఎకరాలకు నీటిసౌకర్యాలు కలిగించుదాం అనుకుంటున్నాం ఎంతవరకుచేస్తామో తెలియదు. విశాలంగా తీసుకుంటే రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఇరిగేషను పద్దు క్రింద 32.1% ఖర్చుపెడితే మూడవ ప్రణాళికలో తగ్గింది. 24 9% ఖర్చు చేస్తున్నాం. ఇదీ ఉన్న పరిస్థితి ఇంతకు మించి ఖర్చుచేస్తే బాగుండేది ఇక మా జిల్లా గురించి మనవిచేస్తాను వెనుకబడిన జిల్లాలకు ప్రత్యేకించిన శ్రద్ధ ప్రభుత్వం వహిస్తుందని మూడవ ప్రణాళికలో ఉన్నది అందులో ముఖ్యంగా విశాఖ శ్రీకాకుళం జిల్లాలు వెనుకబడిన ప్రాంతమని ప్రభుత్వం గుర్తించి ఆ ప్రాంతీ యాభివృద్ధికోసం పురోగమనంతో నిర్మాణం చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. ఆచర ణలు చూస్తే మా తాలూకా అభివృద్ధి కాలేదు ముందుకుపోయిన పరిస్థితి లేక పోయింది విజయనగరం చుట్టుప్రక్కల మూడునాలుగు ప్రాంతాలలో నీటి

పారుదల పథకాల గురించి ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించాలని మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. శారదా నదిమీద కడగొండ కట్ట కట్టవలసి ఉంది. అక్కడకు ఇరిగేషను శాఖామాత్యులు రాలేకపోయారు. ముఖ్యమంత్రిగారు రావడం జరిగింది. జిల్లా మహాసభలో ప్రత్యేకించి ఆ ప్రాంతం అవసరాలను గురించి తెలియపరచడం జరిగింది. అనేక సంవత్సరాల నుంచి నీటి పారుదల సౌకర్యం లేనందువల్ల సముద్రంలో కలుస్తోంది. ప్రజల దుస్థితిని గమనించి ప్రత్యేకంగా కడగొండ కట్ట కట్టడానికి ప్రయత్నం చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. అదేరకంగా చంపావతి కట్ట ఉంది. దాని గురించి నిన్నటి చర్చలో మనవి చేయడం జరిగింది. చంపావతి కట్టవల్ల విజయనగరం, సాలూరు తాలూకాలకు చాలవరకు లాభకరంగా ఉంటుంది. ఇన్వెస్టిగేషన్ పూర్తయినది. ఎస్టిమేట్సు తయారైనవి. మంజూరు చేసి పని ప్రారంభించాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. శారదా నదిమీద ఇంకో ప్రాంతంలో ఒక కట్ట ఉంది. దాని పేరు రైవాడ కట్ట. దానికి కూడా ఇన్వెస్టిగేషన్ పూర్తయి ఎస్టిమేటు తయారైనది. అదికూడా మంజూరు చేయాలని కోరుతున్నాను. కడగొండ, రైవాడ, చంపావతి కట్టలు కట్టించడానికి ప్రభుత్వం ప్రత్యేక ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. అదేకాక నాలుగు తాలూకాలు సువర్ణముఖి నది కట్ట గురించి తెలియపరచడం జరిగింది. మామిడిపల్లి దగ్గర కట్ట కట్టిన తరువాత దానిక్రింద మూడు మైళ్ళ దిగువను బంటుపల్లి దగ్గర కట్టకట్టాలని 1951 సంవత్సరంలో నిర్ణయం జరిగింది. ఆ పద్ధతి మారుస్తూ మరొకచోట కట్టడం జరిగేటట్లుందని మిత్రులు తెలియపరచారు. ఈ పరిస్థితిని కూడా పునఃపరిశీలన చేయాలి. వెనుకబడిన విశాఖ శ్రీకాకుళం జిల్లాలకు నీటి పారుదల సౌకర్యములు కలిగించడంలో ప్రత్యేక కృషిచేసి పురోగమన పరిస్థితి అందుబాటులో ఉండేటట్లు చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

*శ్రీ పి. నరసింహప్పారావు (పాలకొండ): అధ్యక్షా, పబ్లికువర్క్సు మంత్రిగారు పెట్టిన డిమాండును పూర్తిగా బలపరుస్తూ మాటలాడుతున్నాను. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ఇతర రాష్ట్రాలకంటె పబ్లికువర్క్సులోను మిగత రంగాలలోను ముందడుగు వేసినదని చెప్పడానికి గర్వపడవలసి వస్తోంది. ఇదివరకు జరగకుండా ఉన్నవి అన్నీ ప్రస్తుతం మూడవ ప్లానులో ఇన్‌క్లూడుచేసి పని చేస్తున్నారంటే ఆంధ్రప్రజలం గర్వించవలసినదనే సంగతి మనవిచేస్తున్నాను. సాధారణంగా అపోజిషన్ పార్టీవారు ప్రభుత్వం ఎంత మంచిపని చేసినా చెడ్డది అంటేనేగాని అపోజిషన్ అనిపించుకోదు అనే కారణంచేత ఆ విధంగా అనడం మామూలే. దానిని గురించి ఏమీ అనుకోకుండా వారు చేసిన పనులగురించి చెప్పుకోవలసి ఉంది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఉన్న స్కీములు వంశధార ప్రాజెక్టు

ప్రారంభం అయినది. పనసనందివాడ కాలేతున్నది ఇవన్నీ జరిగిపోయాయంటే శ్రీకాకుళం జిల్లాలో కరువు నివారణ చేశారని ప్రజలందరు ఆంధ్ర గవర్నమెంటుకి ధన్యవాదాలు అర్పిస్తారు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో జరగవలసిన పనులు పూర్తిగా చేశారు. నదులకు కట్టలు పూర్తి చేయబోతున్నారు అందుకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను. ఒక విషయం, తోటపల్లి జగన్నాథ రాజుగారు మాటలాడినారు వారి జిల్లాతో నాకు పరిచయం లేదు కాని వారు మాటలాడడం చూస్తే యిదివరకు కన్సల్టేటివ్ కమిటీ పాసు చేసినది అన్నారు మా జిల్లాలో కూడా కన్సల్టేటివు కమిటీ ఉంది. సలహాసంఘం అన్నపుడు సలహా అడగనున్నారు గాని ఆ సలహా ప్రకారం ఖచ్చితంగా చేయాలనే హక్కు లేదు పెద్ద చీఫ్ ఇంజనీరుగారున్నారు వారిసలహా కాదని చెప్పేసి, రివిన్యూబోర్డు సభ్యుని సలహా కాదని చెప్పేసి యీ క్రింది సలహాసంఘం చెప్పిందే ఖాయం చేయాలనేది నాకు అర్థంకావడం లేదు ఏదో మనస్సులో పెట్టుకొని రెండుమాట్లు చెప్పారు చీఫ్ ఇంజనీర్ను ఎందుకున్నారు, బోర్డుమెంబర్ను ఎందుకున్నారు? ఎక్కడ ఏ పని, ఏ గంటలో ఏ పని ఏ జిల్లాలో చేయాలనేది నిర్ణయించుకోడానికి చీఫ్ ఇంజనీరు బోర్డుమెంబరు సలహా కాదని క్రిందచెప్పిందే ఖాయం అంటే అర్థంకావడంలేదు కాని అది మట్టుకు పూర్తిగా ఆలోచించి విమర్శచేస్తే బాగుంటుంది ఏదో విమర్శిస్తాం అంటే విమర్శించవచ్చు పిటిషన్లు ఉన్నాయి తోసిపుచ్చారన్నారు. ఇంజనీర్ను చూడనక్కరలేదా, చీఫ్ ఇంజనీరు చూడనక్కరలేదా, బోర్డుమెంబరు చూడనక్కరలేదా? వారందరూ చూసి కన్సల్టుచేయాలి. 20 వేల ప్రజలు డిప్యుటేషను చేస్తూంటారు అన్నారు

ఈ అధికారిని మనందరికి పబ్లిక్ వర్క్సు మంత్రిగారు చూపించారు 20 వేల ప్రజలకు deputation వచ్చి ఈ విధముగా అన్యాయం జరుగుతోంది న్యాయము చేయమని వారు చెపుతూవుంటే C E సలహాలు విడిచిపెట్టి బోర్డు మెంబరు చెప్పింది బాగుందని అది సబబుగాలేదని చెప్పడం జరుగుతోంది అక్కడ కొన్ని చిన్నపనులున్నవి Minor irrigation పనులువున్నవి. జిల్లా పరిషత్తులకు ఇచ్చేశామని చెప్పారు ఇవ్వవద్దని నేను అనడంలేదు. ఇవ్వండి ఇదివరకు estates వున్నవి. అవి పూర్తిగా repair చేయండి. పూర్తిగా repair చేసి పరిషత్తుకు ఇవ్వండి, Maintain చేసుకోమంటే బాగుంటుంది కాని ఇప్పుడు repair చేయకుండా ఇవ్వడం బాగులేదు Contribution ఇస్తేగాని జిల్లా పరిషత్తులు పనిచేయడం లేదు ప్రతిదానికి Contribution ఎక్కడనుంచి తెస్తారు? కాబట్టి మంత్రిగారు ఆలోచించి వెంటనే ఒక్కసారి ఇచ్చేయడంకంటె రెండవ ప్రణాళికలో వాటన్నింటిని repair చేసి తరువాత ఇస్తే మంచిదని నా సలహా.

*శ్రీ బి రత్నసభాపతి (బద్వేల్) అధ్యక్షా, ఈ రోజున ఇర్రిగేషన్ మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన పద్దును బలపరుస్తూ నేను 3 విషయాలు చెప్పదలచు కొన్నాను మీడియమ్ ప్రాజక్టులలో ముఖ్యమైనవాటిల్లో ఒకటి అయిన చెయ్యేరు ప్రాజక్టుకు ప్రారంభోత్సవము త్వరలో జరుపుతున్నామని స్టేటు మెంటులో చెప్పారు మా జిల్లా తరఫున కృతజ్ఞత తెలుపుకొంటున్నాను చెయ్యేరు ప్రాజక్టును ప్రారంభము చేస్తున్నాము అన్నారు ఈ సంవత్సరములో ఏమైనా ఖర్చుపెడుతున్నారా? 3వ ప్రణాళిక పూర్తిఅయ్యేలోగా ఈ ప్రాజక్టును పూర్తిచేస్తారు అనే విషయం సూచించ లేదు తొగురు పేట స్కీము అని దీనికి ప్రత్యామ్నాయ పేరు అనుకోండి దానిని గురించి వివరాలు మంత్రిగారు reply ఇచ్చేటప్పుడు తెల్పుతారని అనుకొంటున్నాను 3వ ప్రణాళిక ముసాయిదాలో "Flood bank on the left side of the river Cheyyeru near Kothapalli village, Rajampet Taluk" అని చేర్పించారు ఆంధ్రప్రాంతములో చేర్పించిన 6 flood bank schemes లో ఇది నాలుగవదిగా చూపించారు కాని మంత్రిగారు ఆంధ్రప్రాంతములో 3 స్కీములు మాత్రమే తీసుకొంటున్నా మని తెలియచేశారు రాయలసీమ అంతకూ కూడ ఈ స్కీము ఒక్కటే వారు చూపించిన ముసాయిదాలో వుంది చాలరోజులుగా ప్రజలు agitate చేయడం వల్ల కనీసము ఆ ముసాయిదాలో చేర్చడానికి అవకాశము కల్గింది సంవత్సర సంవత్సరానికి వర్షాలు ఎక్కువగా రావడం వల్ల కొద్దినీరు వచ్చినా సరే natural embankment తెగిపోయి పొలాలు, హరిజనుల ఇండ్లు కొట్టుకొని పోయే పరిస్థితులు వచ్చినవి కనుక దీనిపైన మంత్రిగారు ప్రత్యేక శ్రద్ధను తీసుకొని ఈ సంవత్సరమే అది sanction చేసే ప్రయత్నము చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను. వారు ఇచ్చిన స్టేటుమెంటులో చాల వివరాలు చూపించారు రెండు ప్రణాళికలు పూర్తిఅయి, 3వ ప్రణాళిక వచ్చింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతా అభివృద్ధి ఏవిధముగా జరుగుతోంది అనే అభిప్రాయానికి రావడానికి వీలు లేకుండా అసంపూర్ణముగా వుందని మనవిచేస్తున్నాను మొదటి రెండు ప్రణాళికలలో అభివృద్ధి కొన్ని ప్రాంతాలలో ఎక్కువగా జరిగింది దానికి కారణం ఏదయినా వుండవచ్చు వెనుకబడిన ప్రాంతాలు కొన్ని వున్నవి వెనుకపడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధి ముందు ప్రత్యేక శ్రద్ధతో చూసి, వాటిని అభివృద్ధిచెందిన ప్రాంతాల లెవెల్‌లోకి తీసుకొనివచ్చి, తరువాత సమగ్రమైన అభివృద్ధి చేయాలని, ప్రణాళిక బద్ధమైన ఆర్థిక విధానాన్ని అనుసరించాలని ప్రణాళిక సంఘమువారు సూచన చేశారు ఉత్తర సర్కారు, రాయలసీమ, తెలంగాణా ఈ మూడు ప్రాంతాలలో ప్రాంతీయముగా అభివృద్ధి ఎలా జరిగిందనే నిర్ణయానికి రావడానికి కావలసిన statistics లేకపోవడంవల్ల

అంత విచారించకపోయినా అటువంటి స్టేట్ మెంటును తయారు చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వమువారు ఇచ్చిన record మూలముగా నేమి, మంత్రిగారిచ్చిన స్టేటుమెంటు మూలముగా నేమి ఆంధ్ర దేశము మొత్తముమీద ఆర్థిక వ్యవస్థ ఈ విధముగా ఉంది రాయలసీమ ప్రతి 5 సంవత్సరాలలో 3 సంవత్సరాలు క్షామానికి గురి అవుతోంది. ప్లాను ప్రాజెక్టులపైన విచారణసంఘమువారు తయారుచేసిన నివేదికనుబట్టి తెలుస్తున్నది. ఈ క్షామాన్ని శాశ్వతంగా నివారణచేయడానికి కావలసిన సూచనలు ఇచ్చారు గత సంవత్సరం రాయలసీమలో క్షామ సూచనలు కనుపించినప్పుడు పర్యటన చేస్తూ శాశ్వత క్షామనివారణకు జిల్లాపరిషత్తులు చర్చలు జరిపి సూచనలు చేయమని అడిగారు. చర్చించి సూచనలు ఇస్తున్నారు కాని అభివృద్ధి జరగడం లేదు. రాయలసీమలోని 4 జిల్లాల అభివృద్ధితో సర్కార్సులోని 4 జిల్లాలు— పశ్చిమగోదావరి, తూర్పుగోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు అభివృద్ధితో పోల్చి చూడండి. వారి జనాభా 84 లక్షల పైచిల్లర ఉంది. రాయలసీమలో 60 లక్షల పైచిల్లర జనాభా ఉంది. అక్కడ cultivated land 55 లక్షల ఎకరాలు రాయలసీమలో 75 లక్షల ఎకరాల పైచిల్లర cultivate అవుతోంది రాయలసీమలో cultivate అవుతున్న ఏరియా సర్కారు ఏరియాకన్న ఎక్కువగా ఉన్నప్పటికి సర్కార్సులో 26 లక్షల పైచిల్లర ఎకరాలకు నీటిపారుదల అవుతోంది రాయలసీమలో 9 లక్షల 10 వేల ఎకరాలకు నీటిపారుదల అవుతోంది. Percentage చూసినప్పటికి ఇర్రిగేట్ అవుతున్న ఏరియా 47% అవుతుంది. రాయలసీమలో 22% మాత్రమే అవుతుంది Agricultural output ఆ నాల్గు జిల్లాలలో 148 కోట్ల రూపాయలు వస్తుంది. రాయలసీమలో 52 కోట్లు మాత్రమే వస్తుంది. ఏ విధముగా చూసినప్పటికి రాయలసీమ చాల వెనుకబడి ఉంది కనుక రీజనల్ ప్లానింగ్ అనేది చాల ముఖ్యము. వెనుకపడిన ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చెందిన జిల్లాల లెవెల్‌లోకి తీసుకొని రావాలంటే ఈ రీజనల్ ప్లానింగు కావాలి

తెలంగాణాకు సంబంధించి రీజనల్ కమిటీవుంది. దానికి వైటేజ్‌వుంది. ఎగ్రిమెంట్స్ వున్నాయి అక్కడ వచ్చిన అధిక ఆదాయముతో అక్కడి అభివృద్ధిని పెంచడానికి వీలుంది కాని రాయలసీమకు ఆంధ్రకు కలిపి ఒక ప్రణాళికను ఏర్పాటు చేశారు కనుక వెనుకబడిన ప్రాంతమైన రాయలసీమకు ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపడానికి వీలులేని పరిస్థితి యేర్పడుతుంది వీలయితే యమ్. ఎల్. ఎస్. టెక్నికల్ ఎక్స్‌పర్ట్సుతో ఒక స్టాట్యుటరీ బాడిని సృష్టించి వారందరి అభిప్రాయం తీసుకొని దానిని ప్రత్యేక రీజనల్‌గా, ప్రాంతీయంగా

అభివృద్ధి చేయడానికి తగిన ఆలోచనలు చేయాలని కోరుతూ ఇంతటితో సెలవు తీసుకొంటున్నాను

*శ్రీ ఆర్ వి రామకృష్ణరాజు అధ్యక్షా, మన దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన పిదప యావత్తు భారతదేశంలో నీటి పారుదలకు బ్రహ్మాండమయిన ప్రాజెక్టు తయారుకావటం, అదేవిధంగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోకూడ గొప్పగొప్ప నీటి వనరులకు ప్రయత్నాలు జరగటం సంతోషకరము అయితే మన దేశంలో వుండే మెట్ట ప్రదేశాలకు కావలసిన సౌకర్యాలు సరిగా లభించటంలేదనే సందేహం అందరకూ గాఢంగా వుంది ముఖ్యంగా మా జిల్లాలో, ఇతర జిల్లాలలోకూడ- జమీందారి ప్రదేశాలలో వున్న చెరువులు, కాలువలు చాల కాలంగా సంవత్సరాల తరబడి, శతాబ్దాల తరబడికూడ సరైన పరిస్థితిలో లేకుండా తగిన మరమ్మత్తులు లేకుండా వున్న విషయం అందరకూ తెలుసు ఈ విషయం చర్చకు వచ్చినప్పుడల్లా మేమే కాకుండా చాలమంది సభ్యులు పదేపదే గవర్నమెంటు దృష్టికి చాల గాఢంగా తీసుకొని వస్తూనే వున్నారు. విశేషమైన విషయాల జోలికిపోకుండా విశేషమైన శ్రద్ధతీసుకొని నేను పోట్లాడుతున్న 2, 3, నీటివనరుల గురించి చెబుతాను

సుమారు 6, 7 సంవత్సరాలనుండి కుశస్థలి నదిమీద కట్టలు కట్టాలని ప్రయత్నం జరుగుతున్నది నా ప్రాంతంలో అమ్మపల్లి ప్రాజెక్టు జరుగుతున్నది దానికి ఇంతవరకు లక్షలాది రూపాయలు ఖర్చయినది పరిశీలన పూర్తయినది దానిని త్వరలో అమలు జరపాలని ప్రయత్నిస్తున్నాము ఇప్పుడు మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చివున్నట్లు కన్పిస్తున్నది అని చెప్పారు అది ఏపరిస్థితిలో వున్నది ? ప్రిలిమినరి ఇన్వెస్టిగేషన్‌లో ఉన్నదా ? ఫైనల్ దశకువచ్చిందా ? ఎప్పుడు తయారవుతుంది ? ఎప్పుడు శాంక్షన్ అవుతుంది ? ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షన్ అయినదా ? టెక్నికల్ శాంక్షన్ అయినదా అనేవి తెలియకుండా వున్నవి ఈ ఉదయం మంత్రిగారు సెలవిస్తూ మద్రాసు వారికి మనకు పేచీ వున్నట్లు తెలిపారు ఆ పేచీ చాలాకాలం నుండి వుంది. ఈ నది తమ ప్రాంతంలోనికి వస్తుందని, కట్టలు కట్టకూడదని వారు ఆక్షేపణ తెలియ చేస్తున్న మాట నిజమే అది ఎంతోకాలం నుండి వస్తున్నది. ఇంతకాలం వరకు ఎందుకు పరిష్కారంచేయలేదు ? అటువంటి ఆక్షేపణవుంటే త్వరగా పరిష్కారంచేసి కట్టలు కట్టవద్దా ? ఇక నయినా దానిని పరిష్కారము చేసి శీఘ్రగతిని పని పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను. ఉభయరాష్ట్రాలమధ్య గోదావరి కృష్ణానదుల నీటికి సంబంధించి రాద్ధాంత సిద్ధాంతాలు జరిగినవి ఆ వివాదం ప్రబలమయింది. ఆ నీటివిషయంలో అంతా ఇతర రాష్ట్రాలకు పోవలసినదేనా ? మనకుకూడ

కొంతభాగం వున్నదా అనే విషయాన్ని తేల్చారో లేదో మంత్రిగారు వివరించవలసిందిగా కోరుతున్నాను మా ప్రాంతంలోని అమ్మపల్లి ప్రాజెక్టుకు తృతీయ ప్రణాళిక ప్రథమభాగంలో అయినా శంకుస్థాపనచేస్తే మేము కృతజ్ఞతగా వుంటామని మనవి చేస్తున్నాను ఈ విషయంలో చాల శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మంత్రిగారికి, ఆశాఖ ఉద్యోగులకు మనవి చేస్తున్నాను. రాయలచెఱువు, రాజకొండబావి అనేవాటిని మేము చాలాకాలంనుండి కోరుతున్నాము వాటిని జె వి నరశింగరావుగారు చూశారు. దాని రిటరన్ సరిగాలేదని పోస్టుపోన్ చేశారు. అది అడవిప్రదేశం అచ్చటిప్రజల జీవనస్థితి ఎలావుంటుందో అందరకూ తెలుస్తుంది కనుక అక్కడ రిటరన్ రావాలని చూడకుండా దేనివల్ల ప్రజలు సుఖపడతారో గుర్తించి అమలు జరుపాలని కోరుతున్నాను దానికి 50 లక్షలకంటె ఎక్కువకాదు కనుక ఏ ఆక్షేపణా చేయకుండా వాటిని పూర్తిచేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. కొత్తచెఱువు అని ఒకటివుంది అది ఎప్పుడో తెగిపోయింది. నీరు నిలువకుండా పోతున్నది. దానిని బాగుచేయాలని 8 సంవత్సరాలనుండి చెబుతున్నా ఎస్టిమేట్స్ తయారవుతున్నాయని చెబుతున్నారు కాని ఆ కాగితాలు ఎక్కడ వున్నాయో తెలియటంలేదు. కొంతమంది ఎస్టిమేట్స్ వేశాము కాని ఎక్కడో పోయాయని చెబుతున్నారు. కొంతమంది చెఱువు గర్భంలో వున్నవారు ఆక్షేపణ తెల్పుతున్నారన్నారు మాకు తెలిసినంతవరకు చెఱువు గర్భంలోవుండే రైతులు మాకు ఆక్షేపణలేదు. మీరు కట్టలు వేసుకోండి అని చెబుతున్నారు. ఒకవేళ వున్నా అటువంటివారికి కాంపెన్సేషన్ ఇచ్చి వారిని తొలగించి చెఱువుక్రిందవున్న ఆయకట్టుకు నీటివసరుల సౌకర్యం కల్గించాలని కోరుతున్నాను ఈమూడు విషయాలను గవర్నమెంట్ శీఘ్రకాలంలోనే చర్చించి దానికి అనుకూలమైన ప్రయత్నాలు చేయాలి. అమ్మపల్లి ప్రాజెక్టుకు ఈ సంవత్సరమే శంకుస్థాపన చేయించుకొనే భాగ్యం మాకు కల్గితే సంతోషిస్తామని మనవిచేస్తూ ఇంతటితో సెలవు తీసికొంటున్నాను.

*శ్రీ నంబూరి శ్రీనివాసరావు (తాడేపల్లిగూడెం - రిజర్వుడ్) : అధ్యక్షా, ఇరిగేషన్ డిమాండును హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. నేను ఈ సందర్భంలో కొంతమంది సభ్యులుచేసిన ఉపన్యాసాలు వినటం సంభవించింది. ఇరిగేషను అంటే చాలా లిటిగేషనుతో కూడుకొన్నది అనే అభిప్రాయం ఉంది. ఇరిగేషనులో ఉండే లిటిగేషనులు సంపూర్ణంగా తొలగించి శాశ్వతమైన విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టే మంత్రిగారు మా జిల్లావారు కాకుండాఉంటే నేను శత శ్లోకాలు ప్రాశించేవాడినేమో కాని దానిని ఇంకోరకంగా చిత్రించి కొందరు [illegible] విచారకరంగా ఉంది. కొల్లేరు భూములున్నచోట, ఉప్పునీరు ఉన్న

చోట, మొదటినుండి పంట పండనిచోట, ఏరులేనిచోట, కాలవలేనిచోట, కులం లేనిచోట, ధనంలేనిచోట, సామాన్యునికి, హరిజనునికి అందుబాటులో ఉండే విధంగా పర్మనెంటు విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టి నీరు సప్లయిచేస్తే యీ నీటిపారుదలను ఆధారం చేసుకొని బ్రతికే జీవులకు విరుద్ధంగా కాకిగోల బయలుదేరదీసి యీ శాసనసభలో చెప్పటం న్యాయంకాదని సామాన్యుల ప్రతినిధిగా మనవి చేస్తున్నాను

Consultative Committees అనిపెట్టి జె వి నరసింగరావుగారు వారంతా జిల్లాలలో పర్యటన చేశారు అన్ని పక్షాలవారు కొన్ని సలహాలు చెప్పారు ప్రతి సభ్యుడు చెప్పిన సలహా ఒక శాసనం అయ్యేటట్లయితే శాసనసభ, Cabinet, ప్రభుత్వము గవర్నరు యివన్నీ అవసరం లేదనుకుంటాను అయితే అంతమాత్రంచేత చెప్పినవన్నీ, ప్రభుత్వం తీసుకోకూడదు అని నా అభిప్రాయం కాదు Technical opinion ఉంటుంది ఇంజనీర్లు ఉన్నారు డాక్టర్లు ఉన్నారు Technicians యొక్క opinion కు ప్రధాన్యం యివ్వకపోయినట్లయితే engineer ను ఒక మినిష్టరుగా, డాక్టరును ఒక మినిష్టరుగా ఎన్నుకోవలసిన పరిస్థితులు వస్తాయని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను అందుచేత యిచ్చిన సలహాను కాలదన్నారు అనిగాని, లేదా యితర దృష్టితో వ్యవహారాలు జరిగిపోతున్నాయి అని గాని విమర్శించడం మంచిదికాదు పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలలో permanent zones ఏర్పాటు చేస్తామన్నందుకు ప్రజలు ఎంతో శ్లాఘిస్తున్నారు కొల్లేరునుంచి జిల్లేరువరకు నేను ప్రతినిధిగా ఉన్నాను నా ప్రజలు యిటు కొల్లేరుతో బాధపడుతున్నారు అటు జిల్లేరుతో బాధపడుతున్నారు కొల్లేరులో irrigation scheme గురించి, ఉప్పుటేరు widen చేయడం గురించి వారు ప్రస్తావించినందుకు ధన్యవాదాలు ఆ ప్రస్తాపన కార్యాచరణలోకూడ వచ్చినట్లయితే చాల బాగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను ముఖ్యమంత్రిగారు నీటి పారుదల శాఖామాత్యులు, Chief Engineer గారు ఆరోజున సాయంకాలం చల్లని సెలోన్‌లో కూర్చుని ఆనందంగా మాట్లాడుతూ April first week లోనే తుమ్మూరు ప్రాజెక్టుకు శంకుస్థాపన చేస్తామని వారు ముగ్గురు technical opinion ను తర్జనచేసిన తరువాత వాగ్దానంచేసి ఉన్నారు. అయితే యింతవరకు investigation కొరకే వెళ్ళలేదు నేను అప్పుడే మూడు దఫాలు శాసనసభను వదలి గుంటూరు, బెజవాడ వెళ్ళి papers ఎంతవరకు వెళ్ళినాయో, లేదో చూసుకుని వచ్చాను ఇప్పుడు బెజవాడచేరి ఉన్నవి. కనుక మంత్రిగారు తతుణమే సలహా యిచ్చినట్లయితే వారు మొదటి వారంకాకపోయినా కనీసం ఆఖరివారంలోనైన శంఖుస్థాపన చేస్తారు అని నేను అనుకుంటున్నాను నిన్న కౌటిల్యుని అర్థశాస్త్రంలోనుంచి

వారు చెప్పినట్లు తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ ప్రయోజనం ఏర్పడేటువంటి స్కీములు తీసుకోవలసిందని మనవిచేస్తున్నాను ముఖ్యమంత్రిగారు, నీటి పారుదల మంత్రిగారు, వ్యవసాయశాఖ మంత్రిగారు రెవిన్యూశాఖ మంత్రిగారు ఈ నలుగురు మంత్రులు కూర్చుంటే 44 వేల ఎకరాల కొల్లేటి సమస్యను పరిష్కరించ వచ్చు. ఖూనీలు జరిగినాయి ఈ సంవత్సరం తలలు బ్రద్దలు కొట్టుకున్నారు ఎన్నో విధాలుగా ధనం నాశనం చేసుకుంటున్నారు అదంతా పత్రికలలో వచ్చింది అందుచేత కృష్ణా గోదావరి జిల్లాల శాసనసభ్యులందరినీ పిలిచి, ఇంకా పెద్దలను పిలిచి Conference ఒకటి ఏర్పాటుచేసి తగిన నిర్ణయాలు తీసుకుని ఆ 44 వేల ఎకరాలలో సహకార సంఘాలను ఏర్పాటు చేసినట్లయితే శాశ్వతమైన కీర్తివస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను కృష్ణా గోదావరి జలాల విషయములో రాజకీయముగా అనేక రకాలైన గందరగోళాలు ఉన్నప్పటికీ front వారు back వారు కలిసి unity front అయి బ్రహ్మాండంగా ఎదుర్కొని ఆంధ్రులకు రావలసిన వాటా గురించి వారు చేసిన కృషిని అభినందిస్తున్నాను

"ఎల్లికాలవ కొరకు ఎంతఖర్చు అయ్యెనో
చంద్రమౌళిని ప్రశ్న చేయుడయ్య
ఎల్లికాలవ ప్రజలు ఎంతగా ఏడ్చిరో
అమ్మన్నరాజాను అడుగుడయ్య
ఎల్లికాలవ ప్రజలు ఎంత దుఃఖించిరో
అల్లూరి బాపన్న నడుగుడయ్య"

అని నేను ఎప్పుడో కర్నూలునుంచి ఈ పద్యాలు చెప్పుకుంటూ వస్తున్నాను ఈ దినం నా ప్రశ్నకు సమాధానం చెపుతూ రెండు ప్రాంతాలలో ఏదో కొంచెం చేస్తాము అని మంత్రిగారు చెప్పినారు. రాయలసీమలో ఒక zone పెట్టారు ప్రతి జిల్లాలో మెరక ప్రాంతాలకు ఒక zone పెట్టాలి పాలకొల్లు భీమవరం తాలూకాలతో చింతలపూడి, పోలవరం, తాలూకాలను compare చేసినట్లయితే యిక్కడ కూడ ఒక zone పెట్టవలసిన అవసరం ఉంటుంది చిన్న స్కీములు వరదనిరోధకము క్రింద వస్తున్నవి. నాగార్జునసాగర్ left bank canal waters తీసుకు వచ్చినప్పటికి చింతలపూడి తాలూకాలో 59 వేల ఎకరాలకు మాత్రమే ప్రవహిస్తుందని, అది యింకా 10 సంవత్సరాలు పడుతుందేమోనని సందేహాస్పదంగా యిటీవల మంత్రిగారు చెప్పినారు అందుచేత ఆ ఎడమ కాలువ ప్రయోజనం కూడ ఎక్కువగా ఉండడానికి అవకాశము లేదు. అందుచేత [illegible] ఎల్లికాలవ ప్రాజెక్టులు తక్కువ ఖర్చుతో అవుతాయని, [illegible] మనవిచేస్తున్నాను. మెట్ట ప్రాంతాలలో ఉండే

చెరువులను పరిషత్‌లకు యిస్తామని చెపుతున్నారు ఒక్క విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి మీ ద్వారా తీసుకువస్తున్నాను రివెన్యూ డిపార్టుమెంటు చేతులలో ఉన్నంతకాలం కేవలం పాటకంగా తమకు కావలసిన వారికి వర్షము కురిసే ముందు పారెడు మట్టి తీసివేసి బిల్లులు గోల్‌మాల్ చేసి వ్యవహారాలన్నీ జరుపు కొంటూ పోయినారు అట్లా కాకుండా సకాలములో సరిగా త్రవ్వి సరైన లెక్కలు వేసి payment చేయాలి రేపు వర్షం వస్తుందనగా రెండు పాలులు తీసివేయడం, అక్కడనుంచి వర్షం కురవడం, లోపలికి వెళ్ళి పుల్ల గుచ్చమన డము, వాడు పుల్ల యిటు బెట్టబోయి అటుపెట్టి 7 గజాలు చూపిస్తాడు గుచ్చేవాడు. గుచ్చేవాడకి వాటా ఎంతో, contractor కు వాటా ఎంతో, యిచ్చినవాడికి వాటా ఎంతో నాకు తెలియదు ఆ విధానం చాల అన్యాయం మెరక ప్రాంతాలలో చెరువులు త్రవ్వడంలోకూడ ఈ విధానంలోనే దిగిన ట్లైతే Anti-corruption department వారు ఊరుకోరు అనుకొంటాను Anti-corruption heads చాల తీక్షణంగా చూస్తున్నారు అందుచేత సత్వరంగా ఈ విధానములో మార్పు చేయించవలసిందని నేను కోరుతున్నాను ఇంకొక సారి జిల్లేరు కొల్లేరు గురించి మనవిచేస్తున్నాను వాటియందు వారు మనస్సు లగ్నంచేసి మెరక ప్రాంతాలలో ఉండే రైతాంగానికి విముక్తి కలిగించాలని కోరుతూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను

*శ్రీ బి ఆదినారాయణ (భోగాపురం) అధ్యక్షా, Irrigation Demandsను బలపరుస్తూ నేను కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను మనది వ్యవసాయక దేశం విశాఖజిల్లాలో కాలవలు, ఏరులు, గడ్డలు మొదలైనవి చాల ఉన్నాయి వాటి విషయంలో ప్రభుత్వం చాల శ్రద్ధతీసుకుని చేయవలసిన అవసరం ఎంతైన ఉన్నదని నేను మళ్ళీ మళ్ళీ వినయపూర్వకంగా ప్రార్థిస్తున్నాను ఇంతవరకు చాల చిన్నచూపు చూసినది ఈ ప్రభుత్వం అని చెప్పడానికి ఏమి సందేహం లేదు. నా నియోజకవర్గంలో ఉన్న పతివాడగడ్డకు Engineer గారిని తీసుకువెళ్ళి చూపించి ఆ గడ్డల విషయంలో తప్పనిసరిగా చూడవలసిందని చెప్పి నేటికి సంవత్సరం అయింది ఇంతవరకు దానివిషయంలో ఏ విధమైన శ్రద్ధతీసుకున్నట్లు కన్పించడం లేదు పతివాడగడ్డను తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను 1958 వ సంవత్సరంలో నడిపల్లి lift irrigation scheme అని ఒకటి ఉండేది. అది flood లో పోయింది. రైతాంగం తమయొక్క భూముల నన్నింటినీ Co-operative Society లో తాకట్టు పెట్టడం జరిగింది దురదృష్ట వశాత్తు వాళ్ళ భూములకు నీరు supply చేయకుండానే lift irrigation పోయింది ఒక స్తంభం గాని, యిల్లు గాని, నూయి గాని ఏవీ కూడ నామ

రూపాలు లేకుండా పూర్తిగా నదిలో smash అయిపోయినాయి. ఆ విషయాలు రైతాంగం ప్రభుత్వానికి ఎన్నిసార్లో తెలియజేసుకున్నారు. ఈ విధముగా జరిగింది. మా భూములన్నీ co-operative society క్రింద ఉండిపోయినాయి మాకు ఏవిధమైన సౌకర్యాలు లేవు మా భూములు పోతాయేమోనని భయంగా ఉన్నది అని వాళ్ళు ప్రభుత్వానికి అనేక విధాలుగా విన్నవించుకున్నారు విన్నవించుకుంటున్నారు ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ఏ విధమైన శ్రద్ధ యింతవరకు తీసుకోలేదు. రైతాంగానికి చాల నష్టం కలుగుతున్నది. ఈ విషయమై ప్రత్యేకముగా శ్రద్ధతీసుకోవాలని కోరుతున్నాను

అదేవిషయంలో నడిపల్లి-కనిమెల్ల కాలవ ఉన్నది. ఎస్టేటు కాలంలో అది పాత కాలవగా ఉండేది పది పదిహేను గ్రామాలకు పారి వందలాది ఎకరాలకు నీరు అందించే కాలవ పాడైపోయింది. ఈ విషయంలో శ్రద్ధ చూపించాలని map తో సహా ప్రభుత్వానికి పంపారు కాని దానియందు శ్రద్ధ తీసుకొనుటలేదు. రైతాంగం కష్టాలు పడుతున్నారు ఆ కాలవ వేస్టుపడి పూడిపోయింది. అక్కడ మెట్టపంట వేసుకోవాలా, పల్లపు పంట వేసుకోవాలా అని రైతులు బాధపడుతున్నారు పల్లపు భూములకు ఉన్న రేటే వసూలు చేస్తున్నారు. కాని నీరు సప్లయి కావటంలేదు. దీని విషయమై ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను డెంకాడ ఏటికట్ట 1958 సంవత్సరంలో వరదలో పోయింది. ఈ రోజువరకు తిరిగి ఏవిధమైన కట్ట వేయలేదు. ఈ రెండు సంవత్సరాలు రైతాంగానికి ఒక చుక్క నీరు వెళ్ళలేదు. అక్కడ ఇసుక కట్ట వేయుటకు కొన్నివేలు శాంక్షన్ చేయటం, ఆ యిసుకతో వేసినది వర్షము రాగానే పూర్తిగా పోవటం, యీ లోగా కొత్తగా కాలవకు నీరు వెళితే, నీరు పారిందని ఇంజనీర్సు వ్రాయటం జరుగుతోంది ఒక్కమడిలోకి గాని, చెరువులోకి గాని నీరు వెళ్ళలేదని చెబుతున్నారు ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధతీసుకొని రైతులకు ఆ కాలవ ఎక్కువ ఉపయోగపడేటట్లు చేయాలి

విజయనగరం తాలూకాలో ఆనందపురం గ్రామం ఉన్నది. అక్కడ ఒక పాత కాలవ ఉన్నది. దానివిషయమై ఆ రైతాంగం ఎన్నిసార్లో మహజర్లు, పిటిషన్లు పెట్టుకొన్నారు, చెప్పారు. కాని ఇంతవరకు ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేదు. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. చంపావతి స్కీముకూడ తీసుకోవాలి. అక్కడ కాలవలు, చెరువులు మరమ్మత్తు లేకుండ ఉన్నవి. కొండలనుంచి వచ్చిన వాగులు సముద్రములోకి పోతున్నవి దాని విషయంలో కూడ ప్రభుత్వం ప్రత్యేకశ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

చెరువులకు మరమ్మతులు లేకుండ ఉన్నవి రైతులకు అన్యాయం జరుగుతోంది ఆ పనులు రైతాంగం చేసుకొంటామంటే, ఉద్యోగస్థులు, కంట్రాక్టర్సు లాలోచిపడి, రైతాంగానికి యివ్వకుండా చేస్తున్నారు రైతులు మరమ్మతులు చేసుకొనుటకు సిద్ధముగా ఉన్నారు కాని వారికి ఇవ్వటంలేదు వారికి ప్రతి పనిలో 10% కావాలనే పద్ధతిలో అక్కడ వ్యవహారిస్తున్నారు

*శ్రీ యస్ రాములు (బ్రాహ్మణచర్ల) అధ్యక్షా, మనకు రెండు ప్రణాళికలు పూర్తి అయినవి శ్రీకాకుళం జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు వంశధార ప్రాజెక్టు నిర్మాణం జరగలేదు నూరేండ్లనాడు కాటన్ మహాశయుడు పరిశోధనలు జరిపాడు దానిని తలపెట్టే నాధుడు లేడు. ప్రభుత్వం మొన్ననే నేరేడువద్ద అనకట్టకు ప్రారంభోత్సవం చేశారుకదా, వంశధార ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి అవకాశాలు ఉన్నవని, పని ప్రారంభమైనదని నరసింహాప్పారావుగారు చెప్పారు నిజమే, వంశధార ప్రాజెక్టుకు ఒక భాగంగా ఉన్న నేరేడు అనకట్టకు ప్రారంభోత్సవం చేశారు. దానికి ఒకకోటి రూపాయలకంటె ఎక్కువ ఖర్చుకాదు ఒకకోటి రూపాయలలో వంశధార నిర్మాణం ఎలా సాగుతుంది? ఈ ప్రాజెక్టుకు మూడవ ప్రణాళికలో మూడుకోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు దానికి స్థల నిర్ణయం చేయటానికి యింతకాలము వరకు ఒరిస్సా ప్రభుత్వం ఆటంకాలు పెట్టిందని అన్నారు కాని గొట్టవద్ద అనకట్ట కట్టుటకు యిప్పుడు ఒరిస్సా ప్రభుత్వం కొంతవరకు అంగీకారము తెలిపినదని అన్నారు అటువంటప్పుడు వంశధార ప్రాజెక్టుకు కావలసిన 14 కోట్లు మూడవ ప్రణాళికలో కేటాయించియుంటే, ప్రభుత్వం యొక్క సదుద్దేశం తెలిసియుండేది కాని మూడవ ప్రణాళికలో మూడు కోట్లు మాత్రమే కేటాయించారు దానితో వంశధార ప్రాజెక్టు నిర్మాణం ఎలా సాగుతుంది ? శ్రీకాకుళం జిల్లాను ప్రభుత్వం చిన్నచూపు చూస్తోందని, నిర్లక్ష్యం చేస్తోందని చెబితే అతిశయోక్తి కాదు ప్రభుత్వం ఏమి చేసినా, ఏమీ చేయుటలేదనే ప్రతిపక్షంవారు చెబుతుంటారని మిత్రుడు నరసింహాప్పారావు చెప్పారు పనసమందవాడ ప్రాజెక్టు మూడవ ప్రణాళికలో చేర్చబడింది కాబట్టి జిల్లాలో అన్ని కార్యక్రమాలు పూర్తిగా సాగిపోతున్నాయని అతనికి కనపడుతోంది మంత్రులు ఏ ప్రాంతానికి వెళ్ళినా ప్రజలు ఫలాని కార్యక్రమాలు సాగుటలేదని, త్వరగా చేయించాలని మహజర్లు, దరఖాస్తులు యిస్తున్నారు అదంతా ప్రతిపక్షం చేయిస్తోందని ప్రభుత్వం భావిస్తోందా ? ఈ వంశధార ప్రాజెక్టు ప్రభుత్వం నిర్మించాలనే సదుద్దేశం ఉంటే మూడవ ప్రణాళికలో పూర్తిగా 14½ కోట్లు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను.

వ్యవసాయ డిమాండు చర్చలో మా నియోజక వర్గానికి సంబంధించిన నందివాడ ప్రాంతంలో package scheme ఏర్పాటుచేసి, చాల దిగ్విజయంగా సాగిందని తెలియజేశారు కాని కావలసిన నీరు సప్లయి చేయటానికి పద్మనాభ సాగర్ రిజర్వాయిర్, సందమ్మగడ్డ కాలవలు ఉన్నాయి మరమ్మతులు చేసి పద్మనాభ సాగర్ రిజర్వాయర్ కట్టితే, Package Scheme నందిగామలోనే కాకుండ, చుట్టుప్రక్కల ప్రదేశాలలో అమలుజరిపి రెండుపంటలు పండించుటకు అవకాశం ఉంటుంది తప్పక ఆ రిజర్వాయర్ స్కీము తీసుకొని నిర్మాణం చేయాలి. ప్రభుత్వంవారు package scheme యందు శ్రద్ధచూపిస్తున్నారు దానిని అమలుపరచటానికి పద్మనాభసాగర్ రిజర్వాయిర్, సందమ్మగడ్డ కాలవ బాగుచేయించాలి

లెక్కలి తాలూకా రేగులపాడుగడ్డకు ఎస్టిమేట్సు 10 సంవత్సరాల క్రితం తయారుచేశారు 1,50 వేలకు ఎస్టిమేటు చేశారు. కాని శాంక్షన్ లేదు. ఇప్పుడు రెవిన్యూ వివరాలకోసం S E Office కు పంపారని తెలుస్తోంది. Estimates తయారుచేయుటలో మొట్టమొదటనుంచి preliminary investigation stage లోనే revenue particulars call for చేస్తే detailed scheme తయారయి శాంక్షన్ స్టేజికి వచ్చేటప్పటికి reveuue particulars రావటానికి అవకాశం ఉంటుంది Investigation పూర్తి అయిన తరువాత revenue particulars కావాలంటే చాల కాలయాపన జరుగుతోంది.

నా నియోజకవర్గంలో దేశపట్టి 12 మైళ్ళ ఏరియాలో ప్రవహిస్తోంది 15 వేల ఎకరాలకు నీరు సప్లయిచేస్తోంది కాని వరదలు వచ్చినప్పుడు నష్టంగా ఉన్నది. Head Works Scheme ఒకటి చీఫ్ ఇంజనీర్‌గారు పరిశీలనచేసి 65 వేలకు ఎస్టిమేటు తయారుచేశారు. కాని ఆ ఎస్టిమేటు ఎక్కడ ఉన్నదో కనబడుట లేదు. అది ఎక్కడ ఏ స్టేజిలో ఉన్నదో తెలుసుకొని వెంటనే శాంక్షన్ చేయించి ప్రజలకు నీరు సప్లయి చేయించాలని కోరుతున్నాను.

*శ్రీ యు రంగబాబు (ఇచ్ఛాపురం) అధ్యక్షా, మద్రాసు పి డబ్ల్యు. డి మంత్రిగారికి కృష్ణా, గోదావరినదీజలాలను దక్షిణదేశానికి తరలించుకుపోవాలనే ఆశ ఉన్నది కృష్ణా, గోదావరి జలాలను దక్షిణదేశానికి తరలించే విషయాన్ని జోనల్ కౌన్సిల్‌కు రిఫర్ చేస్తామని వారు అన్నట్లు పత్రికలలో వార్త వచ్చింది. ఇరిగేషన్‌లో, పవర్‌లో ఖర్చుపెట్టవలసింది తమ దేశంలో ఏమీలేదని మద్రాసు ఫైనాన్సు మినిస్టర్‌గారు బడ్జెట్ ప్రజంట్‌చేస్తూ చెప్పారు. అయితే, మన రాష్ట్రములో నిర్మించవలసిన ప్రాజెక్టులు అనేకం ఉన్నవి. నాగార్జునసాగర్, శ్రీశైలం హైడ్రో ఎలక్ట్రిసిటీ ప్రాజెక్టులను నిర్మించటానికి మన ప్రక్క-

రాష్ట్రాలవారు అబ్జక్ట్ చేస్తున్నారు మన నదీజలాల పంపకం విషయంలో పేచీలు పెడుతున్నారు మన రాష్ట్రప్రభుత్వం మొదటినుండి ఆ విషయంలో చాలా శ్రద్ధగా ఉండి, బలమైన వాదనలు చేయటం జరుగుతున్నది ఈ విషయంలో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చాలా గట్టిగా నిలబడి ఉన్నది గోదావరినీరు కృష్ణలోకి తరలించి, కృష్ణక్రింద సాగవుతున్నభూమిని గోదావరినీళ్లతో సాగు చేసి, కృష్ణనీటిని దక్షిణాదికి తీసుకువెళ్లటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు సోమశిల డామ్‌క్రింద మనకు ఆయకట్టు చాలా తక్కువగా ఉన్నది అక్కడకు కృష్ణనీరు తీసుకుపోయి ఇంకా ఎనిమిదిలక్షల ఎకరాలు అదనంగా ఆయకట్టులోకి తీసుకు రావలసిన అవసరం ఉన్నది కాబట్టి జోనల్ కౌన్సిల్‌లో మద్రాసువారు మననీటిని దక్షిణాదికి తీసుకుపోయే ప్రయత్నాన్ని మన ప్రభుత్వం గట్టిగా ఎదుర్కోవలసి ఉన్నది దక్షిణాదికి కృష్ణనీరు తరలించుకుపోవాలనే ఆశ మద్రాసువారికి ఎప్పటినుండో ఉన్నది వారి ఆశను నిరాశచేయవలసి ఉన్నది. 1951 అగ్రిమెంట్ సమస్య వచ్చింది మన ప్రభుత్వంకాని, మద్రాసు ప్రభుత్వం గాని, బొంబాయి ప్రభుత్వంగాని సెంట్రల్ పి డబ్ల్యు డి యాక్టును వయలేట్ చేసి, వర్క్సు ప్రారంభించినపుడే డిస్‌ప్యూట్ అవుతుందిగాని, ఇప్పుడు డిస్‌ప్యూట్ ఏర్పడలేదు ఇప్పుడు వారు వేలిడిటీ ఆఫ్ ఎగ్రిమెంట్ క్వశ్చన్ చేస్తున్నారు దానికి ఆ యాక్టు వర్తించదు అని చెప్పాలి ఖోస్లా కమీషన్ రిపోర్టుకు వ్యతిరేకంలేకుండా, 1951 ఎగ్రిమెంట్‌లో ఏమైనా చిన్నచిన్న ఎడ్జస్ట్‌మెంట్స్‌కు మేము అంగీకరిస్తామని మన మంత్రిగారు—సత్యానారాయణరాజుగారు చెప్పారు మనం ఎడ్జస్ట్‌మెంట్స్ మాత్రమే చేసుకోవాలిగాని, 1951 అగ్రిమెంట్ పూర్తి మార్పులకు మనం ఏమాత్రం ఒప్పుకోకూడదు ఒక టెక్నికల్ కమిటీని వేసి నిర్ణయం చేయబోతున్నట్లు, వార్త వచ్చింది దానిని మన ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తే అది 1951 అగ్రిమెంట్‌కు ప్రిజుడిస్ అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను అసలు ఆర్బిట్రేషన్ పార్టీలు ముగ్గురు అంగీకరిస్తేనే ఉంటుంది ఏ పార్టీగాని అంగీకరించకపోతే, ఆర్బిట్రేషన్ క్వశ్చన్ రాదు సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ సెంట్రల్ యాక్టు ననుసరించి ఒక ట్రిబ్యునల్‌కు యీ సమస్య రెఫర్ చేసినా, అందుకు మన ప్రభుత్వం అంగీకరించకూడదని నా మనవి మనకు ఇరిగేషన్ ఎంత అవసరమో, పవర్ కూడ అంతే అవసరం మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం కోయినా ప్రాజెక్టుక్రింద హెచ్చునీరు అరేబియా సముద్రములోకి పారపోయటం జరుగుతున్నది కమాండబుల్ ఏరియాబట్టిగాక జనాభా ప్రకారం వాటర్ కావాలని మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం పట్టుబడుతున్నది. జనాభా నిష్పత్తి పనికిరాదని, పారుతున్న నీటిక్రింద ఎంతభూమి సాగవుతుందో, దానిప్రకారం వాటర్ ఇవ్వాలని మన మంత్రిగారు చేస్తున్న వాదన చాలాబాగుంది. ఇప్పుడు మనం గోదా

వరిలో 17 పర్సెంట్ వాటర్ మాత్రమే వినియోగించుకొంటున్నాము ఇచ్చం పల్లి ప్రాజెక్టు కడితే, 80 పర్సెంట్ వాటర్ వినియోగించుకొన్నట్లు అవుతుంది కృష్ణనీటిలో నూటికి 11 వంతుల నీటినిమాత్రమే ఉపయోగించుకొంటున్నాం. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు పూర్తయితే, 80 పర్సెంట్ నీరు వినియోగించు కొన్నట్లు అవుతుంది మనం ఇంకా పులిచింతల ప్రాజెక్టు నిర్మించవలసి ఉన్నది మన రెవిన్యూ ఖాతాలో నాలుగున్నర కోట్లు నాగార్జునసాగర్‌కు కేటాయించి నట్లు చూపించాము భారతదేశములోని హిరాకుడ్, భాక్రా-నంగల్, దామోదరవాలి ప్రాజెక్ట్సు—ఇవి సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ స్పాన్సర్ చేసిన స్కీమ్సు ఆదేవిధంగా నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టును కూడ సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ స్పాన్సర్డ్ స్కీమ్సుక్రింద తీసుకొని నిర్మించాలని నా మనవి. నా నియోజకవర్గములో బహుదానది ఉన్నది. 1938 లో యాకూబ్ హుసేన్‌గారు మద్రాసు పి. డబ్ల్యు డి. మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు దానిపై ప్రాజెక్టు కడతామన్నారు. కాని దానిపై ఇంతవరకు ప్రాజెక్టు నిర్మింపబడలేదు. 1958 వ సంవత్సరంలో ఆ నదికి రెండుదఫాలు వరదలువచ్చి గట్లు తెంచుకొని విపరీతంగా నీరు ప్రవహించింది అది ఒకచోట రెండుపాయలై డెల్టాఫారమ్ అయినది అది లెఫ్ట్ బేంక్‌ను తెగగొట్టటానికి తయారైనది. వరదగట్లు ఎత్తుచేయమన్నాము. సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీర్‌నుండి ఇంకా ఎస్టిమేట్స్ రాలేదు. కలెక్టర్ నుండి రిపోర్ట్సు రాలేదు. కలెక్టర్‌నుండి రిపోర్ట్సు రాకపోతే ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షన్ జరగదు. ఈవిషయంలో చాలా జాప్యం జరుగుతున్నది కేసీపూర్ లెఫ్ట్ బ్యాంక్‌కు న్యూ ఎలైన్‌మెంట్ అవసరం ఏమి ఉన్నదో తెలియదు. ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ బి. ఎల్లారెడ్డి (బుగ్గారం) : అధ్యక్షా, ఈ పద్దుమీద చాలామంది మాట్లాడారు. నదీజలాల వివాదంవిషయంలో, మనం 1951 ఒడంబడిక మార్పుకు అంగీకరించేదిలేదని దృఢంగా, గట్టిగా, చెప్పి, బలమైన వాదనలతో నిలబడిన మన ఇరిగేషన్ మంత్రిగారైన సత్యనారాయణరాజుగారిని అభినందిస్తున్నాను పోచంపాడుప్రాజెక్టు విషయంలో మంత్రిగారు ఎంతో కృషిచేస్తున్నా, ఈ నదీ జలాల వివాదంవల్ల, దానికి ఆటంకం ఏర్పడింది. ఈ సమస్య ఎప్పుడు తేలు తుందో తెలియదు. పోచంపాడు ప్రాజెక్టు ప్రారంభించటానికి యీ సమస్య తేలటం చాలా అవసరము. అందుచేత ప్రభుత్వం యీ సమస్యను తొందరగా తేల్చాలి తెలంగాణాయొక్క ఆర్థికాభివృద్ధికి యీ ప్రాజెక్టు చాలా అవసరం. తెలంగాణాకు పోచంపాడుప్రాజెక్టు జీవనాడి వంటిది. ఈ పోచంపాడు ప్రాజెక్టును ప్రారంభించి తృతీయప్రణాళికలో ముగించటానికి పూనుకోవలసిఉంటుంది.

కాబట్టి యీ నదీజలాల పంపిణీ సమస్యను ఎంత త్వరగా తేలిస్తే, అంత తొందరగా ఆ ప్రాజెక్టును ప్రారంభించడానికి అవకాశం ఉంటుంది అది తప్పకుండా మూడవ ప్రణాళికలో చేర్చబడుతుందని మంత్రిగారు హామీఇచ్చారు వారిచ్చిన హామీ సఫలము కావాలంటే, వాస్తవము కావాలంటే, యీ సమస్య తొందరగా తేల్చటము అవసరము తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీ తరఫున రాయబార వర్గం ఢిల్లీ వెళ్ళినపుడు కేంద్ర ఇరిగేషన్ మంత్రి తప్పనిసరిగా పోచంపాడు ప్రాజెక్టును తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చటానికి పూనుకొంటామని హామీఇచ్చారు నదీజలాల పంపిణీ సమస్యను త్వరగా తేలుస్తామన్నారు కాని, వారు ఇంతవరకు ఆ సమస్య తేల్చకపోవటం విచారకరమైన విషయము ఈ విషయంలో కాలయాపన జరగటానికి బొంబాయి, మైసూరు ప్రభుత్వాలు ప్రయత్నిస్తున్నవి కేంద్రప్రభుత్వం వారి ప్రయత్నాలను కొనసాగనివ్వకుండా వెంటనే యీ సమస్యను పరిష్కరించటానికి పూనుకోవాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను కేంద్ర ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు చేసిన వాగ్దానాన్ని తప్పనిసరిగా నిలుపుకోవాలని నేను మరొకసారి మనవిచేస్తున్నాను పోచంపాడు ప్రాజెక్టుకు కేటాయించిన డబ్బు చాలా తక్కువ 4 కోట్ల రూపాయలే దీనిలో కేటాయించడము జరిగింది Medium Project కు 16 కోట్లు అవసరం పెద్ద ప్రాజెక్టు అయితే మంజూరు ఇవ్వరనే అభిప్రాయంతో 16 కోట్లకు తగ్గించారు 16 కోట్లనుంచి 4 కోట్లకు తగ్గిస్తే, అది ఏవిధంగా చూసినప్పటికి సరిపోదు మూడవ ప్రణాళికలో ఏదో కొద్దిపని జరుగుతుంది డామ్ కట్టడం, కాలువలు త్రవ్వడం ఏ విధంగా జరుగుతుందో నాకేమీ అర్థం కావడంలేదు తప్పనిసరిగా 16 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేయడానికి పూనుకోవాలని, ప్రభుత్వము 16 కోట్లు దీనికి కేటాయించాలని మనవి చేస్తున్నాను ఐతే డబ్బు ఏది ? అని అన్నారు తెలంగాణా securities ఉన్నాయి తెలంగాణానుంచి వచ్చిన మిగులు కొంత ఉన్నది ఆ రెండు పద్దులలోనుంచి తీసుకొని అవసరమైనంత దీనికి ఖర్చుపెట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను తెలంగాణా రీజినల్ కమిటియొక్క report కూడ ఒకటి అందజేయడం జరిగింది మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక విషయంలో చర్చించి, ముఖ్యంగా Irrigation Projects ఇతర projects గురించికూడ చర్చించి, ఒక నివేదికను సమర్పించారు. ఆ నివేదికను సమర్పించారు. ఆ నివేదికలో స్పష్టంగా ఈ విషయాన్ని నొక్కి చెప్పడం జరిగింది పోచంపాడు ప్రాజెక్టుకు 16 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించకపోవడానికి విచారం తెలుపుతూ తప్పకుండా 16 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించాలని Medium Project అయినా 16 కోట్ల వరకు రూపొందించిన project అయినా మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలములో పూర్తి చేయాలని

దానిలో నొక్కి చెప్పడము జరిగింది దానికి కావలసిన డబ్బును తెలంగాణా securities నుంచి తీసుకోవచ్చునని దాదాపు 8 కోట్ల రూపాయల వరకు కూడ తీసుకోవచ్చునని ఆ report లో చెప్పడం జరిగింది ఆ విధంగా చేసినట్లయితే తప్పకుండా దానికి కావలసిన డబ్బును సమకూర్చవచ్చు కేటాయించినది కాకుండా ఇదంతా కలుపుకుంటే 15, 18 కోట్ల రూపాయలు అవుతుంది ఆ నివేదికలోనే యింకో విషయం కూడ చెప్పడం జరిగింది పెద్ద ప్రాజెక్టులు కట్టాలంటే దానికి అవసరమైన యంత్ర పరికరాలు యిప్పుడు ఉన్నవి సరిపోవడం లేదు చాల తక్కువ ఉన్నాయి ఇంకా ఎక్కువ యంత్ర పరికరాలు కావాలని department వారు చెప్తున్నారు ఆ యంత్రపరికరాలు లేకపోవడంవల్ల చాల పనులు కుంటుపడడం జరుగుతున్నది. Telangana securities నుంచి కోటి రూపాయలు తీసుకుని యంత్రపరికరాలు సమకూర్చాలని కూడ చెప్పడం జరిగింది దీనినుంచి 7, 8 కోట్ల రూపాయలు తీసుకుని అది, యిది కలిపి మొత్తం 16 కోట్ల రూపాయలు మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలోనే ఖర్చుచేసి పూర్తి చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను తప్పకుండా ప్రభుత్వం వారు ఆలోచించి కేటాయించడానికి పూనుకోవాలని కోరుతూ, దీనిని గురించి తప్పకుండా మంత్రిగారు తగు సమాధానం యివ్వాలని కోరుతూ నేను విరమిస్తున్నాను

The Deputy Speaker . Now the House is adjourned to 4 p. m

(*The House then adjourned to meet again at 4 p.m. the same day.*)

(*The House reassembled at Four of the Clock.*)

(*The Deputy Speaker in the Chair*)

డిప్యూటీ స్పీకర్ తిరిగి చర్చను ప్రారంభిద్దాము

*శ్రీ యం వెంకటరాజు (కొవ్వూరు) అధ్యక్షా, ఈరోజు మన పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖామంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును నేను బలపరుస్తున్నాను. అనేక సంవత్సరాలనుండి యీ శాఖవారు అనేక స్కీమ్సు తయారుచేస్తున్నారు. కాని అమలుజరుపడంలో మాత్రం చాలా ఆలస్యం జరుగుతున్నది. క్రిందివారు కష్టపడి స్కీమ్సు, ఎస్టిమేట్సు తయారుచేసి పంపడం, పైవారు పదో ఒక ప్రతిబంధకాన్ని తెలియజేసి తిరిగి పంపివెయ్యడం జరుగుతున్నది ఇందులో సంవత్సరాలు గడచిపోతున్నాయి. పనిమాత్రం జరగడం లేదు. కృష్ణాబారేజి స్కీము తయారైనది.

షట్టర్స్ తయారైనవి గుంటూరు జిల్లాలో దాదాపు లక్ష ఎకరాలు సాగు కావలసి వుంది కాని, మూడు సంవత్సరాలనుండి అది అమలుజరగలేదు ఈ విధమైన ఆలస్యాలు జరగకుండా చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై వుంది

తరువాత- సంవత్సరానికి ఒక యింజనీరు మారుతుండడములో ఆ స్కీము రూపముకూడ మారుతుంది తప్ప అది ఎప్పటికీ అమలుజరిపే అవకాశాలు కలగడం లేదు ఇటువంటివిగూర్చి నేను యిదివరకు రెండు మూడుసార్లు చెప్పాను ఆయా స్కీమ్సుకు సంబంధించి అక్కడ వుండే రైతులు contribution ఇవ్వడానికి తయారుగా వున్నారో, లేరో తెలుసుకోడానికిగాను ప్రత్యేకంగా ఒక అధికారిని నియమిస్తే బాగుంటుందనికూడా నేను యిదివరకు సూచించడం జరిగింది. ఇక్కడ ఉండే చీఫ్ సెక్రటరీగారిని డెవలప్‌మెంటు కమిషనర్‌గా వేశారు గ్రామాలకు తిరిగి ఈ విషయాన్ని తెలుసుకుందామనీ ఆలోచన ఆయనకు లేదు పంచవర్ష ప్రణాళికలు సక్రమంగా అమలుజరిగి జయప్రదం అగుటకుగాను ఒక ప్రత్యేకాధికారి ఆ కార్యక్రమాలు చూడడానికి అవసరం

గుంటూరు జిల్లాలో నందిపాడు హైలెవెల్ కెనాల్‌వుంది ఒక లక్ష ఎకరాలు మాగాణి అయినా, కాకపోయినా దానివలన 40, 50 గ్రామాలకు మంచినీటి వసతి కలగడానికి అవకాశముంది కృష్ణా బారేజి రాకముందు అక్కడ నీళ్లు చాల తక్కువగా వుండేవి కాని, ఆ స్కీము తీసుకురావడానికి అనేక ఆటంకాలు పెడుతున్నారు ప్రస్తుతం మంత్రిగా వున్నవారు వచ్చిన తరువాత శ్రీ ఎ సత్యనారాయణరాజుగారు కొంత ప్రయత్నంచేశారు కాని ఆ ప్రయత్నం ఫలించడానికి అవకాశంలేని ప్రయత్నంగా ఉంది ఎకరానికి 200 రూపాయలు రైతులుయిస్తే దీనిని వెంటనే take up చేస్తామని పదేపదే ప్రకటించారు. అది జరిగే వ్యవహారం కాదు ఇదివరకు ఎకరానికి 50 రూపాయిలు ఇవ్వమంటేనే ఎవరూ ముందుకు రాలేకపోయినారు అందువలన ఇది జరిగే వ్యవహారంకాదు.

*శ్రీ ఎ సత్యనారాయణరాజు అధ్యక్షా, ఈసందర్భంలో గౌరవసభ్యులకు ఒక విషయం తెలియజేయవలయుననుకుంటున్నాను మేము ఇస్తాం, మీరు చేయండని రైతులనుండి వత్తిడివస్తున్నది తప్పక చేయండని ఆ జిల్లాకు చెందిన శాసనసభ్యులందరూ మాకు చెప్పినారు గౌరవసభ్యులు వెంకటరామరాజుగారుకూడ ఈ విషయంలో చాల పూనుకోవడంవలన మేము దీనిని తీసుకున్నాము ఇప్పుడు ఆచరణ సాధ్యం కాదంటే ఎలా! రైతులనుండి

డబ్బువచ్చింది. శాసనసభ్యులు బాధ్యత తీసుకున్నారు గ్యారంటీస్ ప్రాయిస్తామన్నారు. కలెక్టర్సు డ్రాఫ్ట్సు తయారుచేయడానికి పంపించాము కలెక్టర్సు రైతులనుండి గ్యారంటీస్ తీసుకుని పంపడానికి తయారుగా వున్నారు ఈ విషయము వారి జ్ఞాపకంకొరకు తెలియజేస్తున్నాను

*శ్రీ య వెంకటరాజు : నాకు జ్ఞాపకంవుంది నేను ఆ కాంట్రోవర్సీలోనికి పోదలచుకోవడంలేదు. బుద్ధారం స్కీము విషయంలో మేము ప్రయత్నం చేశాము ఇక్కడకూడ రెవిన్యూబోర్డు సభ్యులువచ్చారు కలెక్టర్ ప్రయత్నం చేశారు. ఎకరానికి 25, 30 రూపాయలు కాకపోయినా, 10 రూపాయిల చొప్పున వసూలుచేయండి తరువాత- difference of interest 40 వేలో, 50 వేలో ఐతే 15, 20 రోజుల్లో ఆ డబ్బుకూడ కట్టేస్తాం, బ్యాంకువారుకూడ చాల యిస్తారు ఆ విధంగా loan తీసుకోండి, పని ప్రారంభించండి అన్నారు అలాగే నాగార్జునసాగర్ నీటికి సంబంధించి ఎకరానికి వందరూపాయలు ఇస్తామన్నారు ఆ విధంగా 300 ఎకరాలకు కావాలి. దానికి లోన్ బ్యాంకునుండి ఫ్లోట్ చేస్తే ఆ వడ్డీకూడా మేము తరువాత చెల్లిస్తాం అనడం జరిగింది అందువలన పనికూడా తొందరగా జరగడానికి వీలుంటుంది తరువాత, ఎకరానికి మీరుపెట్టే 400 రూపాయలు——సంవత్సరానికి వెయ్యిరూపాలు – 20 సంవత్సరాలలో బెటర్‌మెంటు టాక్సుద్వారా వసూలుచేసుకోండి అప్పుడు వారికి అభ్యంతరం వుండదు అందువలన 50, 60 గ్రామాలకు మంచినీటి సౌకర్యం కూడా కలుగుతుంది. ఆ విధంగా చేయవలసిందిగా కోరుతువ్నాను

*శ్రీ అద్దేపల్లి సత్యనారాయణమూర్తి (పాలకొల్లు) ఉపాధ్యక్షా, ఈ డిమాండును నేను సమర్థిస్తూ, రెండుమాటలు చెబుతున్నాను గోదావరిమీద ఇప్పూరుడాము నిర్మించినట్లయితే ఆంధ్రదేశానికి చాలా లాభిస్తుంది. విశాఖపట్టణంనుండి నాగపూరువరకు వేయిటన్నుల బోట్లను నడపడానికి వీలుంటుంది. దీనికి 30 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చు అవుతుంది. ప్రభుత్వం యీ విషయంలో ఏమీఆలోచించడంలేదు తప్పకుండా ఆలోచించి ప్రజలందరికీ సౌకర్యం కలుగజేయాలని నేను కోరుతున్నాను. రెండవవిషయం గోదావరి ప్రాంతంలో మూడు డెల్టాలు వున్నాయి. మూడు డెల్టాలలోను 25, 30 సంవత్సరాలనుంచి ప్రతి యేటాకూడ చాళవాల తగువు నడుస్తూనేవుంది ముచికుందనీరు రావడం వల్ల, నదిలో ఎక్కువనీరు రావడంవల్లను నీరు డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయడానికి అవకాశ మేర్పడుతున్నది. రైతులు యీ విషయంలో ముందుగా డిపార్టుమెంటును అప్రోచ్ అవడం, తరువాత అధికారదని గవర్నమెంటుదగ్గరకు రావడం తగాదాలు పెట్టడం——యీవిధంగా జరుగుతోంది. శాశ్వతంగా తగవులు లేకుండా

చేయాలనే ఉద్దేశంతో శ్రీ కె వి నరసింగరావుగారు ఒకపద్ధతి లోకలై జేషను స్కీము ఏర్పాటుచేసి గోదావరిలో నీరున్నంతవరకు ఎవైల్ చేద్దామనుకొని, కొంత ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటునుకూడ ఏర్పాటుచేశారు అది ఏవిధంగానూ జరుగలేదు ఇరిగేషనుమంత్రిగా శ్రీ అల్లూరి సత్యనారాయణ రాజుగారు వచ్చినతరువాత ఆ బాధ్యతను నెత్తినవేసుకొని యీ తగాదాలు పరిష్కారం చేయడానికి పూనుకున్నారు ఇక్కడే భేదాభిప్రాయం ఉన్నది నేనుకూడ అనేకవందల మంది రైతులను తీసుకొని యీ మంత్రిగారిదగ్గరకు డెప్యుటేషను వెళ్ళాను ఎన్నిసార్లు వెళ్ళినా, ప్రిన్సిపులుమీద అయితే చేస్తానుతప్ప ఇండివిడ్యుయల్ కేసులలో కలగజేసుకోడానికి అవకాశంలేదని చెప్పారు ఆ విధంగానే పాలసీప్రకారం చేయమని డిపార్టుమెంటుకు అప్పచెప్పారు మనకు ఇరిగేషనుకు సంబంధించి ఆంధ్రభీష్ములైన ఛీఫ్ ఇంజనీరుగారు శ్రీ ఎల్ వెంకటకృష్ణయ్యరుగారు (మేధావులైనటునంటి) యం టి రాజుగారు వున్నారు, వారు ఆలోచించి ఒక ఫక్కీలో వెళ్ళారు పాలకొల్లు-పామర్రురోడ్డుకు దక్షిణంగావున్న గ్రామాలకు నీరు సప్లయి చేయాలనే అభిప్రాయంలో ఒకస్కీము తయారుచేశారు దీనిని గురించే రైతులనుంచి తగాదా వచ్చింది మొదటిలో కాంటూరు లెవెల్సు ఏర్పాటుచేసి, 25 సంవత్సరాలనుంచీ దాళవా యిస్తున్న భూములకు తీసేవేయాలనే అభిప్రాయం వచ్చింది దీనితో రైతులతో చాల అలజడివచ్చింది పూర్వంనుంచీ రెండవపంటకు నీటిని పొందుతూ, అనుభవిస్తున్న రైతులకు నీరివ్వనంటే చాల కష్టంకలిగింది చాలభూములు రెండవపంటకు నీరుయిస్తేనే పండుతాయి లేకపోతే అసలుపండవు పభుత్వం ఒకపద్ధతిలో వెళ్ళినట్లయితే దావాలుపడి ప్రజలకు డబ్బునష్టం వుండదు ఇటు ప్రభుత్వానికి నష్టంవుండదు ఒక ప్రిన్సిపల్‌మీద వెళ్ళి, ఒక ఫక్కీలో చేసినవారిని ఈవేళ మనం ఆక్షేపించడం న్యాయంకాదని మనవి చేస్తున్నాను అట్లా చేసినందుకు మనం అల్లూరి సత్యనారాయణరాజుగారిని ప్రశంసించాలి వారు చాల న్యాయం చేశారు. ఒక లిమిట్ ఏర్పాటు చేశారు ఎప్పుడూకూడ నీరు పైన కావాలని తగాదా పెట్టుతున్నారు నీరు క్రిందినుంచి పైకి వచ్చారు కాని పైనుంచి క్రిందకు వెళ్ళలేదు. క్రిందినుంచి పైకి వెళ్ళడంలో నీరున్నంతవరకు యివ్వడంచేతనే మా జిల్లాలో నర్సాపురం తాలూకా, భీమవరం తాలూకా మున్నగునవి చాల లాభంపొందాయి ఇటువంటి పరిస్థితులలో అన్యాయం, జరిగిందనడానికి ఎటువంటి అవకాశంకూడ లేదు చాలమందికి యీ సంగతి తెలియదు దాళవాయి అనుభవిస్తూ, పాటు పడేవారికి మాత్రమే యీ సంగతులన్నీ తెలుసు 25, 30 సంవత్సరాలనుంచి దాళవాకు నీరు అనుభవిస్తున్నవారికి యీనాడు యివ్వకపోతే వారి కుటుంబాలు ఏమైపోతాయి ? సెకండ్ క్రాపు యిస్తేనే ఫస్టుక్రాప్ ఫండే భూములు

కొన్ని వున్నాయి లేకపోతే ఫస్టుక్రాప్ సెకండుక్రాపుకూడ లేకుండా పోతుంది ఇండియానుంచి పాకిస్తానువారు పంచుకొని పోయినట్లుగా మనం ఆ ప్రజలను యింకొకచోటికి పంపుతామా? మంత్రిగారుచేసిన సిద్ధాంతం చాలా బాగుంది ఈ డిమాండును నేను బలపరుస్తూ, సత్యనారాయణరాజుగారికి అభి నందిస్తూ నేను ఇంతటితో సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

*శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) అధ్యక్షా, మీకు ధన్య వాదాలు. ఇరిగేషను సమస్య చాల ప్రధాన సమస్యగా వున్నది ఎప్పటికప్పుడు పెద్దపెద్ద ప్రాజెక్టులనే తెక్కు వేసుకుంటూ వుంటే వర్కింగులో యిబ్బంది వస్తున్నది. కేంద్రప్రభుత్వం చాల తక్కువ డబ్బు యిస్తున్నది. దీనిని ఎక్కువ చేయించాలని కోరుతున్నాను. రెండు మూడు ప్రాజెక్టులు మనమే స్వయంగా నిర్మించుకోవచ్చుననుకున్నాము. అవి పెదనందిపాడు, కావలి – కనుపూరు కెనాలు, గోదావరిమీద షట్టరులు ఋణాలు కావాలని ప్రజలను అడిగాము మద్రాసు ప్రభుత్వం మానుముత్కూరు ప్రాజెక్టు ప్రారంభించినపుడు, ప్రజల దగ్గర డబ్బు లేకపోతే కూడ, ప్రజలనుంచి కొన్ని పద్ధతులద్వారా రెండుకోట్ల వరకూ వసూలు చేయగలిగింది. ఆ పద్ధతి ఏమంటే—వారికి వున్న పొలాలను ల్యాండు మార్టుగేజి బ్యాంకులో తాకట్టుపెట్టి, డబ్బు తీసుకొని, ఆ డబ్బును ప్రభుత్వానికి యిచ్చారు. పొలం హామీమీద బ్యాంకు డబ్బు యిచ్చింది. రైతులు తమ చేతిలో డబ్బు లేకపోయినా బ్యాంకులనుంచి తెచ్చి యిచ్చారు. దానితో ప్రభుత్వానికి కావలసిన డబ్బు వచ్చింది ఆ పద్ధతిని మనంకూడ అవలంబించి నట్లయితే మన డెవలప్‌మెంటులో కొంతభాగం వస్తుంది. పొలానికి విలువ కూడ పెరుగుతుంది. రిజర్వుబ్యాంకు కూడ యిమ్మీడియేట్ డెవలప్‌మెంటు కొరకు అవసరము వున్నట్లయితే డబ్బు యిస్తానంటున్నది. ప్రభుత్వము దీనిని గురించి ఒక బిల్లు తేవాలని అనుకొంటున్నది ఈ డిఫికల్టీస్ ఉన్నాయి శ్రీ వెంకటరాజుగారు చెప్పిన మాటకూడ యదార్థమే. ప్రజలనుంచి వస్తుందని, వారు ఉత్సాహంగా వున్నారు, యిస్తారు అనుకున్నప్పటికీ తీరా డబ్బు యివ్వ బోయే సరికి చందావేయమంటే మీటింగుకు వచ్చిన మనుషులు జారిపోయి నట్లుగానే, అగుపడకుండా పోతున్నారు. అందువల్ల హామీ వుంటుంది కాబట్టి కేంద్రప్రభుత్వంతో సంబంధం లేకుండా రిజర్వుబ్యాంకు హామీతో డబ్బు యివ్వ డము బాగుంటుంది. యీ స్కీమును వర్క్ చేయిస్తే బాగుంటుందను కుంటున్నాను

వంశధారకు పునాది వేశారు. చాల సంతోషము, పునాదులు వేస్తూ పోతూవుంటే పునాదులు వేయడమే అవుతుందని కొందరనుకుంటున్నారు

కాదు, ఆంధ్రరాష్ట్రం అంత దీనస్థితిలో లేదు పునాదులు వేసిన ప్రాజెక్టులను నిర్వహిస్తాము వంశధార ప్రాజెక్టు విషయంలో ప్రాజెక్టు డబ్బు కంటె, వరద నివారణ నిధి ఎక్కువగా మనం అడగవలసియున్నది మూడుకోట్ల రూపాయలు తెచ్చుకుంటే వంశధార, మహాలింగం, ముఖలింగం మున్నగు రోజు పడిపోయే వాటిని సరిచేసుకోడానికి అవకాశం వుంటుంది డెవలప్ మెంటు ఫండు, మురుగు నివారణనిధి కలిసి తెచ్చుకోవచ్చు గోదావరి కృష్ణా నదీజలాల విషయము మొన్ననే మాట్లాడినాము కనుక యిప్పుడు మాట్లాడను ఈతగాదా పరిష్కారమయ్యేవరకు wait చేయకుండా పోచంపాడు ప్రాజెక్టు, గోదావరి కెనాల్సు ప్రారంభించవచ్చు ఇదివరకు చేసిన కమిట్ మెంట్సు ఉన్నాయి నాసిక్ లో ప్రాజెక్టు ప్రారంభించినప్పుడు మనం అభ్యంతరం చెప్పలేదు వారుకూడ మనకు అభ్యంతరం చెప్పడానికి వీలులేదు. దీనిని నిర్మాణంలోకి తీసుకోవాలని చెబుతున్నాను

నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి మనకు కేంద్ర ప్రభుత్వం యిస్తున్న డబ్బు చాలడంలేదు రెండవ ఫేజు ఎప్పుడో వస్తుందనుకుంటే చాల చిక్కు వస్తుంది 11 వేల క్యూసెక్స్ కాకుండా 21000 క్యూసెక్స్ అవుట్ లెట్ యిచ్చే రైట్ సైడ్ కెనాల్ తవ్వకపోతే, రెండవ టన్నెలు ప్రారంభించకపోతే జియొలాజికల్ గా, కనస్ట్రక్షనల్ గా చాలా డిఫికల్టీలు వస్తాయి దానిని వెంటనే ప్రారంభించాలని చెబుతున్నాను మన యింజనీర్లు ఉత్సాహంగా పని చేస్తున్నారు కొందరు సరిగా పనిచేయకపోతే, అవసరమైతే వారి చెవులు మెలేయాలి అది వేరు సంగతి

కాని, youth, క్రొత్త కుర్రవాళ్లు ఎంతోమంది వచ్చారు నా దేశానికి చేస్తున్నాను, నేను పోయినా నేను కట్టిన ప్రాజెక్టు ఉంటుంది అనే దృక్పథం ఉన్నవాళ్లు వస్తున్నారు వారికి ఒక్క హామీకూడా లేదు వారి సర్వీస్ ఏమి అవుతుందో వారికే తెలియడంలేదు Construction కు సంబంధించిన services ను regularise చేసి పర్మనెంట్ చేశామని అంటే, ఒక ప్రాజెక్టు అయిపోతే మరొక ప్రాజెక్టుకు పోవచ్చును కాని సర్వీస్ మాత్రం పర్మనెంటుగా ఉంటుందనే హామీ ఉంటుంది, కేడర్ ఉంటుంది, పనిచేయాలనే ఉత్సాహం కలుగుతుంది. క్రిందనుండే జనానికిచ్చే డబ్బు విషయంలో allowances కు చాలా చిక్కులు పెడుతున్నారు దీనిని త్వరగా పరిష్కారంచేస్తే సంతోషంగా ఉంటుంది తమరు ఇచ్చిన time కంటె ఎక్కువ తీసుకోకుండా ముగిస్తున్నాను

*శ్రీ పి వి సూర్యనారాయణరాజు (ఎలమంచిలి) అధ్యక్షా, తమద్వారా ఇరిగేషన్ మంత్రిగారికి మా జిల్లా గురించి సూచనలు చేయదలచుకున్నాను

1948–51 సంవత్సరములలో రామపాదసాగర్ ప్రాజెక్టును ఇన్వెస్టిగేట్ చేసినపుడు విశాఖపట్నం జిల్లాలోని ఐదు నదులకు lower reaches లో ప్రాజెక్టులు అంతకు పూర్వమే తయారై ఉన్నప్పటికి, రామపాదసాగర్ వస్తున్నది కాబట్టి ఆ అయిదు నదులకు lower reaches లో ప్రాజెక్టులు అవసరం లేదని వెనుకకు నెట్టారు ఈ రోజున మంత్రిగారి ఉపన్యాసం బట్టి చూస్తే పోచంపాడు వస్తుందని నిర్దుష్టంగా కనిపిస్తోంది పోచంపాడు వస్తోంది కాబట్టి రామపాదసాగర్ వస్తుందో, రాదో తెలియదు ఈ నదుల మీద ఇన్వెస్టిగేషన్ పూర్తి అయి సిద్ధంగా ఉన్న స్కీములను ముందుగా తీసుకుంటే బాగుంటుందని సలహా ఇస్తున్నాను మాకు తాండవనది మీద ఒక ప్రాజెక్టు ఇన్వెస్టిగేషన్ అయింది శాంక్షన్ కూడా అయింది కాని మాకు తెలిసిన భోగట్టా ఏమిటంటే– పవర్ కమిషన్ వారు ఆ స్థలం foundation వేయడానికి పనికిరాదని మీదకు పోయి కట్టండని సూచించినట్లు, అది ఆలోచనలో ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. మీదకు నాలుగు మైళ్లు పోతే చాలా విస్తీర్ణం ఉందని, అక్కడ కట్టుకోడానికి వీలుగాఉంటుందని స్కీము ఇన్వెస్టిగేషన్ అయినప్పుడే అదికూడా ఆలోచనలోనికి వచ్చిందని చెబుతున్నాను వరహానదిమీద ప్రాజెక్టు కట్టారు. ఎంత వరకు ఉపయోగపడుతుందో మంత్రిగారే ఆ త్రోవన పోయినపుడు చూచారు కూడ అక్టోబరు నెలలో చూస్తే శ్యామలాపురం ప్రాజెక్టు వద్ద నాలుగడుగులు నీరుకూడ ఉండదు. విశాఖపట్నంజిల్లా గురించి ఎప్పుడుచెప్పినా శ్యామలాపురం, గంభీరంగడ్డ ప్రాజెక్టులనే చెబుతారు. గంభీరంగడ్డ ప్రాజెక్టుక్రింద 180 ఎకరాలు సాగులోనికి వస్తాయి, 11 లక్షలు ఖర్చుపెట్టారు. శ్యామలాపురం ప్రాజెక్టు గురించి 5 లక్షలు ఖర్చుపెట్టారు. అక్టోబరు నెలలో నాలుగడుగుల నీరు అందులో ఉంటుంది. ఒకటవ ప్లాన్‌లో ఈ ప్రాజెక్టు లైనాయని చెబుతారు. శారదానది మీద అరుండేల్ ప్రాజెక్టు 80 సంవత్సరాలక్రితం ఇన్వెస్టిగేషన్ అయింది అవుతుందని చెబుతున్నారు కాని మాకు రావడంలేదు. గోస్తనీ నదిమీద గండికొండదగ్గర కడతాం అన్నారు ఈ వేళ తాడిపూడివద్ద రిజర్వాయరును తగ్గించి కట్టి నీరు విశాఖపట్నం తీసుకువెడతాము అంటున్నారు అదికూడా మూడవ ప్రణాళికలో water works క్రింద కన్పిస్తోంది గోస్తనీనదితో సంబంధం లేకుండా శారదానదిలో ఒక పంపింగ్ స్టేషను పెట్టి అక్కడనుంచి కాని గంభీరం గడ్డంలోనుంచికాని నీరు విశాఖపట్నం తీసుకువెళ్ళడానికి స్కీములున్నాయి విశ్వనాథంగారి timeలో ఏవో రాజకీయాలువచ్చి వెనక్కు నెట్టారు. అక్కడ నుయ్యిఉంది. విశాఖపట్నానికి సరిపోతుందని రిపోర్టులుకూడా ఉన్నాయి ఈరోజున రైతులకు పనికివచ్చే ప్రాజెక్టును నిర్మించి విశాఖపట్నానికి నీరు సప్లయిచేస్తామని అంటున్నారు. దానిని ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

చంపావతిమీద ఆంధ్రదగ్గర ప్రాజెక్టుకడితే గజపతినగరం, విజయనగరం—రెండు తాలూకాలకు ఉపయోగిస్తుంది ముఖ్యమంత్రి సంజీవయ్యగారుకూడా ఈమధ్య పోయి చూసివచ్చారు అక్కడ conference కూడా అయింది తప్పకుండా ఆలోచిస్తామని అన్నారు అయిదు నదులపై ఎక్కడా అనకట్టకట్టి నీరు సప్లయి చేసే పథకం బడ్జెటులో కన్పించకుండా ఉంది రైవాడ ప్రాజెక్టు గురించి కాన్ఫరెన్సులో ప్రజలందరు చెప్పారు తప్పకుండా ఆలోచిస్తామని అన్నారు ఇన్వెస్టిగేషన్ అయిందని ముఖ్యమైన ప్లాన్సు తయారైనాయని భోగట్టా తెలుస్తుంది కాని బడ్జెటులో కాని మూడవ ప్రణాళికలో కాని ఈ స్కీము ఎక్కడా include అయినట్లు కన్పించదు విశాఖపట్నం జిల్లాలో ఇదివరలో జమీందారీ ఏరియా ఉండేది ప్రతినది క్రింద ప్రభుత్వానికి జమీందారులకు, ఈనాందారులకు water distribution విషయంలో లావాదేవీలు వచ్చి ఒక మోస్తరుగా system కు వచ్చారు ఇప్పుడు అంతా గవర్నమెంటుదే అయిపోయింది పి డబ్ల్యు డిపార్టుమెంటువారు అనవసరంగా కలుగజేసుకుని old customs లెక్కలోనికి తీసుకోకుండా ఇష్టంవచ్చినట్లు water ను distribute చేస్తున్నారు ఈ రకంగా చాల అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయి. Old customs కు వ్యతిరేకంగా చేయము అని జమీందారీ abolition సమయంలో ప్రభుత్వం చెప్పింది డివిజన్ టాంకులలోను, షేర్ సిస్టమ్‌లోను పి. డబ్ల్యు డి వారు అనవసరంగా interfere కాకుండా చూడాలని కోరుతున్నాను మాకు రెండు national tanks ఉన్నాయి ఒకటి కొండకర్ల ఆవ Excess water పోవడానికి జమ్మిగడ్డి ఛానెల్ వేసుకుంటే అయిదారు వేల ఎకరాలు సాగు లోనికి వస్తుంది అనకాపల్లి తాలూకాలో ముంపుతగ్గిపోతుంది. ఎలమంచిలి తాలూకాలో ముంపువస్తుంది మంత్రిగారు ఇచ్చిన రిపోర్టునుచూస్తే డ్రయినేజ్ స్కీములనేవి కృష్ణా, గోదావరి జిల్లాలకే కనిపిస్తున్నాయి కాని ఇంకెక్కడా కన్పించడంలేదు 1958 వ సంవత్సరంలో వరదలు వచ్చినపుడు అనకాపల్లి ఎలమంచిలి తాలూకాలలో రిమిషన్ ఇచ్చారు 14 లక్షలు రిమిషన్ ఇచ్చారు. ఈ సంవత్సరం famine వల్ల 25 లక్షలు రిమిషన్ ఇచ్చారు. వరదలు వచ్చినా, కరువు వచ్చినా విశాఖపట్నం జిల్లాలో రిమిషన్ ఇవ్వవలసివస్తోంది. అక్కడ డ్రైనేజ్ స్కీములుకూడ అవసరమని చెబుతూ విరమిస్తున్నాను

*శ్రీ ఎ. బి నాగేశ్వరరావు (రాజమండ్రి) అధ్యక్షా, గోదావరి, కృష్ణా నదీజలాల విషయంలో మైసూరు, మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఎంత ఆందోళన చేసినప్పటికి మన ప్రభుత్వంమాత్రం ఇదివరలో వచ్చిన అంగీకారాన్ని ఏమీ మార్పు చేయడానికి వీలులేదని నిశ్చితాభిప్రాయానికి వచ్చినందుకు ప్రభు

త్వాన్ని, అల్లూరి సత్యనారాయణరాజుగారిని అభినందిస్తున్నాను పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులన్నీ ఇతర రాష్ట్రాలలో కేంద్రప్రభుత్వం క్రింద జరుపబడుతున్నాయి దామోదర్ వాలీ, భాక్రానంగల్ ప్రాజెక్టులు ఉదాహరణలు మన రాష్ట్ర దురదృష్టమేమో కాని నాగార్జునసాగర్, తుంగభద్రవంటి ప్రాజెక్టులున్నా రాష్ట్రప్రభుత్వ ఖర్చుక్రిందనే జరుపబడుతున్నాయి దానిని గురించి ఎవరిని శ్లాఘించాలో, ఎవరిని నిందించాలో తెలియకుండా ఉంది. పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టుల వల్ల ఎక్కువడబ్బు ఖర్చుచేయడంవల్ల ఫలితాలు రావడానికి చాలకాలం పడుతుంది ఇదివరకే ఆంధ్రరాష్ట్రం ఉన్నప్పుడే సన్యాసిరాజుగారు చెప్పినట్లుగా అనేక నదులమీద మేజర్, మీడియం, మైనర ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు ఇన్వెస్టిగేషన్ చేయబడ్డాయి ఒకప్రక్క ఆహారపదార్థాలు కావాలని చెబుతున్నాం. ప్రజాప్రభుత్వాలు వచ్చి 18 సంవత్సరాలైనది, ఈరోజుకు కూడ ఇతర దేశాలనుంచి ఆహార పదార్థాలు దిగుమతి చేసుకోవలసిన దురవస్థలో ఉన్నాము నిన్నగాక మొన్ననే ఇతర దేశాలనుంచి కేంద్రప్రభుత్వం 600 కోట్ల రూపాయిల ఆహార దినుసులను దిగుమతి చేసినది అందునిమిత్తం 100 కోట్ల రూపాయలు ship freight మొదలైన ఖర్చుల క్రింద అయింది ఈ డబ్బును మన దేశంలోనే ఖర్చుచేసి ఉన్నట్లయితే ఎన్ని వసతులు కలిగేవి, ఎంత ఆహారధాన్యాలు వచ్చేవో ఆలోచించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. కొన్ని సంవత్సరాల క్రిందట composite మద్రాసురాష్ట్రంలో రామపాదసాగర్ ఇన్వెస్టిగేషన్ చేయబడింది చాలడబ్బు వ్యయం అయింది ప్రాంతీయ కారణాలవల్లనో, రాజకీయ కారణాల వల్లనో తెలియదుకాని, రామపాదసాగర్ వెనుకకు త్రోయబడింది ఇపుడు ఇచ్చంపల్లికూడ కాకుండా, పోచంపాడు ప్రాజెక్టుకు నిశ్చితాభిప్రాయానికి వచ్చినట్లు కనబడుతోంది దానికికూడ తగినంత డబ్బు మూడవ ప్రణాళికలో చూపించినట్లు కనపడదు కృష్ణానదిపై బారాజ్ కట్టినట్లే, గోదావరి నదిపై ఇపుడు నిర్మిస్తున్నట్లు అలమూరు వద్ద కాకుండా రాజమండ్రి దగ్గరనే ఆనకట్ట క్రిందనే గోదావరిపై బ్రిడ్జిరోడ్డు కట్టినట్లయితే అనేక వేల ఎకరాలు సాగు కావడానికి సావకాశం ఉంది. దీనికి సుమారు 10 కోట్లు ఖర్చు అవుతుందని ఇంజనీర్లు చెబుతున్నారు. ఈ రోజున ధవళేశ్వరం వద్ద షట్టర్లు ఎత్తు పెంచాలని అంటున్నారు ఈ విషయమే కీర్తిశేషులైన కళా వెంకటరావుగారు ఇక్కడ చెప్పారు దానికి సుమారు రెండు కోట్లు రూపాయలు ఖర్చు అవుతుందని అంటున్నారు. దీనిని ప్రజలనుంచి అప్పుగా తీసుకోవాలని అన్నారు ఈ ఈ సందర్భంలో ఇదివరలో జరిగిన ఒక ప్రమాదం నాకు జ్ఞాపకం వస్తోంది. వెనుక కృష్ణానదిలో ఒక ఇంజనీరుగారు స్వర్గస్థులైనట్లు మనకు తెలుసు ఇపుడు గోదావరి ఆనకట్టపై షట్టర్లు ఎత్తు 8 అడుగులు పెంచినట్లయితే 100 సంవత్స

రాల క్రితం కట్టిన ఆనకట్ట కాబట్టి water force వల్ల అక్కడ ఏ పరిస్థితి వస్తుందో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను గోదావరిపై రోడ్డు బ్రిడ్జి కట్టడానికి సావకాశం ఉంటే ఆలోచించాలని కూడ కోరుతున్నాను

మీడియంసైజు ప్రాజెక్టు విషయంలో ఆహార పదార్థాలు త్వరగా రావడానికి సావకాశంఉంది కాబట్టి, ప్రస్తుతం ఆహారపదార్థాలు లేవంటున్నాం కాబట్టి మీడియంసైజు ప్రాజెక్టులకు ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెట్టి చూపించిన దానికంటె ఫలితాలు త్వరగా వచ్చేటట్లు చేసి అమలుపరచ వలసినదిగా ప్రార్థిస్తున్నాను తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో తాండవ మొదలగు వాటి గురించి సన్యాసిరాజుగారు చెప్పారు పంపానది అన్నవరందగ్గర ఉంది దానిని మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చూపించలేదు. చూపించిన వాటికి కూడా బడ్జెటులో చాల తక్కువ సొమ్ము చూపించడం కనిపిస్తున్నది ఇంకా ఎక్కువ కేటాయించి ఆ ప్రాజెక్టులను వీలయినంత త్వరలో అమలు పరచవల సినదిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క ఆధీనత్వము క్రింద మెరకప్రాంతాలలో ఇరిగేషన్ పర్పసెస్ కోసం జియోలాజికల్ సర్వే చేస్తున్నామని చెప్పారు పెద్దాపురం తాలూకాలోను, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా లోను చేస్తారని తెలుస్తోంది దానికోసం ట్యూబ్ వెల్సు త్రవ్వడం తటస్థించింది. కేంద్ర ప్రభుత్వపు రిపోర్టు ప్రభుత్వానికి వస్తుందని తెలుస్తోంది. ప్రభుత్వం ఆ రిపోర్టును చూచి కాలువలు తీసుకోడానికి సావకాశంలేని మెరకప్రాంతాలలో జియోలాజికల్ సర్వేవారు చేసే సూచనలను చేతనైనంతవరకు అమలు జర పాలి ఆహార పదార్థాలు త్వరలో రావడంకోసం ఏ ప్రాజెక్టులు అవసరమో ఆ ప్రాజెక్టులను వెంటనే చేయించవలసినదిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను

*శ్రీమతి పై సీతాకుమారి (బస్వాడ) . అధ్యక్షా, పి. డబ్ల్యు. డి. మంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన ఇరిగేషను డిమాండును బలపరుస్తున్నాను వారు అనేక సూచనలు చేశారు తమ ఉపన్యాసంలో చాల పెద్దప్రాజెక్టులకు, మైనరు ఇరి గేషన్ ప్రాజెక్టులకు ప్రాధాన్యత యిచ్చారు చాల సంతోషం ఇంకా మన తెలంగాణాలో ఎన్నో మైనరు ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులున్నాయి. వాటి విషయ ములో ఎక్కువశ్రద్ధ తీసుకోవలసినదని కోరుతున్నాను. నిజామాబాదుజిల్లాలో రామడుగు ప్రాజెక్టును మూడవ ప్రణాళికలో చేర్చారు. దానికి త్వరగా, [illegible] ప్రారంభించాలి నిజాంసాగరు పూడుగు తీయించడానికి పథకం [illegible] నుంచి తయారవుతున్నదనీ దానికి కొంత డబ్బు కేటాయించినట్లు [illegible] వారిచ్చిన నోట్ లో లేదుగాని మద్దుగువల్ల తెందుతున్నా [illegible]

దెబ్బతినే పరిస్థితి వస్తుంది. కనుక మరమ్మతు చేయించే పని త్వరగా చేయించాలి తెలంగాణాలో అనేక చోట్ల కుంటలను అశ్రద్ధ చేయడంవల్ల ఎన్నో వేలయకరాల పంటకు దెబ్బతగులుతుంది. మొత్తముమీద తెలంగాణాలో చాలా భాగాన్ని అశ్రద్ధ చేశారని చెప్పవలసి ఉంటుంది మంత్రిగారు స్వయముగా తిరిగి వాటిని అక్కడక్కడ చూశారు ప్రభుత్వము తగిన శ్రద్ధ తీసుకోక పోతే చిన్నచిన్నవి కలిసి ఎక్కువవంటకు అపకారము జరుగుతుంది ప్రభుత్వము ఆ జిల్లాలలో తిరిగి కష్టసుఖాలను విచారించి తమ శ్రద్ధను వాటిమీద పెట్టి చిన్న చిన్న కుంటలను బాగుచేయించవలసినదిగా కోరుతున్నాను చాలా కాలంక్రితం దేవనూరు ప్రాజెక్టుకు హైదరాబాదు నేటు ఇంజనీర్లు ఒక ప్లాను వేసినారు. దానిని నిర్లక్ష్యం చేసినారు, దానివల్ల నిజాంసాగరు నీరు బాగా వచ్చి దెబ్బతినకుండా ఉండే ప్లానుంది అశ్రద్ధచేయక నిష్పక్షపాత దృష్టితో తిరిగి విచారించి ఎంతవరకు ఆచరణయోగ్యమో దానినికూడ చూడవలసి ఉంది పోచంపాడు ప్రాజెక్టు గురించి శ్రద్ధవహించి త్వరగా తీసుకువస్తే తెలంగాణాలో వేలకొలది ఎకరాలభూమి సాగులోనికి వస్తుంది మన ప్రాజెక్టులను అమలు పరిస్తే ఆంధ్రదేశం అన్నపూర్ణ అయి భారతదేశం అంతటికీ అన్నదాత అయ్యే అవకాశముంది అందుకని ఏదో ఒక ప్రాంతాన్ని నెగ్లెక్టు చేయకుండా శ్రద్ధగా విచారించి తెలంగాణాలో ఉండే ఇరిగేషను స్కీములను అమలు పరచవలసినదని కోరుతూ డిమాండులను బలపరుస్తున్నాను

*శ్రీ బి. కేశవరెడ్డి (పరకాల) ఇరిగేషను మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయములు మనవి చేస్తున్నాను మన దేశంలో నూటికి 80 మంది వ్యవసాయ వృత్తిపైన ప్రధానంగా ఆధారపడి జీవించుచున్నారు. మన దేశం జనాభా దినదినం పెరుగుతున్నా ఆ నిష్పత్తి ప్రకారం ఆహారోత్పత్తి జరగడం లేదు అధికాహారోత్పత్తి కావాలంటే నీటి వసతులు ఎక్కువ కావలసి ఉన్నాయి మనదేశంలో కృష్ణా, గోదావరి, మంజీర నదులేకాక వందలాది చిన్నచిన్న నదులు ప్రవహిస్తున్నాయి పెద్దపెద్ద నదులపై ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం జరుగుతూ ఉన్నది అది హర్షించదగిన విషయమే చిన్ననదులు వందలకొలది ఉన్నాయి చిన్న తరగతి మధ్యతరగతి ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం విషయమై మన ప్రభుత్వం ఎక్కువశ్రద్ధ వహించడం లేదేమోనని నా అనుమానం. కాబట్టి మంత్రిగారిని కోరేది ఏమంటే వందలకొలది చిన్న చిన్న నదులపైన ప్రాజెక్టులు నిర్మాణంచేస్తే దేశంలో అధికాహారోత్పత్తి జరిగి దేశంలో ఉండే ఆహారకొరత తగ్గుతుంది. ఎక్కువ టైము లేదు కనుక నా నియోజకవర్గమైన పరకాలగురించి చెప్పదలచుకున్నాను. అక్కడ నాలుగైదు

నదులున్నాయి నలివాగు జీవనది దానిపైన ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేయవలెనని పదిసంవత్సరముల పూర్వం నిర్ణయం తీసుకోబడ్డది దానికొరకు డబ్బు కేటాయించబడ్డది ఏ సంవత్సరంకూడా పని ప్రారంభించబడలేదు ఈ సంవత్సరం పని ప్రారంభించబడ్డది అందుకు నేను ఇరిగేషను మినిష్టరుగారికి కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనాలు అర్పిస్తున్నాను ఇంకా కొన్ని చిన్నచిన్న నదు లున్నాయి ఆ నదులపై యిదివరకున్న ఆనకట్టలు శిథిలావస్థలో ఉన్నాయి వాటిని మరమ్మత్తు చేస్తే వందలకొలది ఎకరాలు సాగయి దేశానికి లాభకరం అవుతుంది మీరంచవాగు ఉంది, రామప్పచెరువుంది మీరంచపైన ప్రాజెక్టు సర్వే మూడు నాలుగు సంవత్సరాలపూర్వం జరిగింది ఇంతవరకు పని ప్రారంభించబడలేదు. మీరంచనది జీవనది దానిపైన ప్రాజెక్టుకడితే నాలుగైదు వేల ఎకరాలభూమి దానిక్రింద సాగుబడి అవుతుంది. నలివాగు విషయమై ఇంకొకటి చెప్పాలి ఎడమ దిక్కున దాదాపు రెండు ఫర్లాంగుల మత్తడి కడుతున్నారు. పోయే నీరు వరద అయిపోయి సర్ప్లస్ నీరు వాగులోపడి గోదావరిద్వారా బంగాళా ఖాతంలో పడి వృథా అయిపోతుంది. మత్తడి త్రవ్వి కాదువ, చిన్నకూరపాక తూర్పుల, చెన్నాపురం, తిర్మలగిరి, నారాయణపురం, రేగొండ మార్గంగా ఘనపురం చెరువులో కలిపితే ములుగు తాలూకాలో వినియోగపడుతుంది. ఆ విధంగా ఘనపురం చెరువు నీరు రెండువేల ఎకరాలు 'ఆబీ' లో వేయి ఎకరాలు 'తాబీ' లో పంటకు ఉపయోగపడుతుంది పరకాల తాలూకాలో 10-12 తాలూకాలకు లాభం కలుగుతుంది 24 లక్షలు ఖర్చుపెట్టి ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేశాము లాభం లేకపోతే వ్యర్థం అవుతుంది కాబట్టి మంత్రిగారు తప్పకుండా శ్రద్ధవహించి మత్తడి తీసి కాలువను నేను చెప్పిన ఊర్లద్వారా ఘనపురం చెరువులోపల పడవేస్తే దేశానికి ఎంతో లాభం అవుతుంది మంచి పని జరుగుతుంది తప్పకుండా శ్రద్ధవహించాలని కోరుతున్నాను.

*శ్రీ టి రామచంద్రారెడ్డి (పుట్లూరు) అధ్యక్షా, మనరాష్ట్రములో రాయలసీమ చాల వెనుకపడిన ప్రాంతమని పలుమార్లు క్షామానికి గురిఅవుతున్న విషయము ఈ నాటినుంచి కాదు, కొన్నివందల సంవత్సరాల నుంచి మనకందరకు తెలిసిన విషయమే ఈ క్షామనివారణకు రోడ్డుపని చేయడమే తప్ప శాశ్వత క్షామ నివారణ కొరకు ఏమీ చేయకపోవడం చాల అనుమానపముగా వుంది. రాయలసీమలో అనాదిగా వున్న క్షామాన్ని నివారణ చేయడానికై మద్రాసు ప్రభుత్వములోనే తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు ఏర్పాటు చేయబడి వుంది. హైలెవెల్ కెనాల్ 1957 వ సంవత్సరములో ఏర్పాటు చేసి ఈ నాటికి దానికి 110 మాత్రమే ఖర్చుచేశారు అంటే ఆక్కడ పని ఎంత మందకొడిగా

తమకు చెప్పనక్కరలేదు రాయలసీమలో ప్రతి 3 సంవత్సరాలకు క్షామము వస్తూ వుందని ప్రభుత్వానికి తెలుసు ఇంత అధ్వాన్నస్థితికి తీసుకొని రావడము చాల శోచనీయముగా వుంది హైలెవెల్ కెనాల్ అనంతపురం, కడప జిల్లాలోని కొన్ని తాలూకాలకు కేటాయించబడింది కొన్ని గ్రామాలలో ఎండాకాలంలో త్రాగేదానికి నీరు దొరకడం కూడ చాల కష్టముగావుంది ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో ప్రభుత్వము ఎందుకు శ్రద్ధ తీసుకోవడము లేదో నాకు ఆశ్చర్యముగా వుంది. 3 వ ప్రణాళికలో 742 లక్షలు మాత్రమే కేటాయించారు 3 వ ప్రణాళిక మొదటి సంవత్సరములో 131 లక్షలు కేటాయించారు దానిలో ఒక కోటి రూపాయలు తుంగభద్ర బోర్డువారు తీసుకొన్నారు. మిగిలిన 31 లక్షలతో ఈ సంవత్సరం ఎంతపని చేస్తారనేది నాకు సందేహాస్పదముగా వున్నది ఈ 31 లక్షలు machinery కావాలని ఖర్చుపెట్టవచ్చు కాని శాశ్వతముగా canal work గాని, ప్రాజెక్టు వర్కు గాని సంపూర్ణంగా జరుగుతుందా అనేమానంగా వుంది. మన ప్రభుత్వము ఇంత నిర్భాగ్యస్థితిలో ఎందుకు వుండాలో నాకర్థము కావడము లేదు మనము 120 కోట్లు అడిగాము ఎందువల్ల వారు 76 కోట్లు మనకు ఇవ్వగలిగారు ? మన పరిస్థితులను వారికి నచ్చచెప్పి కనీసము100 కోట్లు అయినా ఎందుకు తీసుకోలేక పోతున్నారు ? అది మన ప్రభుత్వము యొక్క అసమర్థతో ఏమో నాకు అర్థం కాకుండా వుంది. మన ప్రక్కరాష్ట్రాలలో వున్న వారు అనేక విషయాలలో ముందుగా వెళ్ళి వారికి కావలసిన grants తెచ్చుకొంటున్నారు. వారినయినా చూసి ఎందుకు నేర్చుకూడదని అడుగుతున్నాను? 76 కోట్లలో 45 కోట్లు నాగార్జునసాగర్‌కు పోతే మిగిలిన 31 కోట్లతో మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వున్న అన్ని ప్రాజెక్టులను ఏరీతిగా పూర్తిచేయదలచు కొన్నారో అర్థం కాకుండావుంది. హైలెవెల్ కెనాల్ విషయంలో ఒక separate circle ను పెట్టి సంవత్సరానికి 2 కోట్ల రూపాయలైన ఏర్పాటుచేసి తీవ్రముగా పనిచేసే దానికి పూనుకొంటే తప్ప లేకపోతే రాయలసీమకు చాల అన్యాయం చేసిన వారు అవుతారని తమద్వారా వారికి మనవిచేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రములోని Assistant Engineers ను, Executive Engineers ను బాగా పనిచేయాలని చెపుతామే కాని కనీసం మద్రాసులోను, మైసూరులోను ఇస్తున్న వేతనాలు అయినా ఇవ్వడంలేదు. ఇవ్వడమేకాదు. Assistant Engineers కు ఇదివరలో ఇస్తున్న జీతాలుకూడ ఈనాడు తగ్గించారు. ఈనాడు అడవులలో వుండి ప్రాజక్టు నిర్మాణం చేస్తున్నప్పుడు వారిని కొంతవరకు ప్రోత్సహించడానికి సరియైన వేతనాలు కల్పించాలి. Assistant Engineers విషయములో ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతాలలోనే చాల తారతమ్యము వున్నది. ఒకే work చేస్తున్నపుడు ఇంత తేడా ఎందుకు వుండాలని ఆలోచన చేసుకోవాలి. Assistant Engineers

గాని ఇతరులుగాని 7, 8 సంవత్సరాలు సర్వీసు అయినప్పటికి Regularise చేయడంలేదు దానివల్ల increments తీసుకోడానికి వీలులేకుండా వుంది మద్రాసు గవర్నమెంటులో ఒకవేళ regularise కానప్పటికి, వారికి increments ఇస్తున్నారు ఆటువంటి పద్ధతి మనరాష్ట్రములో ఎందుకు చేయకూడదు? ఉద్యోగస్థులకయినా కొంతవరకు ప్రోత్సాహంవుంటేగాని వారికి శ్రద్ధ వుండదు కాబట్టి ఇవిఅన్నీ ఆలోచనచేసి వారికి సౌకర్యాలను కలుగచేస్తారని మనవిచేస్తున్నాను ప్రాజక్టు అలవెన్సు మనరాష్ట్రంలో ఇవ్వడంలేదు ఏ పెద్ద ప్రాజక్టులలో మాత్రం ఇస్తున్నారు కాని మిగత చిన్న ప్రాజక్టులలో ఇవ్వడంలేదు కనుక చిన్న ప్రాజక్టులలో వున్న ఉద్యోగస్తులకు కూడ ప్రాజక్టు అలవెన్సు ఇవ్వాలని తమ ద్వారా మంత్రిగారికి మనవిచేస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను

*శ్రీ పి హెచ్ రామేశ్వరరావు (చొప్పదండి) అధ్యక్షా, ఇర్రిగేషన్ పద్దును ప్రతిపాదిస్తూ మంత్రిగారు చేసిన ఉపన్యాసాన్ని, గౌరవ సభ్యులు చేసిన ప్రసంగాలను వినే అవకాశము కలిగింది మంత్రిగారి ఉపన్యాసము దీర్ఘముగా పరిశీలిస్తే మన ఆంధ్రదేశములో నీటి పారుదల సమస్య ఎంత ప్రధాన సమస్యయో తెలుస్తుంది దానిని జయప్రదముగా ఆచరణలో పెట్టాలంటే మనకు వచ్చే సమస్యలు ఏమిటి ? ఆచరణలో వచ్చే ఇబ్బందులు ఏమిటి ? ఆ యిబ్బందుల యొక్క ప్రాముఖ్యతను మనము శాసనసభ్యులము కాబట్టి, శాసనసభ్యులకు ఇలాంటి సాధకబాధకాలు అర్థమవడం అవసరం కాబట్టి ఆ సమస్యలన్నీ సభ ముందు పెట్టాలి అనేక ప్రాజక్టులు కడుతున్నాము అనేక ప్రాజక్టులు తీసుకొంటున్నాము తీసుకొన్న పనులు పూర్తి అవుతున్నవి ఇంకా చేయబోతున్నాము అని అంకెలు చూపిస్తూ, కోట్ల రూపాయలు చూపిస్తూ అందరిలో ఉత్సాహాన్ని పురిగొల్పే పద్ధతిలో ప్రయత్నము చేశారు వారు ఉత్సాహాన్ని పురిగొల్పే పద్ధతులలో ప్రయత్నము చేయడములో అన్యాయం లేదు వాస్తవము కొంత వున్నప్పటికి ఈ సందర్భము మాత్రం వారికి ఉచితముకాదని మనవిచేస్తున్నాను సభ్యులందరు ఈ సమస్యలయొక్క వాస్తవికతను అర్థము చేసుకొని వారు సలహాలునిస్తే, ఏవిధముగా సమస్యలను పరిష్కరించాలనే దృక్పథముతోవస్తే బాగుంటుంది అది లోపించిందనే విమర్శ ముందుగా మనవి చేస్తున్నాను రెండు ప్రణాళికల్లో అనేక కార్యక్రమాలు చేసాము అని మంత్రిగారు తమ ఉపన్యాసములో చకాపికా వెళ్ళిపోయినట్లు కనపడింది. Second plan యొక్క review ను చూసినట్లయితే మంత్రిగారు చెప్పిన అంకెలు చూసినట్లయితే చాల సంవత్సరాలలో అనేక తేడాలు కనపడుతున్నవి. Major and medium projects విషయము [illegible]

మొత్తము వాటికి 19 కోట్లు 7 లక్షలు కేటాయిస్తే 17 కోట్లు 48 లక్షలు మాత్రమే ఖర్చు అయినది అని స్పష్టమవుతోంది డిసెంబరు 1960 వరకు అది ఖర్చులయినది, ఇంకా 2, 8 కోట్లు ఖర్చుకాకుండా మిగిలింద నేవి ఇప్పుడు ఇచ్చిన review వల్ల కనపడుతోంది. జనవరి, ఫిబ్రవరి, మార్చి, ఈ మూడు నెలలో చాల ఖర్చులువస్తాయి. Account book అవుతుంది కాబట్టి అవి అన్ని లెక్కలో పెట్టుకోవాలి అని అంటే అందులో కొంతవరకు వుండవచ్చు. అందులో చాల వరకు తగ్గించామని చెప్పవచ్చు Major and medium irrigation ద్వారా మనదేశములో 6 లక్షల 40 వేల ఎకరాల భూమిని irrigation potency క్రిందకు తెచ్చి ఆవిధముగా 5 లక్షల 10 వేలు ఎకరాలభూమిని సాగులోకి తెస్తారని ఆశిస్తే ఇప్పుడు 4 లక్షలు 88 వేలు ఎకరాలు potency లోకి తీసుకొని రావడం 2 లక్షల 69 వేల ఎకరాలు మాత్రమే సాగులోకి తీసుకొనిరావడం జరిగింది

5 లక్షల నుండి 2 లక్షల వరకు మనం అంచనాలలో దిగజారిపోయాం అంటే, ఏమీ సాధించలేకపోయాము అంటే దానికి కారణాలు ఏమిటో మంత్రి గారు గుర్తించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ప్రణాళికలో కాకపోయినా మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో, నాల్గవ పంచవర్షప్రణాళికలో స్పిల్ ఓవర్ స్కీమ్సుకు పనిచేస్తామని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. మేజర్ ఇర్రిగేషన్ విషయాలలో ముఖ్యంగా కృష్ణా రెగ్యులేటర్ కమ్ రోడ్డు బ్రిడ్జి, రాజోలుబండ డైవర్షన్ స్కీము మాత్రం రెండవ పంచవర్షప్రణాళికలో అనుకొన్న అంచనాల ప్రకారం పనులు జర్గటం జరిగింది కాని, మిగిలినవాటిలో అంచనాలకు దగ్గరగా ఉన్నట్లు కన్పించినా చాల దూరముగా వున్నట్లు చెప్పకతప్పదు. ముఖ్యంగా తుంగభద్ర హైలెవెల్ కెనాల్ విషయం చూస్తే రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 206 లక్షలు ప్రవోజ్ చేస్తే 150 లక్షలు మాత్రమే ఖర్చుపెట్టాం. అంటే దాదాపు 52 లక్షలు ఖర్చు చేయలేకపోయాము. దానికి కారణం ఏమిటో మంత్రిగారు సరిగా చెప్పలేదు. తక్కువ ఖర్చు అయినదని వారిచ్చిన అంకెలు చెబుతుంటే జనరల్‌గా 280 లక్షల ఖర్చు పెట్టబోతున్నామని మా ప్రోగ్రామ్ చాలా వుందని మంత్రిగారు తమ ఉపన్యాసంలో చెబితే వాస్తవిక పరిస్థితులను అర్థం చేసుకొనటానికి వీలుండదు. అది ఏదో ఇంప్రెషన్ కలుగచేయటమే అవుతుంది కాని, వాస్తవిక పరిస్థితిని తెలియజేసినట్లు కాదు. ఇలాగే మరొక ఉదాహరణ ఇస్తాను కడం ప్రాజెక్టు బ్రీచ్ కావటం, దానివల్ల చాల నష్టం కల్గటం సభ్యులకు తెలుసు. ప్రభుత్వంవారు వేసిన అంచనాలుబట్టి చూస్తే ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తి కావటానికి 6 కోట్లు అంచనా వేసి ఆ తరువాత 201.84 లక్షలకు

అంచనా కడితే డిసెంబర్ 1960 కు ఖర్చు అయింది 178 లక్షలు. దీనిలోకూడ షార్ట్‌ఫాల్స్ కన్పిస్తున్నవి షార్ట్‌ఫాల్స్ వుండవని నేను చెప్పటము లేదు షార్ట్‌ఫాల్స్ వున్నప్పుడు దానిని సీరియస్‌గా తీసికొని ఎందుకు షార్ట్‌ఫాల్స్ వచ్చాయని పరిశీలించాలి కాని వాటిని గమనించకుండా పైపైన మాట్లాడటం మంత్రిగారికి ఉచితం కాదు

ఇక పోచంపాడు గురించి మనవి చేయవలసివుంది పోచంపాడు ప్రాజెక్టు విషయంలో ప్రభుత్వానికి ప్రత్యేక బాధ్యత వుందని, దానిని నిర్వహించాలని కోరుతున్నాను దానిక్రింద 3, 4 లక్షల ఎకరాల భూమి సాగులోనికి వస్తుందని, రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చెరుస్తాం అని వాగ్దానాలు చేసి చేర్చకపోవటం, తుదకు రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 65 లక్షలు ఎలాట్ చేయటం దానిలో 16 లక్షల 7 వేలు మాత్రమే ఖర్చు చేయటం జరిగింది ఒక ప్రక్క ఎలాట్ చేసిన దంతా ఖర్చు చేయకుండా మరల వచ్చే సంవత్సరం 44 లక్షలు ఖర్చు పెట్టబోతున్నాం అని చెబుతుంటే దానిని ఎలా ఖర్చు చేయగలరని మేము అనుకోవాలి? ఇదంతా చూస్తుంటే అంకెల గారడిగా కన్పిస్తున్నది అంకెలు చూపించేటప్పుడు కోట్లకుకోట్లు చూపించటం తరువాత తక్కువ ఖర్చుపెట్టటం. మిగిలినవి స్పిల్ ఓవర్ స్కీమ్సుగా మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కోరటం- ఈ విధంగా జరుగుతున్నది ఈ విధంగా అంకెలను చూపి ప్రజలను నమ్మించ టానికి ప్రయత్నము చేయకూడదని మంత్రివర్గానికి నేను మరీ మరీ మనవి చేస్తున్నాను

అందువల్ల ఈ పద్ధతికి స్వస్తిచెప్పి వాస్తవమైన సమస్యలను, ఇబ్బందులను లోట్లను ప్రభుత్వం మనవిచేయాలి మంత్రిగారు తమ ఉపన్యాసంలో An amount of Rs 25 lakhs is likely to be outlayed and spent under the Second Plan on the preliminary works. అని జాగ్రత్తగా మాట్లాడుతారు 16 లక్షలు ఖర్చయితే 25 లక్షలు కాబోతున్నది అని చెప్పటం వాస్తవమైన పరిస్థితిని తెలియచేయటం కాదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీకాకుళంజిల్లాలో వున్న నారాయణపురం అనే ఆనకట్ట స్కీమును పరిశీలనకు 52 లక్షల 98 వేలు రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఖర్చుచేయాలని ప్రభుత్వం అంచనా వేసింది కాని 48 లక్షల 89 వేలు మాత్రమే ఖర్చుచేశారు దీనిలోకూడ షార్ట్‌ఫాల్స్ కన్పిస్తున్నవి. కాండవ నదిపైన ఒక ఆనకట్ట కట్టాలని రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఇంక్లూడ్ చేసి దానికి 12 లక్షల 28 వేలు కేటాయించారు. దానిలో 5 లక్షల 68 వేలు ఖర్చు అయినది. మేజర్ నుండి మైనర్ ప్రాజెక్టుల వరకు అన్నిటిలోకూడ తీవ్రమైన షార్ట్‌ఫాల్స్ కన్పిస్తున్నవి. ఇవన్నీ

ప్రధాన సమస్యలుగా మంత్రిగారు తీసికొని ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను హైదరాబాద్ జిల్లాలో తాండూరు తాలూకాలో బాట్‌పల్లి ప్రాజెక్టు వుంది దానిక్రింద 2400 ఎకరాలు సాగులోనికి తెస్తామని 11 లక్షల 34 వేలు ప్లానులో పెడితే ఆచరణలో ఖర్చయినది 8 లక్షల 55 వేలు ఇటువంటి ఉదాహరణలు ఎన్నో వున్నాయి. మంత్రిగారు తమ ఉపన్యాసంలో ఒకచోటకూడ షార్ట్‌ఫాల్స్ వున్నాయని, మేము వెనుకబడివున్నామని, దీనికి ఫలానా ఇబ్బందులు వున్నాయని చెప్పటానికి ఎందుకు వెనుకంజ వేశారో నాకు అర్థం కావటంలేదు. ఆవిషయాన్ని వారిదృష్టికి తీసుకురావటానికి నేనింత లోతుగా చెబుతున్నాను

ఇక ఇంజనీరింగ్ రిసెర్చ్, అండ్ లెబొరేటరీస్ విషయం గురించి మనవి చేస్తాను. రిసెర్చ్ కావలసినదే. టెక్నికల్ పర్సన్స్ కావలసినదే ఆహారోత్పత్తి కేంద్రంగా వుండే ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఇటువంటి పరిశోధన వుండవలసినదే. వాటి కొరకు 17 లక్షల 4 వేలు కేటాయిస్తే 8 లక్షలు మాత్రమే ఖర్చుపెట్టారు. అంటే 50 పర్సంటు కంటెకూడ తక్కువ ఖర్చుపెట్టారు దానికి ఫారిన్ ఎక్స్చేంజ్ అవసరమైనదా? టెక్నికల్ పర్సన్స్ లేరా? వారువుంటే వారికి తగిన బిల్డింగ్స్ ఇచ్చి తగిన కాగితాలు, ఇతర పరికరాలు సప్లయి చేయకపోవటానికి కారణం ఏమిటని అడుగుతున్నాను మైనర్ ఇర్రిగేషన్ విషయం చూస్తే మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో దానిని జిల్లాపరిషత్తులకు అప్పగిస్తున్నాము. వాటికి చాలాడబ్బు కేటాయిస్తున్నామని మంత్రిగారు చెప్పారు పి డబ్ల్యు. డి వారికి మనం 498 లక్షలు కేటాయించాము. దానిలో 879 లక్షలు ఖర్చు అయినది తెలంగాణాలోవున్న అనేక బ్రీచ్‌డ్‌టాంక్స్, కుంటలు మరమ్మత్తులవిషయం ఆలోచిస్తున్నామని ప్రభుత్వం చెప్పింది. మైనర్ ఇర్రిగేషన్ ప్రాజెక్టులు తెలంగాణాలో చాల వున్నాయి. వాటిని తెలంగాణా రీజనల్ కమిటీలో అనేకసార్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావటం జరిగింది. ఉదాహరణకు కరీంనగర్ జిల్లాలో హుజూరాబాద్ తాలూకాలో దొడ్డవాగు, కేశవపట్నం ప్రాజెక్టు, జంగిలవాదపాలెం ప్రాజెక్టు, పాతచెఱువు, కొత్తచెఱువు అనే 5, 6 మైనర్ ప్రాజెక్టులు రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చబడ్డాయి. అవన్నీ మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చవలసినవి వాటిని ఇన్వెస్టిగేట్ చేయిస్తామని చెప్పారు. మంత్రిగారు కాదంటున్నట్లు తెలుస్తోంది. వారికి ఈ విషయాలు తెలియకపోతే తెలుసుకోవటం మంచిది ఈ విషయాలు నాకు తెలుసు. మా జిల్లాకు సంబంధించినవి రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చిన ప్రాజెక్టులు వున్నాయి. ఎస్టిమేట్స్ వేయటం జరిగింది. సర్వే చేయటం జరిగింది. కె. వి నరసింగరావుగారు మంత్రిగా వున్నప్పుడు ప్రారంభోత్సవాలు చేశారు. అప్పుడు వస్తాయని చెప్పిన

ప్రాజెక్టులన్నీ ఇప్పుడు మళ్లీ తిరిగి ఇన్వెస్టిగేషన్స్ అవుతున్నాయి, సర్వే అవుతున్నాయి దానికి కారణం ఏమిటో మాకు తెలియటంలేదు మంత్రిగారు తమ ఉపన్యాసంలో కొత్త ప్రాజెక్టులను తీసుకొంటామని 12 ప్రాజెక్టుల గురించి చెప్పటం జరిగింది ఏవో ప్రజలకు విశ్వాసం కల్గటానికి చెప్పిన మాటలు లాగా కన్పిస్తున్నాయి ఎస్టిమేట్స్ తయారైన ప్రాజెక్టులు, వాగ్దానాలు చేసిన ప్రాజెక్టులను తీసికోకుండా కొత్తవాటిని తీసుకొంటామని చెబితే ఎవరు నమ్ముతారు? కేశవపట్నం వాగు వుంది జంగిలనాద వుంది అవన్నీ రిఎస్టిమేషన్స్‌లో వున్నాయి ఈ సమస్యలకు ఎంత న్యాయం చేకూర్చాలో అంత చేకూర్చకుండా అనవసరమైన రాజకీయాలకు, సాంఘిక వ్యవస్థకు, సాంఘిక అభిప్రాయాలకు ప్రాముఖ్యత ఇస్తూ, అసలు విషయాలకు తక్కువ ప్రాముఖ్యత నిస్తున్నారు కోయిల్‌సాగర్ ప్రాజెక్టు, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో భీములపల్లి ప్రాజెక్టు, నల్గొండ జిల్లాలో సరళసాగర్ ప్రాజెక్టు, ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో సైరళ ప్రాజెక్టు—ఈ నాలుగు మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చబడ్డాయి. ఈ నాల్గింటిలో మూడు రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో పూర్తిఅవుతున్నాయని మంత్రిగారు చెప్పినందుకు సంతోషం ప్రకటిస్తున్నాను కాని మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో కంటె పూర్వం వున్న ప్రాజెక్టులే రెండవ ప్రణాళిక అయిన తరువాత మూడవ ప్రణాళికలో స్పిల్ ఓవర్ స్కీమ్సుగా వున్నా ఇవి పూర్తి అయ్యాయని చెప్పినందుకు సంతోషం యింకా ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టులు కొన్ని వున్నాయి జట్‌పల్లి ప్రాజెక్టు, కేశంపల్లి ప్రాజెక్టు, లక్‌నారం ప్రాజెక్టు, నలివాగు ప్రాజెక్టు, స్వర్ణ ప్రాజెక్టు, లక్ష్మిసాగర్ ప్రాజెక్టు, దామడుగు ప్రాజెక్టు, చిన్నమూసి ప్రాజెక్టు, నక్కలవాగు, నల్లవాగు, శుద్ధవాగు—ఈ 11 ప్రాజెక్టులు యిర్రిగేషన్ డిపార్టుమెంటువారు సర్వేచేయించి, ఎస్టిమేట్స్ వేయించి వాగ్దానం చేసి రెండవ ప్రణాళికలో చేర్చిన ప్రాజెక్టులు మంత్రిగారు చెప్పినదాని ప్రకారం రెండవ ప్రణాళికలో వున్నవి మూడవ ప్రణాళిక అంతర్భాగంలో చేరుతవి. ఇంతే, ఇక మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కొత్త ప్రాజెక్టు అంటూ లేదు సభ్యులు, బైట ప్రజలు అవసరం అని చెబితే, ఆందోళనచేస్తే ఆ ప్రాజెక్టులకు శంఖుస్థాపన చేయటమో, ఎస్టిమేట్స్ వేయించటమో, సర్వేనో చేయించి, వారి మొఖాన నమస్కార బాణం వేయటం తప్పితే ఇంకేమీ జరగదు కనీసం రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో తలపెట్టి, మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో దిగ్విజయంగా పని సాగేటట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. మైనర్ ఇర్రిగేషన్ గురించి వివరంగా చెప్పాలంటే నాకు ఇచ్చిన టైమ్ చాలదు. తెలంగా[illegible] 1855 చెరువులు రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేరాయి. [illegible] టాంక్స్‌లో 50 పర్సంటు వరకే పనిచేయటం జరిగింది. మిగ[illegible]

మైనర్ ఇర్రిగేషన్ అంతా అధ్వాన్న పరిస్థితిలో వుంది మేజర్, మీడియమ్ ప్రాజెక్టులతో పాటు మైనర్ ఇర్రిగేషన్ ప్రాజెక్టులకు ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలను కొన్నప్పుడు వాటికి ఇంత అధోగతి ఎందుకు పట్టిందో తెలియటంలేదు ఆ విష యాలనే మంత్రిగారు చెప్పకుండావుండటం న్యాయంకాదని మనవిచేస్తున్నాను మైనర్ ఇర్రిగేషన్‌కు సంబంధించి చెఱువులే కాకుండా ఆయిల్ ఇంజన్స్, ఎలక్ట్రిక్ మోటార్స్ మొదలైనవి వున్నాయి వాటికొరకు ప్రభుత్వం రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 68 లక్షల 60 వేలు కేటాయిస్తే, దానిలో 51 లక్షల 77 వేలు మాత్రమే ఖర్చుఅయినది వాయిదా పద్ధతులమీద ఇస్తే భూస్వాములు వాటిని కొనుక్కొంటారు ఈ విషయాలన్నీ మంత్రిగారు శ్రద్ధగా ఆలోచించా లని మనవిచేస్తున్నాను

రెండవ point ఏమిటంటే, Boring ద్వారా తీసేటటువంటి బావుల కోసము 14 లక్షల 68 వేల రూపాయలు కేటాయించారు ద్వితీయ ప్రణాళిక క్రింద కేటాయించిన ఈ సొమ్ములో పది లక్షలు మాత్రమే ఖర్చుచేశారు మిగిలిన కార్యక్రమములు జరగకుండా ఉండడమువల్ల ఈ మిగిలిన సొమ్ము అంతా వమ్ముచేసుకుని, మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో పొందుపరచుకోవడం జరిగింది అయితే ఈ విధముగ కార్యక్రమములు మిగిలిపోయే విధముగ పనులు జరుపుతూంటే, ఈ ప్రణాళికయొక్క ఉపయోగము ఏమి? ఎందుకోసము ప్రణాళికలను ఏర్పాటు చేసుకోవడము అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను ప్రతి సంవత్సరము Spill over చేసుకోవడమేనా? ఏ ప్రణాళిక కార్యక్రమ ములు ఆ అయిదు సంవత్సరములలో programme ప్రకారము అమలు జరిపి పూర్తిచేసుకోవలెను గాని Spill over చేయడమువల్ల ప్రయోజనము ఏమిటి? ప్రణాళిక కార్యక్రమములు పూర్తిచేసుకోటానికి ప్రజలను ఉత్సాహపరచాలి పార్టీలలో ఉద్రేకము కలుగజేయకుండా చూచుకోవాలి మేము నాయకులము అంటే మేము నాయకులము అని చెప్పుకునే ప్రయోజనము ఏమిటి? మరల తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక క్రింద అన్నిటికంటే ముఖ్యంగా Education Irrigation, Eletricity పెంపొందింప జేసుకోవలసియున్నది వీటిక్రింద ఎంతో డబ్బు కేటాయించారు ఈ డిపార్టుమెంట్లు చేతబట్టిన మంత్రులు చేయవల సిన పని ఏమిటి? వారియొక్క బాధ్యతలు ఎంతవరకు నిర్వహించాలి అనేవి వారే గుర్తుకు తెచ్చుకోవాల్సి యున్నది. గత ప్రణాళిక క్రింద ఏర్పరచిన Targets పూర్తి కాకుండా fail అయిపోయినవి కేటాయించిన డబ్బు సద్వినియోగ పరచలేకపోయినారు ఊరకనే అదిచేస్తాము, ఇది చేస్తాము అని వాగ్దానాలు చేయడము తప్ప మరేమీ కన్పించలేదు, కార్యక్రమాల

యొక్క targets ను పూర్తిచేయలేక పోయినారుగాని, ఒక్క విషయములో మాత్రము ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను కొన్నిచోట్లలో అనుకున్న దానికంటె ఎక్కువగ పనులు చేశారు అది ఏ విషయములోనంటే, బావులకు subsidies ఇచ్చే విషయములో ఎక్కువగ ఇచ్చారు 122 లక్షల 16 వేల రూపాయలు subsidy రూపములో ఇవ్వాలని నిర్ణయించి, ఇచ్చి, పదివేల బావులు ద్వితీయ ప్రణాళిక క్రింద తయారు చేయించాలని అనుకున్నారు 122 లక్షల 16 వేల రూపాయలు బావులకోసము subsidy ఇవ్వటానికి కేటాయిస్తే, 129 లక్షల 15 వేల రూపాయలుదాకా ఖర్చు చేశారు పదివేల బావులు తయారుచేయాలని subsidy ఇస్తే, 698 బావులు మాత్రమే త్రవ్వారు 122 లక్షల 16 వేల రూపాయలకు 129 లక్షల 15 వేలు ఖర్చుచేశామని అన్నారు ఇవి ప్రభుత్వము ఇచ్చిన లెక్కలే తృతీయ ప్రణాళిక కాలములోనైనా spill over జరగటానికి అవకాశము లేకుండా, గత పంచవర్ష ప్రణాళిక క్రింద కార్యక్రమములు జరిగినట్లు కాకుండా, ఈ తృతీయ ప్రణాళిక కాలములోనైనా అన్ని targets fail కాకుండా అందరము ప్రజలను ఉత్సాహపరచి, కార్యక్రమములు పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నించవలసిందిగా మంత్రివర్గాన్ని కోరుతున్నాను ఇంతవరదాకా జరిగిన కార్యక్రమాలను బట్టిచూస్తే, దేశములో ఉన్న పరిస్థితులకు అనుగుణ్యముగ ప్రణాళికలను సవరించుకోడము జరిగిందేకాని, ప్రణాళికలకు అనుగుణ్యముగ పరిస్థితులను మార్చుకుంటూ, పనులు జరపలేదని పూర్తిగ అర్థమవుతున్నది మొదట జరిగిన దానిని ప్రణాళికలు అనడం, మిగిలిపోతే spill over అనడం తగిలినదానిని తగ్గించుకోవడము జరుగుతున్నది ప్రణాళికలను అమలుజరుపుకోదలచినప్పుడు, targets ను meet చేయడానికి ప్రజానీకాన్ని నాయకులము అని చెప్పుకునే వారు ప్రోత్సహించి పూర్తిచేసుకోవాలి కాని, అలాంట్ప్రయత్నము ఏ విధముగాను జరగలేదు ఏ కార్యక్రమమైనను చేబట్టినప్పుడు నిర్మాణాత్మకమైన programme ను దృష్టిలో పెట్టుకుని నిర్వహించాలి ఆ పద్ధతిలో జరిపినట్లయితే ఎన్ని ఇబ్బందులు అడ్డము వచ్చినను తొలగిపోయే అవకాశము ఉన్నది ఈ తృతీయ ప్రణాళికకు సంబంధించిన programme లో విప్లవాత్మకమయిన మార్పులు తీసుకుని రావాలి Engineers ను, staff ను tone up చేసి, మన మనము కార్యక్రమములు అమలు పరచుకోవాలి ఆ విధముగ చేసినప్పుడే మన దేశములో development అనేది జరుగుతుంది 40 సంవత్సరములలో మనము అనుకున్న కార్యక్రమములు పూర్తిఅవుతాయని చెబితే, అది Master Plan ను నిర్వహింప చేసుకోవడమే నలభై సంవత్సరములవరకు మనము వేచియుండాలంటే, అది అసంభవము అని చెప్పక తప్పదు . ఆ విధముగ

కాకుండా, పంచవర్ష ప్రణాళికల peroid లో పూర్తిచేసుకొని, దేశమును క్రమక్రమేణా అభివృద్ధి పరచుకోటానికి ప్రయత్నించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

కాబట్టి ఈ 40 సంవత్సరములలో ఇది, ఈ 5 సంవత్సరములలో ఇది అని, వచ్చే 8 సంవత్సరములలో ఇది అని కాకుండా సాధకబాధకాలన్నీ పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను డబ్బుకొరత ఉన్నమాట వాస్తవమే దాని కొరకు డబ్బు చాల అవసరం కాని దురదృష్టవశాత్తు డబ్బు సమకూర్చు కొనడానికి మనకు అనేకమయిన ఆటంకాలు వస్తున్నాయి ఈ సందర్భంలో ఒకవిషయం మనవిచేస్తాము ఈనాడు ఈ ప్రపంచ పరిస్థితులలో మన భారతజాతి ఐక్యంగా ప్రపంచ శాంతికొరకు కృషిచేస్తున్నదంటే దానికి ప్రధానంగా ఈ development వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలలో ఆర్థిక పునరుజ్జీవనానికి ఏ కార్యక్రమాలకు మనం పూనుకున్నామో దానియొక్క ప్రతిబింబమే అని మనం గ్రహించి దానికి కృషిచేస్తే లాభాలుంటాయి పెద్దపెద్ద దేశాలయిన అమెరికా సోవియట్ యూనియన్ ఈ యుద్ధంకోసం తయారుచేసే సామగ్రికి ఖర్చుచేసే డబ్బువిషయం పరిశీలిస్తే వారు ఒకసంవత్సరం ఖర్చుతో మనకి ఒక పంచవర్ష ప్రణాళిక పూర్తవుతుంది కాబట్టి మనం ఆ దృష్టితోకూడా ఆలోచించి డబ్బు ఎక్కువగా సంపాదించి ఈ development కార్యక్రమాలు ముందుకు పోవడానికి అవసరమయిన పద్ధతులు, సమస్యలు సభ్యులముందుపెట్టి, సభ్యుల అభిప్రాయం తీసుకోవాలని మంత్రిగారికి మనవిచేస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందులకు ధన్యవాదా అర్పిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ ఎ సత్యనారాయణరాజు అధ్యక్షా ! ఇపుడు చాలమంది సభ్యులు ముఖ్యంగా స్త్రీ సభ్యురాండ్రు Chief Minister గారింట్లో మోతీలాల్ నెహ్రూ Centenary Celebration Committee సమావేశానికి వెడుతున్నారు Leader of the Opposition, Deputy Leader of the Opposition, స్వతంత్ర పార్టీ Leader గారు, డిప్యుటీ లీడరుగారు కూడ వెడుతున్నట్లు విన్నాము అటువంటప్పుడు నన్ను reply ఇమ్మంటే నాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు సభ్యులకే కాకుండా కుర్చీలకే చెప్పమంటే కూడ ఉపన్యాసం చెబుతాను. మరి తమరు ఆ నిర్ణయమే చేస్తారో, రేపటికి నన్ను మాట్లాడమంటారో నిర్ణయిస్తే తమ నిర్ణయం ప్రకారం చేస్తాను అందరూ వెళ్ళిన తరువాత quorum ఉంటుందో లేదో అనేది కూడ అనుమానమే. ప్రతిపక్ష నాయకుల అభిప్రాయం తెలుసుకోండి తమరు నిర్ణయంచేస్తే ప్రణాళికా బద్ధంగా వెడతాం. రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు—

మేడమ్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : అరుగంటలకు tea party ? ఉంది

శ్రీ ఎ సత్యనారాయణరాజు Tea Party కి ప్రాధాన్యత లేదండి మోతీలాల్ నెహ్రూగారి Centenary Celebrations సమావేశం

శ్రీ పి. సుందరయ్య నేను ముఖ్యమంత్రిగారితో మాట్లాడాను. వారు మోతీలాల్ నెహ్రూగారి Centenary Celebration సందర్భంలో Tea Party కి ఆహ్వానించారు ఇక్కడ P W. D మంత్రిగారి speech ఉందని చెప్పాను మీరు రానందులను misunderstanding చేసుకోమని వారు చెప్పారనుకోండి కాని ఆరుగంటలకు అది వాయిదా వేయిస్తే ఆరు గంటలదాకా మనం కూర్చోవచ్చు, లేకపోతే రేపు ఉదయం తీసుకుని రేపు మధ్యాహ్నం ఒకగంట కూర్చోవచ్చు

శ్రీ ఎ సత్యనారాయణరాజు నాకు అభ్యంతరం లేదు

The Deputy Speaker · One thing, why do not sit at least 15 minutes and then go ?

శ్రీ ఎ సత్యనారాయణరాజు నిర్ణయం మీకే వదలుతున్నానండి

శ్రీ పి సుందరయ్య అధ్యక్షా, మోతీలాల్ సెంటెనరీనాడు ఈ discussion పెట్టుకున్నపుడు ఇది వాయిదా వేయడానికి వీలుంటే అక్కడికిపోవచ్చు లేకపోతే వెళ్ళేవారికి వెళ్ళనివ్వకుండా ఉంచడం భావ్యం కాదు కాబట్టి సభ వాయిదా వేసి రేపు ఉదయం వారు సమాధానం చెప్పిన తరువాత అవసరం అయితే రేపు మధ్యాహ్నంకూడ కూడ కూర్చుని పూర్తిచేయవచ్చు అని మనవి చేస్తున్నాను

A Satyanarayana Raju I have no objection.

The Deputy Speaker The House is now adjourned.

(The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock on Tuesday, the 28th March 1961.)

*